

Samrådsredogörelse

Detaljplan för del av Västberga 1:1 m fl. intill kv Pulkan i stadsdelen Västertorp, Dp 2021-05762

Innehåll

Bakgrund.....	2
Förslagets syfte och huvuddrag.....	2
Hur samrådet bedrivits.....	3
Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande	
.....	3
Statliga och regionala myndigheter och förbund	3
Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar	8
Övriga remissinstanser	20
Övrigt.....	27
Sakägare enligt fastighetsförteckning	33
Ej sakägare enligt fastighetsförteckning	37
Övriga, ej sakägare	76
Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande	106
Föreslagna förändringar.....	107

Sammanfattning

Planen syftar till att möjliggöra cirka 60 bostadsrätter i fyra punkthus längs Västertorpsvägen i Västertorp. Planförslaget syftar även till att bekräfta befintlig förskolebyggnad och byggrätt i gällande detaljplan samt flytt av del av befintlig byggrätt som påverkas av planen.

Planförslaget sändes ut på samråd 2023-06-07 - 2023-08-31. Under samrådet har 162 yttranden inkommit varav 142 från boende och 2 från intresseföreningar. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt vad gäller markföreningar, miljö kvalitetsnormer för vatten, skyfall, översvämningsrisk, påverkan på natur- och kulturmiljö, behov av fågelinventering, borttagande av träd, hantering av dagvatten, trafikbuller, gestaltning, förtätning, gata och trafik, framkomlighet för brandfordon, utvidgning av vändplan och befintliga ledningar.

De flesta sakägare och övriga boende som framfört synpunkter önskar att naturmarken bevaras. De motsätter sig pågående förtätning i Västertorp och framfört synpunkter om påverkan på naturmarken, träd och fåglar, kulturmiljön, byggnadshöjd, närhet till befintliga bostäder, lågt p-tal, försämrade boendekvalitéer, trafiksäkerhet och risker för skador på befintliga byggnader i samband med sprängningar i byggskedet. Flera boende anser att samrådet har varit undermåligt, att informationen inte nått alla och att barnkonsekvens- och trafikanalys saknas i samrådshandlingarna.

Med anledning framförda synpunkter under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare i det fortsatta planarbetet:

- Översyn av gestaltning
- Flytt av bullerplank längre från gatan för att möjliggöra grönska mot gatan
- Säkerställande av uppförande av bullerplank på plankartan
- Komplettering av redan framtagna utredningar kring dagvatten, naturvärdesinventering och geoteknik
- Framtagande av fågelinventering, markundersökning och brandutlåtande
- Översyn av skyfallshantering och redovisning av åtgärder
- Förtydligande text om borttagna träd och trädens naturvärde
- Översyn av befintliga ledningar och u-området på plankartan
- Anläggning av parkeringsfickor för sopbil och rörelsehindrade
- Framkomlighet för släckfordon samt brandutrymning
- Redovisning av den totala friytan för befintlig förskola

Kontorets sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och studeras vidare i det fortsatta arbetet.

Bakgrund

Förslagets syfte och huvuddrag

Planens syfte är att möjliggöra cirka 60 bostäder i fyra punkthus längs Västertorpsvägen. Planen ska tillföra kvalitativa bostäder i ett kollektivtrafikhärläge och bidra till ett varierat utbud av bostäder i stadsdelen. Planen syftar även till att stärka Västertorpsvägen som stadsgata, där aktiva gaturum möjliggörs genom hög entrétäthet mot gatan. Husens volymhantering ska samspela med skalan i omgivande bebyggelse. Ny bebyggelse ska uppfattas som en enhet genom en sammanhållen gestaltning. Den grönskande karaktären ska bevaras genom planterad förgårdsmark och grönska mellan huskroppar. Entrén till befintligt parkstråk fortsatt vara tydligt läsbar från gaturummet.

Planförslaget syftar även till att bekräfta befintlig förskolebyggnad och byggrätt i gällande detaljplan samt flytt av del av befintlig byggrätt som påverkas av planen. Cirka 600 kvm allmän platsmark överförs till Isdubben 5 som kompensation för intrånget.

Hur samrådet bedrivits

Plansamråd för aktuell detaljplan pågick under perioden 2023-06-07 - 2023-08-31. Information om samrådet skickades ut enligt sändlista till remissinstanser och berörda sakägare enligt fastighetsförteckningen. Samrådsförslaget visades i FYRKANTEN i Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4. Planförslaget visades även på Fruängens bibliotek, Fruängesgången 6, i Fruängen samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Annons om samråd och samrådsmöte i form av öppet hus publicerades i lokaltidningen Mitt i Liljeholmen veckodag 10-16 juni 2023. Samrådsmöte hölls 2023-06-12 i Västertorpsskolan, Störtloppsvägen 4 i Västertorp, där ca 70 personer närvarade.

Inkomna synpunkter och stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Nedan redovisas en sammanfattning av de synpunkter som inkom under samrådet. Stadsbyggnadskontorets kommentarer och ställningstagande redovisas i kursiv stil efter varje ämne.

Statliga och regionala myndigheter och förbund

Kort 203, Länsstyrelsen

Länsstyrelsen bedömer utifrån ingripandegrunderna i 11 kap. 10 § PBL att kommunen behöver bearbeta planförslaget gällande miljö kvalitetsnormer för vatten samt hälsa och säkerhet avseende buller, förorenade områden och översvämningssrisk.

Ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § PBL

Miljö kvalitetsnormer för vatten (MKN vatten)

Av planbeskrivningen framgår att det har funnits verksamheter i anslutning till planområdet som kan ha orsakat föroreningar inom planområdet och att kommunen kommer att utreda föroreningssituationen inför nästa skede.

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver utifrån utredningen bedöma och visa om påträffade föroreningar riskerar att påverka dagvatten och möjligheten att följa MKN vatten för recipienten för planområdet. I planbeskrivningen behöver kommunen tydligt beskriva och redovisa sina ställningstaganden och förslag på eventuella åtgärder samt säkerställa plats för dessa på plankartan.

Utöver detta behöver kommunen tydligt redovisa den fördröjningsvolym samt yta som krävs för att följa Stockholm stads åtgärdsnivå i planbeskrivningen.

Hälsa och säkerhet

Buller bostäder

Planområdet är utsatt för trafikbuller från Västertorpsvägen och bakgrundsbuller från väg E4. Enligt bullerutredningen (ÅHA akustik, 2023-05-04) får föreslagna bostäder på våning fem mot Västertorpsvägen en ekvivalent ljudnivå som överskrider 60 dB(A) vid fasad.

För att kunna klara kraven i förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader behöver minst hälften av bostadsrummen för dessa bostäder vara vända mot en ljuddämpad sida där 55 dBA ekvivalent ljudnivå inte överskrider. Eftersom kravet på ljuddämpad sida innebär att bostädernas planlösningar blir avgörande för att klara trafikbullerförordningen, så behöver kommunen redovisa exempel på planlösningar i planbeskrivningen. Även den tekniska åtgärden som föreslås i form av täta räcken för balkonger behöver regleras på plankartan.

Buller skolgård

Planförslaget medger bullerplank på södra delen av förskoletomten mot Västertorpsvägen. Detta medges i plankartan men regleras inte. Kommunen behöver säkerställa att bullerplanket uppförs för att platsen ska bli lämplig för förskolegård.

Förorenade områden

Enligt informationen på Länsstyrelsens databas över potentiellt förorenade områden (EBH- stödet) har det i anslutning till planområdet funnits verksamheter som kan ha orsakat föroreningar inom planområdet. Länsstyrelsen anser att kommunen behöver utreda föreningssituationen inom planområdet inför nästa skede. Genomförda undersökningar och eventuella riskbedömningar ska ligga till grund för de bedömningar som kommunen gör gällande risker för människors hälsa. I planbeskrivningen behöver kommunen tydligt beskriva och redovisa sina ställningstaganden och förslag på eventuella åtgärder.

Översvämningsrisk

I angränsning till planområdet på Storsvängen och Västertorpsvägen finns befintliga lågpunkter som kan översvämmas vid skyfall. Eftersom planförslaget innebär att lågpunkter inom planområdet kommer att byggas bort kan översvämningsrisken öka för befintliga lågpunkter i angränsning till planområdet och

omkringliggande bebyggelse. Länsstyrelsen ser positivt på att planerad höjdsättning med nya lågpunkter kommer att kompensera för bortbyggande av lågpunkter och ger ökad kapacitet för fördröjning.

Enligt dagvattenutredningen (Tyréns, 2023-05-08) finns dock en risk för ökade flöden till lågpunkten på Västertorpsvägen på grund av planförslaget, vilket skulle innebära en ökad översvämningssrisk för omkringliggande bebyggelse. I dagvattenutredning föreslås en fördröjningsyta och en fördämning vid tröskeln till lågpunkten. Det behöver framgå av planbeskrivningen vilka åtgärder som krävs inom planområdet för att det inte ska uppstå en ökad risk för översvämningar för omkringliggande bebyggelse runt lågpunkten vid Västertorpsvägen.

Nödvändiga åtgärder och nya lågpunkter/fördröjningsytor som är en förutsättning att översvämningssrisken för omgivningen inte påverkas ska regleras på plankartan.

Råd om tillämpning av 2 kap. PBL

Miljökvalitetsnormer för vatten (MKN vatten)

Planområdet är anslutet till kombinerat ledningsnät för dag- och spillvatten till Syvabs reningsverk och sedan till recipienten Himmerfjärden. Kommunen bör se över möjligheten till att separera ledningarna inom planområdet för att inte omöjliggöra en framtida separation av ledningar utanför planområdet. Detta då dagvatten efter LOD-rening är relativt rent och inte bör belasta reningsverk i framtiden.

Naturmiljö

Länsstyrelsen anser att det är positivt att kommunen kommer att utföra en inventering av fåglar och fladdermöss för att utreda planförslagets påverkan på dessa artgrupper. Kommunen bör till granskningsskedet redogöra för och bedöma huruvida planförslaget kan genomföras utan att utlösa några förbud i enlighet med fridlysningsbestämmelserna i artskyddsförordningen. Vad gäller detaljplanens eventuella påverkan på spridningssambandet för eklevande insekter bedöms påverkan som acceptabel. Det är positivt om ekar bevaras inom planområdet.

Gestaltad livsmiljö

Kommunens gestaltningsidé bygger på att planförslaget ska utformas med beaktande av närliggande bebyggelse, utifrån en sammanhållen gestaltning och en samtida tolkning av platsens förutsättningar. Det är positivt att kommunen säkerställer gestaltningen både på planbeskrivningen och med

planbestämmelser på plankartan. Kommunen kan med fördel även reglera gestaltningen av mindre byggnadsverk, som förskolans bullerplank, som har stor påverkan på gatumiljön.

Övriga synpunkter av betydelse för planens genomförbarhet Vattenskyddsområde

Enligt planbeskrivningen ingår planområdet i sekundär skyddszon för Östra Mälarens vattenskyddsområde, för vilket särskilda skyddsföreskrifter gäller. Det kan behövas sökas tillstånd och/eller dispens enligt skyddsföreskrifterna för vissa delar av planförslaget. Eventuella tillstånd och dispenser ska sökas i god tid. Om tillstånd/dispens inte kan beviljas innebär det att planen inte kan genomföras i sin helhet.

Artskyddsförordningen

Av naturvärdesinventeringen (CONEC, 2022-11-30) framgår att det förekommer träd med höga naturvärden inom planområdet. Kommunen bör klargöra om det inom planområdet finns några särskilt skyddsvärda träd enligt Naturvårdsverkets definition som påverkas av genomförandet av planförslaget. En verksamhet eller åtgärd som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön (exempelvis nedtagning eller påverkan på särskilt skyddsvärda träd), och som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt andra bestämmelser i miljöbalken, ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken. Länsstyrelsen anser att kommunen kan fullgöra sin anmälningsplikt inom ramen för framtagandet av detaljplanen. Detta förutsätter dock att det i planhandlingarna framgår information om vilka träd som särskilt skyddsvärda och vilka som kommer att påverkas.

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Länsstyrelsen delar kommunens bedömning att detaljplanens genomförande inte kan förväntas medföra betydande miljöpåverkan.

Kort 189, Trafikförvaltningen (SL)

Region Stockholm ser positivt på att Stockholms stad har beaktat i planläggningen att Västertorpsvägen trafikeras av nattbuss och ersättningstrafik vid behov och därmed inte försämrar framkomligheten på sträckan. Det skulle vara önskvärt om gatuutrymmet kan uppfylla kraven i Rigata-buss, inte minst när planerad ersättningstrafik sätts in. Regionen räknar därför med att staden reglerar gatuparkeringen på södra sidan om det skulle behövas vid planerad ersättningstrafik.

Kort 44, Storstockholms Brandförsvär

Detaljplaneförslaget är av enklare karaktär och syftar till att möjliggöra cirka 60 bostäder, som planeras att upplåtas med bostadsrätt, 4 punkthus. Närmsta riskkälla farligt gods på Essingeleden ligger på >200 meters avstånd, varför denna risk inte beaktas. Räddningstjänsten har enbart tillgång från en sida av husen, varför SSBF förutsätter att utrymning planeras i form av säkra trapphus, exempelvis Tr2, då räddningstjänstens stegutrustning inte kan vara en förutsättning för utrymning i tänkt planering. För vägledning om brandvatten och räddningstjänst hänvisar vi till våra vägledningar Vägledningsdokument och föreskrifter - Storstockholms brandförsvär.

Kort 132, Trafikverket

Trafikverket framför att våning fem i den planerade bebyggelsen får ekvivalenta nivåer över 60 dBA, och lägenheternas planlösning behöver utformas så att riktvärdena kan erhållas.

Då vissa balkonger mot söder kommer att vara bullerstörda behöver dessa bullerskyddas, samt att det måste finnas en gemensam uteplats som klarar riktvärdena. Trafikverket ser positivt på att åtgärder för att klara bullernivåer regleras i planbestämmelser.

Kort 61, Luftfartsverket

Luftfartsverket har inget att erinra mot detaljplanen.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande**Miljö kvalitetsnormer för vatten (Länsstyrelsen)**

Staden har beställt en markundersökning. Resultatet av undersökningen och ev. förslag på åtgärder kommer att redovisas i granskningsskedet så att miljö kvalitetsnormer för vatten inte påverkas negativ av planen.

Buller (Länsstyrelsen)

Planerat bullerplank kommer att säkras med planbestämmelse på plankartan i nästa skede.

Markföroreningar (Länsstyrelsen)

Markundersökning har beställts och kommer att redovisas i granskningsskedet.

Översvämningsrisk (Länsstyrelsen)

Kontoret konstaterar att det finns oklarheter kring befintlig lågpunkt i angränsning till planområdet och dess faktiska utbredning och funktion. Fortsatta studier krävs för att se vilken påverkan ny bebyggelse får och vilka konsekvenser nedströms som en minskning av den lokala lågpunkten ger. Föreslagna åtgärder, som höjdsättning av marken och höjd för färdigt golv över nollplanet, kan endast i begränsad utsträckning regleras på

plankarta men bör regleras via avtal. Översvämningsrisken vid skyfall kommer att ses över. Staden ansvarar för åtgärder på allmän platsmark, vilka kommer att utredas och redovisas i granskningsskedet.

Naturmiljö och artskyddsförordningen (Länsstyrelsen)

Staden har beställt en fågel- och fladdermusinventering som kommer att genomföras under våren 2024. Utredning och ev. åtgärdsförslag kommer och redovisas i granskningsskedet.

Vattenskyddsområde (Länsstyrelsen)

Kontoret har informerat byggaktören att de bör ansöka om dispens för sekundär skyddszon för Östra Mälarens vattenskyddsområde. På plankartan finns även upplysningar om att hantering av dagvatten ska ske i enlighet med skyddsföreskrifterna på ett sätt som inte medför förorening av Mälarens vatten.

Västertorpsvägen (Trafikförvaltningen)

Det finns inga förslag på ändring av gatan som ligger utanför planområdet. Busstrafiken är inte konstant och är det endast nattbuss.

Utrymning, framkomlighet (Storstockholms Brandförsvär)

Planerat hus saknar Tr2 trapphus och utrymning är endast möjlig via stegbil. En brandutlåtande kommer att genomföras inför granskningen och planlösningen på 5:e våningen kommer att ses över så att utrymning med stegbil möjliggörs.

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar

Kort 42 och 124, Lantmäterimyndigheten

Lantmäterimyndigheten noterar att i norra delen av Isdubben 5 är ett markreservat för allmännyttiga ändamål avsatt med beteckningen z = marken ska vara tillgänglig för allmännyttig fordonstrafik. Det är inte lämpligt att lägga ut större trafik- och väganläggningar som markreservat utan de bör planeras som allmän plats. Även om det inte är en större anläggning ska det alltid övervägas om ett markreservat är det lämpligaste sättet att reglera denna typ av anläggning. Ett markreservat garanterar nämligen inte att anläggningen genomförs och därmed inte heller att den blir tillgänglig för allmänheten. Skälet till att reglera markreservatet ska anges och motiveras i planbeskrivningen.

I övrigt har Lantmäterimyndigheten ingen erinran till upprättat planförslag.

Kort 202 Hägersten- Älvsjö stadsnämnd

Förvaltningen är positiv till nya bostäder i kollektivtrafiknära lägen, men har vissa synpunkter på planförslaget. Utformningen av byggnaderna avviker mycket från de äldre smalhus som finns i området. De nya byggnaderna är djupare och högre, vilket kommer att ge ett mer massivt intryck. De placeras också nära intill befintlig bebyggelse, vilket gör det svårare att se dem som en egen årsring. De nya byggnaderna ska ha entréer mot gatan, vilket förväntas öka tryggheten. Västertorp bedöms av stadsdelsförvaltningen för närvarande inte ha några större trygghetsproblem. Fördelen med entréer mot gatan uppvägs dessutom av att planen skapar ett behov av bullerplank mellan förskolegården och gatan, vilket istället minskar tryggheten i gatumiljön.

I Västertorp planeras för ytterligare förtätning och planbeskrivningen skulle behöva kompletteras med en genomgång av övriga aktuella planer för området. Då kan denna plan sättas i ett sammanhang så att läsaren får en översikt av områdets planerade utveckling. Förvaltningen skulle helst se att stadsbyggnadskontoret tar fram planprogram för Västertorp och andra stadsdelar där mycket förtätning planeras, såsom gjorts för Fruängen.

Den planerade bebyggelsen innebär att park- och naturmark med många större träd försvinner. Förvaltningen är tveksam till formuleringen att områdets gröna karaktär ska bevaras. Det är positivt med grön förgårdsmark, men det uppväger inte att en uppskattad och fin parkmiljö med ekar och tallar kring parkvägen mellan Västertorpsvägen och Larmässgatan försvinner. Den lilla parkmiljön utgör även entré till naturmarken Västertorpsstråket. Planförslaget innebär att entrén blir mycket smal och endast utgörs av en parkväg mellan ett bostadshus och en parkeringsyta. Den andra passagen i naturmarken mellan det fjärde nya bostadshuset och villafastigheterna Buntmakaren 2 och 3 kommer också att bli mycket smal, och det är tveksamt om allmänheten kommer att kunna nyttja den. Det andra nya bostadshuset innebär också att kontakten mellan gatan och naturmarken blockeras. Det som återstår där blir en smal remsa naturmark mellan Pulkan 1 och Isdubben 4 som blir stängd i ena änden. Kvarvarande park- och naturmark kommer också att skuggas av de nya husen. Saknas en illustration som tydligt visar vad som är fastighetsmark respektive parkmark kring de planerade kvarteren.

För att allmänheten ska kunna nyttja den naturmark som blir kvar är det mycket viktigt att de nya fastighetsgränserna tydligt markeras med staket eller häck. Även under byggtiden behöver naturmarken utanför fastighetsgränsen skyddas, så att den inte används för

upplag, transporter eller schaktslänter. Skadad naturmark går inte att återställa. Västertorpsvägens utformning skulle också behöva en översyn i samband med denna plan. Trottoarerna på båda sidorna är för smala idag och behöver breddas. Många boende går till och från tunnelbanan här, och med denna plan tillkommer ytterligare. Stockholmshem bygger 90 nya lägenheter i kvarteret Fotsacken vid Good Morning Hotel, och ytterligare 160 studentlägenheter planeras där. Därefter tillkommer de nya bostäderna i området Mäläräng. Förskolan Snöbollens gård kommer att påverkas av denna plan. Stadsdelsförvaltningen och Sisab har bedömt att det föreslagna bytet av mark är en bra uppgörelse utifrån förskolans behov, då gården blir större. Däremot behöver det förtydligas att det är byggaktören som bekostar iordningställande av den ändrade förskolegården, inklusive nytt staket och eventuellt bullerplank. Det kommer även att behövas ett avtal med byggaktören Viktor Hansson om skydd mot störningar under byggtiden.

Särskilt uttalande från Socialdemokraterna, vänsterpartiet och miljöpartiet (majoritet)

"Vi instämmer i det förvaltningen skriver i ärendet och vill särskilt understryka konsekvenserna av att park- och naturmark med många större träd försvinner, planen borde justeras för att minska denna påverkan och de träd som ändå tas bort behöver ersättas i enlighet med träd målet.

Det är positivt med nya bostäder i området. Vi ser dock ett behov av fler hyresrätter, inte minst i Västertorp där flera hyresrätter omvandlats till bostadsrätter. Stockholm har idag en försvagad bostadsmarknad och ett akut behov av hyresrätter. Behovet har förstärkts utifrån den aktuella situationen med bland annat höjda räntor. Av den anledningen är det angeläget att de nya bostäderna upplåts med hyresrätt för att överensstämja med stadens ambitiösa bostadsmål samt tillgängliggöra en rörlig bostadsmarknad."

Särskilt uttalande från Sverigedemokraterna (opposition)

Med hänsyn till att planer finns för förtätning sedan tidigare i Västertorp, instämmer vi gällande den efterfrågan från förvaltningen om att ett mer konkret planprogram presenteras. Sverigedemokraterna anser att detta är viktigt med anledning av att staden har aviserat en policy att bebyggelse inom staden ska ske varsamt för att planerad bebyggelse ska passa in med redan befintliga fastigheter samt att aktuellt grönområde bevaras. Vi är generellt negativa till ny bebyggelse som förminskar områdets särprägel, kultur- och naturvärden samt upplevd trivsel och trygghet. Förslaget till detaljplan tar inte hänsyn till dessa värden och vi är därför negativt inställda till utformningen."

Kort 60, Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har följande synpunkter på planförslaget:

- Det fortsatta planarbetet bör se över hur erforderliga skyfallsåtgärder kan säkerhetsställas.
- Planhandlingarna bör förtydliga vilken påverkan planförslaget har på områdets träd och se över behovet av anpassningar.

Motivering

I det miljö- och hälsounderlag som miljöförvaltningen tog fram 2021 lyftes bland annat påverkan på buller, naturvärden, dagvatten, skyfall och markföroreningar fram som frågor vilka behövde utredas. Aspekter rörande buller har utretts och redovisats på ett enligt nämnden tillfredsställande sätt.

Det framgår i planhandlingarna att naturvärden och markföroreningar kommer att utredas vidare inför granskning. MHN kan därför komma att ha tillkommande synpunkter i detta skede. MHN anser i dagsläget att detaljplanen bör kompletteras enligt nedanstående synpunkter.

Skyfall

Inom förskolefastigheten kan en befintlig lågpunkt komma att byggas bort. För att inte riskera ökade översvåmningsytor sydöst om planområdet föreslås en ny höjdsättning och dämmande struktur inom planområdet, i lågpunkten söder om förskolebyggnaden. MHN anser att skyfallsåtgärden ska säkerhetsställas i plankartan. I plankartan medges även komplementbyggnader inom skyfallsytan vilket bedöms vara olämpligt om dess funktion ska säkras över tid.

Inom kvarter 1 föreslås en mur vid garagenedfarten som skydd vid skyfall. Även denna mur bör regleras i plankartan.

Naturvärden

MHN tycker det är positivt att en fågel- och fladdermusinventering kommer att utföras under samrådsperioden och redovisas i planhandlingarna till granskningsskedet. Av nu genomförd naturvärdesinventering framgår att för den biologiska mångfalden i området har grövre träd, särskilt ekar, stor betydelse.

Planhandlingarna saknar dock en redovisning i illustration och text där man förstår planförslagets påverkan på träd som hyser naturvärden. Det gäller både inom kvartersmarken samt inom parkmarken med den förskjutna gång- och cykelvägen. MHN anser att en anpassning till planområdets ekar bör finnas för möjligheten

att kunna bevara de grövre. Det vore även positivt om den utökade förskolegården i söderläge kan få skugga från träd under soliga dagar. En begränsning av möjlighet till komplementbyggnader bör därför övervägas i detta läge.

Övriga synpunkter

Dagvatten

Det är svårt att härleda för vilka ytor dagvattenutredningen har tillämpat åtgärdsnivån och inte. Beräkningarna av åtgärdsnivån framgår inte heller i alla led och tycks inte baseras på den reducerade arean från hårdgjorda ytor. Avsedda ytor och beräkningar måste förtydligas för att MHN ska kunna ta ställning till om åtgärdsnivån efterlevs.

Förskolegård

Det saknas i planbeskrivningen en redovisning av den totala friytan förskolegården medger samt friytan per barn. MHN efterfrågar en redovisning både utifrån befintlig byggnad med dess tre avdelningar samt en inklusive tillbyggnaden plankartan medger och ytterligare tre avdelningar.

Upplysningar

I anslutning till planområdet har det funnits verksamheter med bekämpningsmedelstillverkning och ytbehandling av metaller och elektrolytiska/kemiska processer, som kan ha orsakat föroreningar i mark. Öster om planområdet har det även funnits en kemptvätt med lösningsmedel. Det framgår i planhandlingarna att markundersökning har beställts. Om det upptäcks en förorening som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön ska enligt 10 kap. 11 § miljöbalken fastighetsägaren eller brukaren av fastigheten genast underrätta miljöförvaltningen i egenskap av tillsynsmyndighet. Det krävs också som huvudregel anmälan till miljöförvaltningen enligt 28 § förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd innan man vidtar en åtgärd för att avhjälpa en föroreningsskada.

Kort 194, Trafikkontoret

Gator och trafik

I detaljplaneförslaget föreslås ingen omfattande förändring av gatustrukturen. Angöring och infarter till kvarteren sker via Västertorpsvägen, som ligger kvar i befintligt läge och med i stort sett befintlig funktion.

Planbestämmelser och användningsgränser

För att möjliggöra en utbyggnad av vändplan då förskolan i framtiden byggs ut planläggs en yta i anslutning till vändplanen som z. Att en yta delas upp med olika planbestämmelser ger en risk för

otydlig ansvarsfördelning på platsen och kräver tydliga avtal kring detta för att fungera. Trafikkontoret ser att hela vändplanen ska regleras som allmän plats, och önskar en fortsatt diskussion kring detta i vidare arbete med planen.

Gatuutformning

Västertorpsvägen föreslås inte få någon ny utformning enligt planbeskrivningen, men på flera platser i underlaget finns angöringsfickor inritade. Ett medskick är att Västertorpsvägen är en smal gata med parkering på hela södra sidan, vilket gör att angöring längs den norra sidan kan vara svår att genomföra utan att åtgärder vidtas för gatans funktion och utformning. Trafikkontoret förordar att en angöringsficka för angöring med sopbil och andra leveranser anläggs för att underlätta denna funktion och säkra möjligheten till trafiksäker avfallshantering. Trafikkontoret önskar delta i vidare arbete med utformning och reglering av angöringslösning längs Västertorpsvägen.

Parkering för cykel och bil

Trafikkontoret ser positivt på att all parkering förläggs i garage på kvartersmark. Även parkering för rörelsehindrad ska förläggas på kvartersmark, vilket inte redovisas i alla alternativa skisser.

I planbeskrivningen är det otydligt vilket parkeringstal som ska gälla för bil i projektet. I planbeskrivningen behöver det lägesbaserade parkeringstalet skrivas ut då det är detta som kan beskrivas i detta skede, övriga förutsättningar bedöms i senare skeden. Därför behöver siffran 0,55 inklusive besöksparkering eller 0,5 exklusive besöksparkering skrivas ut istället. Därefter kan en beskrivning av ambition för mobilitetsåtgärder beskrivas och hur det kan påverka parkeringstalet.

Trafik kopplad till förskola

Trafikkontoret vill skicka med att vid en framtida ombyggnation av förskolan är det av stor vikt att arbeta för att skapa en trafiksäker miljö för barnen till och från förskolan. Att tillskapa en tillräckligt stor vändplan för att undvika backrörelser i största möjliga mån är därmed av vikt, tillsammans med väl tilltagna gångbanor ger utrymme att röra sig på.

Belysning

Trafikkontoret vill skicka med att utrymme för belysning bör säkerställas med en skyddsremsa om 0,5m i bakkant av trottoar redan i detaljplaneskedet så den frågan inte behöver lösas i senare projektering. Skyddsremsa kan med fördel även användas till mindre snöupplag.

Ansvarsfördelning

Under rubriken Ansvarsfördelning på s 41-42 i planbeskrivningen står att Trafikkontoret ansvarar för besiktning och godkännande av återställande- och anslutningsarbeten i allmän platsmark/-gatumark. Trafikkontoret bevakar och godkänner arbeten i allmän platsmark, men själva besiktningen ska Exploateringskontoret ansvara för.

Park och natur

Ett medskick är att i fortsatt arbete önskar trafikkontoret delta i frågor kring kompensationsåtgärder, åtgärder i natur samt fördröjningsmagasinet för dagvatten som enligt beskrivningen behöver förläggas på allmän platsmark.

Kort 164, Kulturförvaltningen (Stadsmuseet)

Stadsmuseet bedömer att planförslaget med ny bebyggelse på grönytor och i sparad naturmark i del av Västberga 1:1 intill Pulkan i Västertorp riskerar att innebära negativa konsekvenser för platsens kulturhistoriska värden. Planförslaget kommer att innebära ingrepp i den medvetet sparade naturmarken och grönskan – ett värdebärande karaktärsdrag för stadsdelen. Stadsmuseet anser därför att det östra delområdet i planförslaget bör utgå i det fortsatta planarbetet, samt att punkthus på platsen frångår det planeringsideal som rådde vid utbyggandet av stadsdelen. Vidare anser Stadsmuseet att höjder och volymer fortsatt behöver studeras närmre för att överensstämja med närliggande trevåningslameller.

Stadsmuseet anser även att de förändringar som föreslås för Isdubben 5 bör utgöra en separat detaljplan med ett eget förfarande för att konsekvenserna av förslaget ska belysas på ett tydligt vis. De förslag till tillbyggnader som anas i planbeskrivningen riskerar att påverka den befintliga förskolans höga kulturhistoriska värden negativt och detta måste studeras i ett eget planförfarande inom vilket en kulturmiljöanalys bör tas fram.

Bakgrund

Kulturförvaltningen har i tidigare remissvar (dnr 4.1/3953/2021, 2021-12-15) bedömt att stadsbyggnadskontorets påbörjade planarbete om ny bebyggelse på grönytor och i sparad naturmark i del av Västberga 1:1 intill Pulkan i Västertorp riskerade att innebära negativa konsekvenser för platsens kulturhistoriska värden. Sedan kulturförvaltningens remissvar har förslaget ändrats från lamellhusbebyggelse till punkthus. Fastigheten Isdubben 5 ingick inte heller i stadsbyggnadskontorets förfrågan om underlag för betydande miljöpåverkan.

Planområdet beskrevs i remissvaret bestå av sparad naturmark och grönska – ett värdebärande karaktärsdrag för Västertorp – med

gångvägar samt uppväxta tallar och lövträd. Kulturförvaltningen ansåg att dessa bör bevaras och att särskild hänsyn bör tas till den sparade naturmarken. Den västra volymen bör inte placeras på gångvägarna, eller på något vis bygga bort dessa. Sprängningar bör undvikas och byggnaderna bör dras in från gata för att skapa förgårdsmark, se byggnadsordningens vägledningar för grannskapsenhet, sid. 157, och bland annat att den gröna karaktären ska tas till vara och utvecklas med förgårdsmark i gaturummet. Stadsgata bedöms ur kulturhistoriskt perspektiv inte vara lämpligt i denna del av Västertorp.

Den östra volymen bedömdes av kulturförvaltningen komma för nära befintlig bebyggelse och föreslogs utgå i det fortsatta planarbetet. Vidare ansåg kulturförvaltningen att höjder och volymer behövde studeras närmre. Fyra våningar bedömdes enligt remissvaret innebära en skalförändring i Västertorp, vars bostadsbebyggelse utöver stjärnhusen, till stor del består av trevåningslameller. Detta förordades av kulturförvaltningen som riktmärke för tillkommande bebyggelse. Av byggnadsordningens vägledningar för grannskapsenhet, sid. 157, framgår att närliggande bebyggelses ska beaktas.

Kulturförvaltningen bedömde enligt remissvaret att detaljplanens genomförande ur kulturmiljösynpunkt inte kan antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. miljöbalken att en miljökonsekvensbeskrivning behöver göras.

Synpunkter på förslaget

Stadsmuseet bedömer i likhet med tidigare remissvar att planförslaget om ny bebyggelse på grönytor och i sparad naturmark i del av Västberga 1:1 intill Pulkan i Västertorp riskerar att innebära negativa konsekvenser för platsen, den medvetet sparade naturmarken och grönskan – ett värdebärande karaktärsdrag för Västertorp – med gångvägar samt uppväxta tallar och lövträd. Stadsmuseet anser fortsatt att dessa bör bevaras och att särskild hänsyn bör tas till den sparade naturmarken. Stadsmuseet anser även fortsatt att det östra delområdet i planförslaget bör utgå helt i det fortsatta planarbetet. Oavsett typologi kommer placering av flerbostadshus på platsen att innebära ett för stort ingrepp i parkmarken, samt kommer för nära närliggande bebyggelse. Stadsmuseet anser även fortsatt att den nytillkommande västra bebyggelsen inte bör placeras på gångvägarna, eller på något vis bygga bort dessa. Byggnaderna bör dras in från gata för att skapa förgårdsmark, se byggnadsordningens vägledningar för grannskapsenhet, sid. 157, och bland annat att den gröna karaktären ska tas till vara och utvecklas med förgårdsmark i gaturummet.

Stadsgata bedöms ur kulturhistoriskt perspektiv inte vara lämpligt i denna del av Västertorp.

Stadsmuseet anser även att punkthus på platsen i stället för lamellhusbebyggelse frångår det planeringsideal som rådde vid utbyggandet av stadsdelen; att punkthus markerar terräng och höjdryggar. Stadsmuseet bedömer därför att valet av typologi inte utgår från platsens förutsättningar och historia.

Vidare anser Stadsmuseet att höjder och volymer fortsatt behöver studeras närmre för att överensstämja med närliggande trevåningslameller. Förslagets fem våningar kommer att innebära en påtaglig skalförändring i Västertorp, vars bostadsbebyggelse utöver stjärnhusen till stor del är i tre våningar, vilket bör vara ett riktmärke för tillkommande bebyggelse. Av byggnadsordningens vägledningar för grannskapsenhet, sid. 157, framgår att närliggande bebyggelses ska beaktas.

Slutligen anser Stadsmuseet att de förändringar som föreslås för Isdubben 5 bör utgöra en separat detaljplan med ett eget förfarande för att konsekvenserna av förslaget ska belysas på ett tydligt vis. Fastigheten Isdubben 5 ingick inte i det tidigare förfrågningsunderlaget från stadsbyggnadskontoret och denna del har Stadsmuseet därför inte lämnat synpunkter på. Stadsmuseet anser att befintlig förskolebyggnad med höga kulturhistoriska värden bör värnas med lämpliga planbestämmelser och rivningsförbud i en egen detaljplan. Stadsmuseet bedömer att överförandet av allmän platsmark till förskolan riskerar att innebära en privatisering av de grönytor och den parkmark som enligt den ursprungliga intentionen och stadsplaneidén för Västertorp var tänkt att vara allmän platsmark. Ett naggande på dessa allmänna ytor är redan synligt på platsen på ett olyckligt vis. Konsekvenserna av den utökade byggrätten, eventuellt med tillbyggnader som följd behöver studeras och bedömas i ett eget planförslag. De förslag till tillbyggnader som endast anas i planbeskrivningen riskerar att påverka den befintliga förskolans höga kulturhistoriska värden negativt och detta måste studeras i ett eget planförfarande inom vilket en kulturmiljöanalys bör tas fram.

Kort 129, Rådet till skydd för Stockholms skönhet

Skönhetsrådet tillstyrker förslag till detaljplan med erinran om att det västra punkthusparet skjuts västerut för att minska intrånget i grönstråket, samt att p-huset bör utgå så att grönskan och parkvägen kan nå gatan mellan dessa båda hus.

Skönhetsrådet anser att platsen är möjlig att bebygga men att planförslaget ställer flera frågor som behöver beaktas för ett gott

slutresultat. Först och främst konstaterar rådet att bristen på en sammanhållen planering för förtätning av efterkrigstidens förorter lett till brokiga tillägg som saknar den ursprungliga bebyggelsens kvalitativa enhetligheter. I det aktuella fallet ses detta tydligt i planområdets direkta anslutning. Exempelvis innebär detta att en under 1990-talet anlagd markparkering hamnar mellan de föreslagna punkthusen. En samordning hade kunnat ge en gemensam mobilitetslösning under mark som samtliga tillägg kunde nyttja.

Rådet anser att punkthusen i sin repetitiva uppbyggnad i par där samtliga byggnader har samma höjd till viss del mildrar brokigheten. Samtidigt ger placeringen, av framförallt de västra husen, ett olyckligt intrång i grönstråkets entré som inte kommer att uppfattas lika tydligt från gatan. Rådet anser att detta är en huvudfråga som bör lösas, exempelvis genom ett borttagande av parkeringsgaraget med tillhörande utvändig ramp. Detta ger möjligheter till att låta naturmark sila ner mellan husen och en genkoppling för den parkväg som behöver dras om. Husen kan i denna del med fördel skjutas något åt väster i och med att rampen under alla omständigheter bör utgå. Rådet anser att kollektivtrafikläget är så gott, i direkt anslutning till Västertorps tunnelbanestation, att parkering utöver platser för tillgänglighet inte bör vara nödvändiga. Rådet anser avslutningsvis att höjdsättningen är mycket viktig i detta stadsparti och finner att totalhöjden bör hållas ned oavsett om byggnaderna konstrueras i trä eller med betongstomme. Vidare bör konstruktionen tydligare styra fasadmaterialet. Rådet ser gärna att en träkonstruktion också får en träfasad och att en betongkonstruktion med fördel får en fasad i puts, i likhet med omgivningen.

Kort 47, Utbildningsförvaltningen

Inför den pågående och planerade utbyggnaden av bostäder i Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämndsområde pågår en löpande dialog mellan utbildningsförvaltningen, Stadsbyggnadskontoret och Exploateringskontoret för att kunna tillgodose behovet av elevplatser på sikt.

För att kunna tillgodose ett ökat behov av elevplatser, som uppstår i samband med bostadsbyggnation, utgår utbildningsförvaltningen ifrån stadens befolknings- och elevantalsprognoser. I underlaget till prognoserna finns de 56 bostäder som planeras i aktuellt planförslag med. Med anledning av detta bedöms behovet av elevplatser som uppstår i samband med planförslaget omhändertas i utbildningsförvaltningens nuvarande skolplanering. Utbildningsförvaltningen har inga övriga synpunkter på planförslaget.

Stadsbyggnadsnämndens råd för funktionshindersfrågor
Ingen skrivelse har inkommit

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Z-område (Lantmäterimyndigheten och trafikkontoret)

Stadsdelsförvaltningen har inget större behov av en utökning av förskoleplatser de närmaste åren, dock är det aktuellt i ett längre tidsperspektiv. SISAB har inga planer att bygga ut förskolan i nuläget. Vändplanen kommer att utökas i samband med eventuell tillbyggnad av förskolan i framtiden. Avstämning har gjort med trafikkontoret. Dessutom har staden inga ekonomiska resurser för utökning av vändplanen inkluderande ledningsflytt.

Gestaltning (Hägersten- Älvsjö stadsdelsnämnd)

Kontoret bedömer att nätta punkthus ger en bättre visuell koppling mot grönstråket från gatan än lamellhus och fler träd kan sparas. Med vald struktur tas också bättre hänsyn till befintlig bebyggelse i kv Isdubben 4 och kv Pulkan. Kontoret bedömer att de nya husen i sin skala och typologi är väl anpassade till omgivande bebyggelse. Gestaltning av fasadmateriell kommer att ses över inför granskningen.

Bullerplank minskar tryggheten i gatumiljön (Hägersten- Älvsjö stadsdelsnämnd)

Gestaltningen av bullerplanken kommer att studeras i fortsatt arbete. Förslaget bullerplank kommer att flyttas längre från gatan för att möjliggöra grönska mellan plank och gata.

Borttagande av träd och ianspråktagande av naturmark (Hägersten- Älvsjö stadsdelsnämnd)

Planförslaget innebär att sparad gräsmatta bevuxen med träd, varav några med visst naturvärde, tas bort för att möjliggöra ny bebyggelse. Kontoret bedömer att tillskottet av nya bostäder och mer levande stadsrum motiverar att grönyta tas i anspråk. Befintliga träd på marken som föreslås överföra till förskolan kommer att vara kvar. SISAB avser inte att fälla några träd och förskolebarn kommer att använda markytan som utemiljö med naturkaraktär.

Smal entré till Västertorpsstråket (Hägersten- Älvsjö stadsdelsnämnd)

Entré till gångvägen som kopplar till Larsmässgatan i Mälarhöjden bedöms fortsatt vara läsbar även om karaktären förändras. Gångvägen har inte funktion som entré till Västertorpsstråket idag utan lokal förbindelselänk till Mälarhöjden.

Markera gränsen mellan kvartersmark och parkmark med staket eller häck (Hägersten- Älvsjö stadsdelsnämnd)

Kontoret bedömer att nivåskillnader gör gränsen mellan privat och allmän platsmark blir tydlig.

Ansvarsfördelning (Hägersten- Älvsjö stadsdelsnämnd)

Staden bekostar uppförande av bullerplank, Viktor Hansson bekostar återställningsarbeten intill allmän platsmark detta kommer att säkras genom överenskommelse om exploatering med staden.

Skyfall/översvämningsrisk (Miljö- och hälsönämnden)

Inför granskning kommer vidare studier av skyfallshantering genomföras i syfte att visa på hur stora ytor som berörs och hur flöden bör hanteras. Höjdsättning av marken och fördröjningsåtgärder utreds så att risk för översvämnning vid känsliga platser inte föreligger.

Naturvärden (Miljö- och hälsönämnden)

Staden har beställt en fågel- och fladdermusinventering som kommer att genomföras under våren 2024. Utredning och eventuella åtgärdsförslag kommer att redovisas i granskningsskedet. Naturvärdesinventeringen kommer att uppdateras och konsekvenser av antal borttagna träd. Trädens art och naturvärde kommer att förtydligas i planbeskrivningen i nästa skedde. SISAB avser inte att fälla några träd och förskolebarn kommer att använda marken som utemiljö med naturkaraktär. Skyddsbestämmelse för bevarande av träd kommer att införas på plankartan i nästa skedde.

Dagvatten (Miljö- och hälsönämnden)

Dagvattenutredningen kommer att uppdateras inför nästa skede och hantering av vatten samt förslagna åtgärder förtydligas i planbeskrivningen.

Förskolans friyta (Miljö- och hälsönämnden)

Förskolans friyta kommer att redovisas i planbeskrivningen. Förskolan har redan en befintlig byggrätt i gällande plan som i aktuellplan bekräftas och flyttas något. Förskolan kommer att få större friyta och förskolegård genom överföring av 600 kvm parkmark till kvartersmarkmark.

Markföroreningar

Staden har beställt en markundersökning som kommer att redovisas i nästa skede.

Gestaltning, östra huset bör utgå, västra huset bör sänkas, västra huset bör skjutas västerut och garaget bör utgå.
(Kulturförvaltningen och Rådet till skydd för Stockholms Skönhet)

Kontorets bedömning är att alla hus krävs för att säkerställa ett genomförbart projekt och att östra huset bör vara kvar i planen. Det är inte möjligt att skjuta västra husen ytterligare västerut för att de då skulle komma för nära befintliga småhus. Garaget behövs för att projektet ska klara stadens krav på parkeringsplatser för bil och cykel. Markparkeringsplatser är inte möjligt på grund av gårdarnas storlek och skulle innebära att ytterligare naturmark tas i anspråk. Enligt kontorets bedömning är de nya volymerna anpassade efter topografin och skalan på omgivande bebyggelse. Västertorpsvägen får nya entréfasader vilket bidrar till ett mer aktivt och omsorgsfullt utformat gaturum. Husen skapar en ny årsring med bebyggelse längs Västertorpsvägen med ett enhetligt arkitektoniskt uttryck. Gestaltning av fasadmateriäl kommer att ses över inför nästa skedde.

Z-området (trafikkontoret)

Se svar på sidan 18.

Angöring sopbil och parkering för rörelsehindrade (Trafikkontoret)

Angöringsfickor för sopbil och parkering för rörelsehindrade kommer att studeras i fortsatt arbete och redovisas i planbeskrivningen i granskningsskedet.

Parkeringstal för bil och cykel (Trafikkontoret)

Lägesbaserade parkeringstalet för projektet och mobilitetsåtgärder kommer att förtydligas i planbeskrivningen i granskningsskedet.

Belysning (trafikkontoret)

Utrymme för belysning kommer att säkerställas på plankartan i nästa skedde.

Kompensationsåtgärder (trafikkontoret)

Kompensationsåtgärder kommer att ev. ske i närliggande parkområde och redovisas i nästa skedde.

Övriga remissinstanser

Kort 148, Stockholm Vatten Och Avfall

Befintliga Va-anläggningar

SVOA har en befintlig underjordisk avloppstunnel inom planområdet för vilket u-område behöver tillskapas i plankartan eftersom tunneln i och med planens genomförande delvis hamnar

inom kvartersmark. SVOA ser positivt på att en schaktdjupsbestämmelse kompletterar u-området. U-området kommer att begränsas i höjddled. Tunneln är inom delar av planområdet redan tryggad genom befintlig ledningsrätt. För att säkra rätten för SVOA att på övriga berörda områden nedlägga, underhålla och för all framtid bibehålla befintliga VA-ledningar inom detaljplanekartan med U-markerat område, måste ett servitutsavtal tecknas mellan bolaget och fastighetsägaren/tomträttsinnehavaren. Alternativt kan rätten säkras genom bildande av ledningsrätt, vid förrättning enligt ledningsrättslagen. SVOA säkrar därigenom rätten att nedlägga, underhålla och för all framtid bibehålla befintlig ledning/tunnel. Kontakt med SVOA behöver tas gällande u-områdets utbredning i plan och höjddled inom planen. Se även länk till SVOAs bestämmelser för arbeten intill berganläggningar.

Vattentryck

Kv Pulkan ligger inom område som är anslutna till högzonen (Skärholmen, Midsommarkransen, Hägersten). Trycknivån ligger mellan +90 och +110. Eftersom höjden på högsta huset är +58 så behövs ingen intern tryckstegring.

Intern pumpning

Avledning av spillvatten med självfall tillåts ej för våningsplan belägna under omgivande marknivå. Därför kommer eventuella våningar under marknivå att behöva pumpa spillvatten till högre anslutningsnivå inom fastigheten. Sådan intern pumpstation bekostas ej av SVOA.

Kapacitet dricksvatten

Det finns kapacitet i befintligt ledningsnät för dricksvatten att försörja exploateringen.

Kapacitet spill-och dagvatten

Belastningsökningen från exploateringen anses vara försumbar i förhållande till det befintliga flödet i systemet, mindre än 1%. Så anslutning av spill- och dagvatten från exploateringen kan ske. Det är dock, som alltid, viktigt att Stockholm stads åtgärdsnivå för dagvatten följs. Om anslutning av dagvatten kan ordnas till befintlig dagvattentunnel utan att kostnaden blir så stor så är det positivt, men detta är ingenting som SVOA har utrett.

VA-anslutning

Det finns befintliga serviser som ansluter skolfastigheten till det kommunala VA-nätet i Snöbollsgränd. Om möjligt används befintliga serviser fortsättningsvis till den fastigheten.

Anslutning kan ske till de befintliga – och planerade vatten- och spillvattenledningarna (kombinerat nät) i Västertorpsvägen. Anslutningar till spill- dag- och vattenledningsnätet projekteras vidare i systemhandlingsskedet. Man bör inom fastigheten i samband med nybyggnation skilja på spill- och dagvattenledningar fram till förbindelsepunkt, detta för att möjliggöra ett framtida duplikat system i allmän gata.

Ny läggning

Ny läggning krävs på Västertorpsvägen för att kunna försörja exploateringen. Ny läggning av VA-ledningar projekteras med start i systemhandlingsskedet. Dialog mellan SVOA och Staden krävs så att SVOA kan bemanna uppdraget i god tid.

Dagvattenhantering

Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) har tagit del av dagvattenutredningen för detaljplan Pulkan, Västertorp (Tyréns, 2023-05-08). SVOA har granskat utredningen utifrån Stockholm stads checklista för fullständiga dagvattenutredningar. Stockholm stads rapportmall för fullständiga dagvattenutredningar är ett bra stöd vid utredningsarbetet för att uppfylla Stockholm stads dagvattenstrategi och se till att checklistan efterlevs.

Utredningen innehåller bra information, men innehållet bör jämföras mot kravställning i checklistan. Ett antal punkter som behöver läggas till och/eller kompletteras följer:

- Information om grundvattenförhållanden och -analyser saknas
- En förtydligande av markanvändningen med plangräns i figurer skulle underlätta förståelsen
- Avrinning och avvattnings för området bör förtydligas. Se checklistan för vad som efterfrågas
- Ytbehovet för dagvattenåtgärderna som behövs för att uppnå åtgärdsnivån skulle kunna förtydligas i tabell
- Föroreningshalter saknas i avsnittet som beskriver föroreningsbelastning
- Södertäljevägen är primär väg för farligt gods. Kan eventuell olycka ha påverkan på planområdet?
- Skyfallsanalysen bör kompletteras med Stockholm stads skyfallskartering, i enlighet med checklistan.
- Utredningen beskriver användning av lågpunkter, befintliga och nya, för hantering av vatten. Är lågpunkterna en förutsättning för dag- eller skyfallshantering? Om lågpunkterna är en förutsättning för dag-och skyfallshantering behöver de säkras i plankarta.
- Förtydliga om det finns ett behov av ytterligare utredningar

- Flöden efter exploatering saknas. Se checklisten för vilka flöden som bör presenteras i utredningen.
- Förtydliga om det är någon del av utrednings område som inte uppfyller åtgärdsnivån.

Plankarta

- u1-bestämmelsen i utkastet på plankartan är fel avseende undre schaktgräns. +5,9 borde justeras till +0. Övre schaktgräns på + 13 m över nollplanet är korrekt.
- Om lågpunkterna är en förutsättning för dag-och skyfallshanteringen behöver de säkras i plankartan.

Restriktioner

Om underjordiskt garage planeras bör i första hand det projekteras som avloppslöst om möjligt. Om garage ändå förses med avloppsbrunnar så ställs det krav på bland annat slam- och oljeavskiljare, innan vattnet leds vidare till spillvattennätet. Beroende på slutlig höjdnivå på eventuella underjordiska garage kan det krävas intern pumpning av spillvattnet, sådan anordning bekostas och installeras av byggherren.

Kort 193, Stockholm Vatten Och Avfall

Avfallshantering inklusive insamlingssystem bör planeras tidigt i planprocessen för att undvika framtida problem med angöringsplatser och säkerställa att tillräckligt stora utrymmen planeras. Av planbeskrivningen framgår inte vilka fraktioner som ska hanteras i miljörum för bostäder eller vilka fraktioner som ska hanteras för verksamheter.

Bostäder

Vid tömning av botten tömmande behållare är det viktigt att säkerställa att det går att genomföra enligt stadens riktlinjer. Projektera och bygg för god avfallshantering. Kranbilens bredd är 2,65 meter. Vid tömning fälls alltid stödben ut på båda sidor av kranbilen, vilket gör fordonet bredare. Vid tömning av behållare på huvudgator bör bredden på lastfickan vara 3 meter för att minimera påverkan på förbipasserande trafik. Därför bör lastfickan på Västertorpsvägen breddas från 2,5 meter till minst 3 meter. Hämtfordonet ska kunna ställas upp jämsides med behållarna vid tömning. Tömning framför förarhytten eller bakom hämtfordonet fungerar inte på grund av kranens räckvidd och funktion. Avståndet mellan hämtfordonets angöringsplats och behållarens mitt ska vara högst 4,5 meter. Avståndet mellan hämtfordonets angöringsplats och behållarens kant ska ej underskrida 2 meter.

Förskola

Stockholm Vatten och Avfall vill betona att angöring och framkomlighet är fortsatt viktigt att beakta under planarbetet. Bolaget kan inte utifrån nuvarande planering av avfallshantering och dimensionering av vändplan på Snöbollsgränd säkerställa att hämtfordon kan framföras inom planområdet och hämta avfall från planerad fastighet. Detta gäller även befintliga hämtställen inom planområdet. För att säkerställa en god arbetsmiljö för hämtpersonalen samt en god trafiksäkerhet förordar Stockholm Vatten och Avfall att aktuella vändplan breddas. Backning får endast förekomma vid vändning med max en billängd, exempelvis genom en trevägskorsning. Backning över gång- och cykelbana tillåts inte. Det är heller inte tillåtet med uppställning eller körning på dessa. Se riktlinjer för framkomlighet och trafiksäkerhet i Projektera och bygg för god avfallshantering. Trafiksäkerheten är av extra stor betydelse i områden där många barn rör sig, som utanför förskolan. Vänligen kontakta SVOA för att diskutera denna lösning ytterligare.

Alla verksamheter som riskerar att släppa ut mer fett än vad normalt hushållsavloppsvatten innehåller måste ha en typgodkänd fettavskiljare installerad för att förhindra att fett släpps ut i avloppsnätet.

Kort 108, Ellevio AB

Regionnät

Ellevio regionnät har två förband med 110kV-kablar i närheten av planområdets sydöstra kant, intill området avsedd för skola. Kablarna löper längs Vasaloppsvägen och korsar sedan Västertorpsvägen mot kvarter Bjällerkransen. Kablarna löper därefter längs med GC-banan intill Södertäljevägen västerut.

Dessa omgärdas av krav på hänsyn och avstånd till tillkommande bostäder samt ledningsstruktur. Ellevios anläggningar kan komma att påverkas genom exempelvis vibrationer och sättningar som kan uppstå vid bland annat sprängning, borrarbete och spontning. Ska sådana verksamheter ske i samband med genomförandet av planen vill Ellevio samråda om arbetenas detaljutförande i god tid innan arbetsstart för att kunna ge instruktioner kring hänsynstaganden i detaljnivå. Särskilt och tidigt detaljsamråd med Ellevio Regionnät krävs därför för att förse detaljplaneprojektet med information om förbindelsens karaktär och restriktioner.

Inom säkerhetsavståndet på 3 m ser vi helst inte att marken under byggnadstiden inhägnas eller används för uppställningsplatser av exempelvis material, byggbodar eller liknande. Detta har sin grund i att Ellevio måste ha omedelbar åtkomst till kablarna om det uppstår fel som gör att de måste friläggas. Vi har förståelse för att

säkerhetsavståndet ur denna aspekt kan vålla praktiska problem i områden med ont om plats för uppställningsytor och om det inte kan uppfyllas på en specifik plats vill vi samråda om lösningar kring detaljutformningen av dessa ytor för att säkerställa samexistens av våra respektive intressen.

Lokalnät

Ellevio har befintligt 11 kV och 0,4 kV ledningsnät inom planområdet. I de delar ledningarna berörs av markarbeten och samtidigt fortsatt ska ingå i blivande elnät behöver de beaktas och kan bli föremål för omförläggning, vilket bekostas av byggherre. Ellevio förutsätter att nya ledningar ges utrymme i allmän platsmark inom planområdet. I händelse av att Ellevio tilldelas utrymme för kablar inom kvartersmark krävs u-område i plankarta. Ellevio förväntas kunna förstärka elnätet fram till de nya byggnaderna inom planområdet.

Ellevio områdesansvarig önskar dialog avseende planens elförsörjning. Planerade effekter för såväl byggekraft som färdiga anslutningar behöver presenteras för Ellevio i god tid inför elnätets dimensionering. Ellevio önskar bli kallade till ledningssamordning.

Kort 57, Stockholm Exergi

Stockholm Exergi har en servisledning som kommer behöva flyttas för att möjliggöra byggnation. Stockholm Exergi önskar att bli kallade till LSO för att planera ledningsomläggning. Kostnad för ledningsomläggning regleras enligt markavtal. Stockholm Exergi kan erbjuda fjärrvärme.

Kort 43, TeliaSonera Skanova Access AB

Skanova har markförlagda teleanläggningar inom detaljplaneområdet. Skanova önskar att så långt som möjligt behålla befintliga teleanläggningar i nuvarande läge för att undvika olägenheter och kostnader som uppkommer i samband med flyttning.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Bestämmelse för avloppstunnel (SVOA)

Redovisad schaktdjupsbestämmelse på plankartan kommer att kompletteras med u-område. Synpunkter angående behov av upprättande av servitut/ledningsrätt har noterats och vidarebefordrats till byggaktören.

Intern pumpning

Information om behov av pumpstation för våningsplan belägen under marknivå som i aktuell plan är planerat garage, har noterats och vidarebeordrats till byggaktören.

VA-anslutning

Synpunkter och info om krav på separation av spill- och dagvattenledningar fram till förbindelsepunkt för att möjliggöra ett framtida duplikat system i allmän gata har noterats och Detta kommer att beaktas i genomförandeskedet.

Dagvattenhantering

Dagvattenutredningen kommer att uppdateras i enlighet med stadens checklista.

Plankarta

U1-bestämmelse och anvisad schaktgräns kommer att justeras i enlighet med SVOAs synpunkter.

Utökning av vändplanen vid Snöbollsgränd

Den påtalade vändplanen ligger utanför aktuell detaljplan. En utvidgning av vändplanen vid Snöbollsgränd är inte möjlig på grund av begränsade ekonomiska resurser. Vändning av sopbil förutsätts ske på samma sätt som idag, för angöring av förskolan och befintliga hus på motstående sida av gatan. Planen möjliggör större vändplan på kvartersmark vid Snöbollsgränd. Detta säkras med z på plankartan. Vändplanen kommer att utökas i samband med eventuell tillbyggnad av förskolan i framtiden.

Sophantering

Information om avstånd mellan hämtfordon och behållare, sophantering, utsortering av förpackningsavfall har vidarebefordrats till byggaktörerna för beaktande vid genomförande av projektet.

Befintliga elledningar (Ellevio)

Befintliga ledningar kommer att beaktas i fortsatt arbete. Tillgänglighet till befintliga ledningar som hamnar inom kvartersmark kommer att säkras med u-område på plankartan. Ytterligare samordning med Ellevio om befintliga ledningar krävs inför granskning.

Befintlig servis- och teleledningar (Stockholm Exergi och Skanova)

Staden kommer att bekosta flytt av servis- och teleledningarna. Flytten kommer att göras i samråd med Stockholm Exergi och Skanova.

Övrigt

Kort 59, Hägerstensuppropet,

Bygg gärna nya bostäder, men på rätt sätt. Ta tillvara det som karaktäriserar Hägersten, naturmark, parker, ljusa bostäder.

Runt om i Hägersten pågår ett stort antal planer på förtätning. Det handlar på vissa platser om mycket tät och hög bebyggelse, i andra fall om rivning av villor eller bebyggelse på naturmark som sparats i tidigare planering. Många föreningar är engagerade i att lämna synpunkter på byggplanerna och vi är många som tycker samma sak:

Det behöver byggas fler bostäder i Hägersten, men det ska vara bra bostäder!

Rymliga gårdar, plats för parker och skolor och förskolor, det är så det har byggts i Hägersten sedan länge. En del byggplaner som presenterats på senare tid ger inte alls en sådan bra bostadsmiljö. Det vill vi ha er hjälp att ändra på.

Gemensamt för oss i föreningarna är också att vi upplever en frustration över att de synpunkter vi lämnat inte tas till vara. Det går att bygga, bara det görs på rätt sätt, men nya bostäder måste utformas utifrån det som karaktäriserar Hägersten, naturmark, parker, ljusa bostäder.

För att manifestera vi är många och skapa en plattform för samarbete har vi samlats under parollen Hägerstensuppropet. Vi hade en första träff den 13 juni på Telefonplan. Vi var många som slöt upp. Här kommer en hälsing från oss med ett erbjudande om dialog med utgångspunkt i Hägerstensuppropet.

Hägerstensuppropet

I Hägersten, som sträcker sig från Liljeholmsbron till Bredäng, finns plats för nya bostäder, det mesta på tidigare industrimark. Men föreningar och boende i Hägersten reagerar starkt på hur många av de byggplaner som föreligger är utformade. Om de förverkligas kommer att kraftigt förändra områdets karaktär och ge en sämre livsmiljö åt de boende. Planerna för Centrala Telefonplan och Örsbergs industriområde är exempel på detta. På flera håll planeras andra mindre projekt som ger förödande och oåterkalleliga ingrepp i parker och naturmark. Sådana allvarliga ingrepp planeras i Mälarhöjden (Branterna och Kastanjeparken), Västertorp (Parkleken Lugnet och Mellanbergsparken), Hägerstensåsen (Mellanbergsparken och vid Mellanbergsvägen), Hökmossen

(parken vid Korpmossevägen). Liljeholmen (höghus intill Trekanten) och Gröndal (vid Fregattvägen). I detta upprop vill ett stort antal föreningar i området rikta uppmärksamheten på ett antal faktorer som vi anser att byggplanerna inte har beaktat tillräckligt. Vi vänder oss till politiker, planerare, byggföretag och beslutsfattare i alla led. Vi vill särskilt lyfta fram följande områden:

- Trafiken, skolor och annan infrastruktur
- Barnperspektivet
- Miljö, klimat, biologisk mångfald, och bostadskvalitet
- Planarbetets förankring hos de som bor i området
- Värna varje planområdes kultur och historia

Trafiken, skolor och annan infrastruktur

Vi ser att varje enskild byggplan som tas fram inte tar hänsyn till kommande ökande trafik. Allmänna kommunikationer finns inte med i planerna, samtidigt som till exempel tunnelbanenätet periodvis inte klarar av sin uppgift. Skolor och skolvägar vägs inte in i planarbetet. Vårdcentraler och annan service som i dag redan är hårt belastad finns inte med när planerna tas fram. Alla olika typer av infrastruktur måste det tas hänsyn till, annars blir effekten att de boende i området kan drabbas hårt av till exempel ny trafik, trånga skolor och vårdköer.

Barnperspektivet

Flera aktuella planer kommer att göra stora intrång på befintliga lekplatser och andra ytor där barn vistas i dag. Nya förskolor planeras på platser där solen bara når ned några timmar om dagen. Hus planeras så höga och så tätt att solljus endast når ner på marken, där barnen ska leka, någon enstaka timme varje dag. Vi ser att nya bostäder planeras utan att de boende vet var, eller om, det kommer att finnas förskolor. Avstånd från nya bostäder till förskola kan bli så långt att föräldrar tvingas använda bil. Barn har stort behov av att kunna vistas utomhus, både på iordningställda lekplatser och i orörd natur. Nya byggnationer får inte förstöra barns möjligheter att leka och utvecklas.

Miljö, klimat, biologisk mångfald och bostadskvalitet

Hägersten har under de senaste drygt hundra åren förvandlats från lands- och jordbruksbygd till storstadnära förort. Detta sätter stort press på djur, natur, och kultur. Vi vill att det även framöver ska vara möjligt att höra hackspettar och småfåglar. Att rådjur, fladdermöss och räv även i framtiden ska kunna finnas i vår närhet. Det ska vara möjligt att locka bär och svamp i skogen. En storstad som Stockholm tar stora naturområden i anspråk. Men all ny byggnation måste ske på ett sådant sätt att den biologiska mångfalden och naturen inte skadas långsiktigt. Infiltration av

smält- och regnvatten måste säkerställas. All byggnation måste ta höjd för en klimatförändring som kan innebära såväl varmare som kallare perioder. Bostäderna ska ljus, utblickar mot grönska och rymliga gårdar.

Planarbetets förankring hos de som bor i området

Ett planarbete kan ta flera år för konsulter och kommunala planerare att få fram. När planerna sedan presenteras för omkringboende ges en ytterst kort tid för att ge synpunkter. Detta är inte tillfredsställande. De som bor i närheten av ett område som ska bebyggas har ofta en lokal kännedom som är viktigt att ta tillvara. Det sker inte i dag. En mer demokratisk byggprocess, där allmänheten får bättre möjligheter att sätta sig in i planerna och ge synpunkter måste införas.

Värna varje planområdes kultur och historia

När jordbruksmark bröts upp för att bygga förorter och industrier gjordes det utifrån olika ledstjärnor. Varje område fick sin unika prägel utifrån den tidens behov och hur naturen var beskaffad. Områden med flerfamiljshus fick stora grönområden/parker mellan husen. Olika småhusområden fick sin karaktär av trädgårdsstad. Andra områden byggdes stadsliknande med hus nära gatan. Varje sådant områdes unika karaktär är viktig att bevara när nybyggnation sker. Större strandnära skogsområden avsattes för rekreation och spridningskorridor för växter och djur. Olika upplåtelseformer som till exempel hyresrätter, bostadsrätter, tomträtter och friköpt tomt skapar bostäder med olika karaktär och möjligheter, vilket bidrar till mångfald och långsiktig hållbart samhälle.

Många bakom uppropet

Följande föreningar och sammanslutningar har den 13 juni 2023 ställt sig bakom detta upprop som vi riktar till politiker, planerare och byggföretag.

Hägerstens Hembygdsförening, Telefonplans Vänner, BUMS, Barns Utemiljö i Staden, Gröndals intresseförening, Hållbara Aspudden, Hökmossens Trädgårdsstadsförening, Mälarhöjdens scoutkår, Mälarhöjdsföreningen, Parkbackens vänner, Rädda Fågelsångsberget, Rädda Mälarhöjdens Parker, Rädda skogen i parken Lugnet grönområdets vänner samt Tillsammans för Kastanjeparken.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Hägerstensuppropet lyfter fram viktiga aspekter som berör både det lokala samhället i Hägersten och större, övergripande frågor som är relevanta för många stadsdelar och förorter runt om i Stockholm och andra växande städer. Det är tydligt att Hägersten, liksom

många andra områden, står inför utmaningar som rör bevarandet av lokal identitet och livskvalitet samtidigt som man möter behov kopplade till stadens utveckling och säkerställande av nya bostäder i hela staden för att möta den stora bostadsbrist som finns i Stockholm.

Hägersten har genomgått betydande förändringar under de senaste 100 åren. Från att ha varit främst landsbygd har området utvecklats till en del av Storstockholm med en blandning av bostadsområden, parker och verksamhetsområden. Utvecklingstrycket har inte stannat av utan det finns i dagens Stockholm ett allt större behov att växa staden inåt. Både av klimatskäl och av att tillgängliga markområden utanför det som redan är bebyggt är starkt begränsade.

Utvecklingen inkluderar inte bara bostäder utan även infrastruktur som skolor och kollektivtrafik. Dessa behov måste självklart balanseras med bevarandet av lokala miljöer, kulturvärden och biologisk mångfald. I Hägersten, liksom i andra delar av Stockholm, är det viktigt att varje nytt byggprojekt tar hänsyn till dessa faktorer. Det innebär att man måste överväga hur nya bostäder och infrastruktur påverkar befintliga miljöer. Kontoret konstaterar liksom Hägerstensuppöpet att det är avgörande att i huvudsak bevara grönområden och parker, inte bara för rekreation och biologisk mångfald utan också för att upprätthålla en hög livskvalitet för invånarna.

Samtidigt måste stadsplaneringen vara framåtblickande och hantera de behov som uppkommer i en växande stad. Även om det, som Hägerstensuppöpet skriver, är viktigt att ta hänsyn och relatera till befintliga miljöer och karaktärer är det ofrånkomligt att de tillägg som planeras i stadsdelen i många fall har en tätare skala än befintlig bebyggelse. I en växande stad har Hägersten ett allt mer centralt läge, samtidigt som markresurserna är mer begränsade, vilket sammantaget gör att vi tillsammans behöver hushålla och använda marken mer effektivt och mer värdetätt. Alternativet med en betydligt glesare planering med samma bostadsbehov skulle innebära än större påverkan på de befintliga parkmiljöer och naturmiljöer som behövs för att stadsdelen fortsatt ska ha de värden den har.

En tätare stad kan också möjliggöra en närmare stad som skapar underlag till fler lokala butiker, elever till närliggande skolor och minskar behoven av resor i vardagen. Invånares resemonster är inte statiska och kontoret ser inte att biltrafiken har ökat över tid trots omfattande nybyggnation i Västra Söderort. Det finns också

tecken på varaktig förändrade beteendemönster i nyttjandet av kollektivtrafiken efter pandemin vilket gjort att tunnelbanan, som utgör basen i kollektivtrafiken i området, idag inte är lika belastad som tidigare. Närheten till vårdcentraler är viktig för de boende men styrs inte i den kommunala planeringen. Kontoret strävar i många detaljplaner efter en funktionsblandning och möjliggör centrumverksamheter i stor utsträckning, vilket även omfattar potentiella lägen för vårdcentraler. Staden har en tät samverkan kring skol- och förskoleplaneringen. Prognoserna för närvarande visar på god tillgång på både skol- och förskoleplatser vilket minskar behoven av nybyggnad i närtid.

Som Hägerstensupproret beskriver, är både barnperspektivet och behovet att säkerställa en fortsatt hög biologiskt mångfald i stadsdelen är fortsatt viktiga delar i planeringen. Den framtida staden kan dock komma att se annorlunda ut än den vi är vana vid. Ett konkret exempel är Årstabergsparken, där staden utvecklat en ny stadspark i bevarat grönt samband som både möjliggör nya platser för barn att leka och upptäcka samtidigt som att det bidrar till att stärka och bevara kommunala och regionala grönsamband.

Hägerstensupproret beskriver ett flertal projekt som alla befinner sig i olika skeden i planprocessen. Hur avvägningar görs mellan olika frågor behöver beskrivas i relation till varje plats, vilket bäst hanteras i varje enskilt projekt. Kontoret välkomnar en fortsatt dialog med Hägerstensupproret samt de involverade föreningarna och tar gärna emot konkreta synpunkter och konstruktiva förslag kopplat till de enskilda projekten. Kontoret tar emot och hanterar alla synpunkter men det innebär inte att alla enskilda förslag till förbättringar och förändringar är möjliga av bejaka.

Kort 162, Samfundet S:t Erik, Köpmangatan 5, nb 111 31 Stockholm.

Samfundet S:t Erik anser att tillkommande bebyggelse på föreslagen plats skulle kunna vara möjlig under förutsättning att en större förståelse visas för den lokala kontexten. Ambitionen med ett enhetligt arkitektoniskt uttryck som samspelar med omgivande bebyggelse bedöms inte uppfyllas. Den för platsen nya typologin tillsammans med en ny täthet, nya material och ianspråktagandet av naturmark medför för många avvikelser från de lokala karaktärsdragen. Genom intrånget på naturmarken försämrar även den viktiga entrén till Västertorpsstråket påtagligt. Med hänvisning till områdets höga kulturhistoriska värden efterlyser Samfundet att en antikvarisk utredning med konsekvensanalys utförs. Samfundet föreslår även att staden tar ett större samlat helhetsgrepp för områdets framtida utveckling genom en fördjupning av

översiktsplanen, och genom framtagandet av detaljplaner som vinner laga kraft innan markupplåtelsen realiseras.

Sammanvägt bedömer Samfundet S:t Erik att förslaget medför en negativ påverkan på platsens natur- och kulturvärden och att det misslyckas i ambitionen att medverka till en god helhetsverkan. Samfundet avstyrker därför förslaget i sin nuvarande utformning och utbredning.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Kontoret konstaterar liksom Samfundet S:t Erik att framtaget förslag får en påverkan på Västertorpsstråket, som är ett parkområde mellan Västertorp och Mälarhöjden.

Västertorpsstråket har en mer utvecklad parkutformning i norra delen med gångvägar, lekplatser och ett flertal sittplatser. Södra delen av Västertorpsstråket har mer karaktär av ett smalt naturband och det saknas i denna del genomgående gångstråk i parken. Den entré som Samfundet beskriver påverkas leder inte vidare in i parken utan till en villagata i Mälarhöjden 70 meter norrut. Kontoret konstaterar liksom Samfundet att entrén påverkas men att kompensationsåtgärden kan genomföras för att stärka parkfunktionerna i stort.

Det föreslagna tillskottet med punkthus bryter mot den i närområdet dominerande lamellhusbebyggelsen. Punkthus är inte en främmande typologi för Västertorp utan det finns ett flertal äldre grupper med punkthus i stadsdelen. I det fortsatta planarbetet bör bebyggelseförslagen utvecklas vidare och liksom Samfundet beskriver så finns det en potential att stärka förslagets koppling till platsen.

Samfundet S:t Erik efterlyser ett större samlat helhetsgrepp genom en fördjupning av översiktsplanen. Kontoret genomför programarbeten för flera områden inom staden, till exempel närliggande Fruängen. Program är som Samfundet beskriver ett gott verktyg för att arbeta med större helheter, särskilt i området med stort exploateringsstryck och/eller exploateringspotential. Kontorets nuvarande bedömning är att den samlande exploateringspotentialen i Västertorp inte motsvarar vad som är lämpligt för att starta ett samlat program. Angående Samfundets fråga om markupplåtelser så sker i dagsläget inga markförsäljningar innan det finns laga kraftvunna detaljplaner.

Sakägare enligt fastighetsförteckning

Kort 56 sakägare

Förslaget är en avsevärd förbättring jämfört med lamellhuset i första vändan (Start-PM). I förslaget måste bevakas att gångvägen från Larsmässgatan till Västertorpsvägen får en lämplig utformning med tillgänglighet, trygghet och överblickbarhet. Viktigt för oss som dagligen nyttjar denna.

Kort 138, sakägare

se sidan 82 som kort 96, 97 och 121

Kort 143, två sakägare och Kort 177, två sakägare

Övergripande

I förslaget till ny detaljplan framgår att fyra nya punkthus på 5 våningar ska byggas utmed Västertorpsvägen. Förutom att vi som boende i området kommer att påverkas direkt av förslaget, oroas vi generellt av förtätningen i området och den inverkan det har på miljön och grönområden. Det framgår i underlagen bl.a. att planens syfte är att stärka Västertorpsvägen som en stadsgata vilket vi har svårt att se fördelar med. Västertorps ursprungliga planering med bevarande av berg/dalgångar samt mycket av den ursprungliga vegetationen håller nu på att försvinna mer och mer. Området är utpekad av stadsmuseet som kulturhistoriskt värdefull miljö, inom vilken särskild hänsyn ska tas till områdets kulturhistoriska värde. Detta förslag försämrar ytterligare områdets karaktär till det sämre.

I underlagen till planen saknas ett helhetsperspektiv då man inte sett till övriga planerade eller pågående bostadsbyggande såsom Puken, Mälaräng och Fotsacken1. Även dessa byggnationer har stor inverkan på grönområden och trafiksituationen (inkluderande parkeringsmöjligheter). Vidare nämns inget om hur kringliggande villor och flerfamiljshus fasader och fundament kan komma att påverkas av planerade sprängningar, och eventuella konsekvenser för de fastigheter bergvärme samt hur eventuella skador ersätts.

Områdets karaktär

I underlagen framgår att bebyggelsens utformning ska gestaltas omsorgsfullt i samspel med omgivande bebyggelse. Vi anser att de planerade punkthusen, fem våningar höga, inte alls har utformats i samspel med omgivande bebyggelse som dels är villabebyggelse och dels trevånings flerfamiljshus. Man bör även ta hänsyn till den skuggbildning som femvåningshus orsakar framförallt den närliggande villabebyggelsen. Skuggbildningen skulle också förvärras om träbjälklag väljs.

Här måste man också se till övrigt byggande som utförs i området.

Grönområden/naturmark

Det framgår i underlagen att i den nu sparade naturparken med gamla ekar behöver ett flertal äldre träd huggas ner. Detta innebär att majoriteten av de större träden inklusive de med påtagligt naturvärde kommer att huggas ner. Samtidigt framgår det att Västertorpsstråket upp mot Hägerstensåsen är ett viktigt grönområde för ekosystemtjänster. Ekosystemtjänster måste idag anses oerhört viktigt med tanke på folkhälsa, luftföroreningar, klimatförändringar (skyfall, rekordvärme) m.m. Närheten till E4:an kräver att träd/grönska finns för att ta upp luftföroreningar. Att göra ingrepp i de fåtal grönområden som finns kvar och ersätta dem med stenlagda områden kan få stora konsekvenser både för människors välbefinnande och för miljön och känns mycket otidsenligt.

Här måste man också se till övrigt byggande som utförs i området vilket innebär att befintliga grönområden blir ännu viktigare.

Trafik och parkering

Västertorpsvägen är redan idag hårt trafikerad och parkeringsmöjligheterna begränsade. Vägen uppfyller heller inte stadens krav på gator och gångbanor. Med tanke på redan påbörjade och beslutade bostadsbyggen i närområdet kommer Västertorpsvägen ytterligare belastas med trafik till och från bostäderna, helt nya krav kommer att ställas på Västertorpsvägen samt gångbanor. I beräkningarna gällande parkeringsplatser har man räknat med 0,47 parkeringsplats per lägenhet vilket troligtvis innebär att planerade garageplatser inte kommer att räcka till dvs. fler bilar kommer att parkera på Västertorpsvägen och kringliggande gator. Speciellt belastade blir de gator där det är avgiftsfritt att parkera.

Med anledning av ovanstående argument anser vi att förslaget bör dras tillbaka.

Kort 144, sakägare

Jag skulle vilja ge röst åt alla unika varelser som inte kan föra sin talan i vårt område för att skydda sina miljöer.

Igelkott (igelkotten är rödlistad i kategorin Nära hotad) Finns här i området!

Fladdermöss (potentiella hot är fragmentering av landskapet till följd av utbyggnad av infrastruktur, såsom vägbyggen).

Fladdermusen har ett starkt skydd i Sverige. Finns här! Vi råkade få in en i vårt vardagsrum i somras.

Entita placeras nu i Nära hotad. (ref: SLU Artdatabanken 2020).

Finns här!

Fjärilar, fridlysta blåsippor och liljekonvalj, och friska gamla ekar.

Det tar åtminstone 2-300 år att få fram en ny ek med samma

naturvärdeskvalitéer som den gamla. En ek som växer i fuktig jord suger upp 400 liter vatten om dagen. Att ta ner ekarna skulle allvarligt påverka ekosystemet, med tanke på risken för översvämningar. Trädens förmåga att suga upp vatten kommer att få en allt större betydelse i en tid av klimatförändringar. Trädens rötter gör också att marken stabiliseras.

Dessutom, när minst fem träd växer i en enkel eller dubbel rad längs en väg betraktas de som en allé. I Sverige är alla alléer skyddade genom biotopskydd. I allén längs Västertorpsvägen finns friska körsbärsträd som ger mycket glädje åt barnen och förbipasserande som plockar gratis naturgodis i form av bär! I slänten vid allén finns dessutom en pulkbacke som är flitigt använd av barnen. Att låta barn och ungdomar vistas i grönområden och natur främjar deras utveckling och lärande (artikel 2 och 31 i Barnkonventionen).

Av dessa anledningar är jag starkt emot detta planförslag som, om det genomförs, leder till en icke hållbar samhällsutveckling.

Kort 146, sakägare

Ökad risk för översvämning på närliggande fastigheter.

Om den planerade bebyggelsen sker, kommer nuvarande mark bestående av gräsmattor och annan naturmark i huvudsak ersättas av betong och annat för vatten ogenomsläppligt material.

I planen ingår att fälla träd, bl.a. flera stora ekar, som i nuläget suger upp en betydande del av vattnet i marken (400 liter om dagen, om jorden är fuktig). Vid stora regnmängder på kort tid, vilket blivit allt vanligare på senare år, samt på grund av smältvatten från snö, kommer risken för översvämningar att öka kraftigt i området.

Risk för skador till följd av sprängningsarbeten för underjordiskt P-hus strax utanför vår fastighet.

Vi har bergvärme i huset, liksom flera grannar i vårt område, med två borrhål om vardera 150 m strax innanför den tomtgräns som vetter mot stället för det planerade P-huset. En eventuell sprängning skulle ofelbart leda till skada på borrhålen, som i värsta fall skulle bli obrukbara. Vibrationerna från sprängningsarbeten riskerar dessutom att orsaka sprickbildningar både på husgrunden och på den putsade husfasaden.

Risk för ökade skador på Västertorpsvägen.

Redan i nuläget uppstår skador i form av hål i vägbeläggningen i Västertorpsvägen varje vinter. Den planerade bebyggelsen skulle medföra ytterligare belastning på vägen, med ökade skador på vägbeläggningen som följd.

Jag är starkt kritisk till detta planförslag som, om det genomförs, riskerar att leda till stora kostnader för alla parter.

Kort 177, två sakägare

Stark oro för stor påverkan av vårt hems trivselfaktorer och framtida attraktionskraft

Vår fastighet utgör en av de villor som ligger närmast två av punkthusen i förslaget. Det närmsta huset ligger endast ett tiotal meter från vår tomtgräns. Att vi valde vårt hus just på grund av den inte så omfattande insynen till trädgården och in i huset, anar vi inte utgör ett särskilt starkt argument i en stadsplanerares ögon.

Vi vill dock ändå lyfta fram att det känns mycket jobbigt att man planerar så från villasamhället avvikande, höga byggnader, så nära inpå, med full insyn i vårt hem och trädgård. Utöver insynen och känslan av intrång, innebär parkeringen till de två husen en garageinfart som kommer att innebära ytterligare biltrafik ännu närmare vårt hus, stark påverkan av strålkastarljus mot trädgården och huset, samt ökat buller.

Kort 182, sakägare

Vi anser det vara viktigt att bevara områdets karaktär och samtidigt säkerställa att eventuella förändringar sker med hänsyn till de befintliga byggnadernas och områdets kulturhistoriska värde. Vi är oroade över att två av de föreslagna punkthusen placeras mindre än 7 meter från vår fastighet Isdubben 4. En sådan närhet kan ha negativa konsekvenser för både våra hyresgäster och vår fastighet. Vi rekommenderar en noggrann utvärdering av avståndet mellan de nya byggnaderna och befintlig bebyggelse för att säkerställa att det inte påverkar vår fastighet och våra boende negativt.

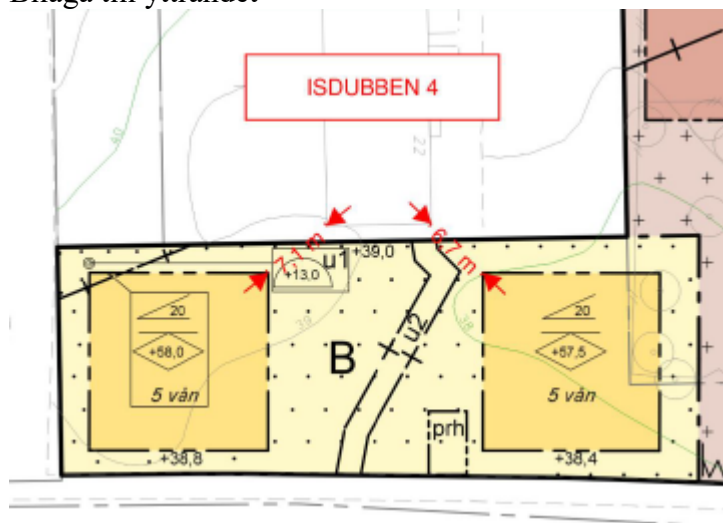
Området präglas av smalhus från 50-talet, och dess arkitektur och utformning har under åren blivit en viktig del av områdets identitet och charm. Det är av största vikt att eventuella nya byggnader anpassas så att de kompletterar den befintliga bebyggelsen och inte bryter mot den visuella estetiken som området för närvarande har.

Vår fastighet, Isdubben 4, har en gul kulturklassning som indikerar dess positiva betydelse för stadsbilden och dess visst kulturhistoriska värde. Vi anser att detta ska beaktas noggrant i planarbetet. Eventuella förändringar i området ska inte äventyra eller underminera det kulturhistoriska värdet och den positiva betydelsen som vår byggnad bidrar med till området.

Vi förstår vikten av förtätning och hållbar stadsutveckling, men uppmanar samtidigt till att varje steg i detta planarbete genomförs med största hänsyn till de befintliga byggnadernas och områdets

unika karaktär och kulturhistoriska värde. Vi är redo att delta i en konstruktiv dialog för att hitta lösningar som balanserar utveckling med bevarande.

Bilaga till yttrandet

Ej sakägare enligt fastighetsförteckning

Kort 48, boende

- Dåligt att ta de små grönytorna som finns kvar. Alldeles för tätbyggt.
- Husen skymmer ljuset. Dagisgården blir mörk.
- Hur är det tänkt med kommunikationer när det li så mycket folk?
- Det finns gamla ekar att ta hänsyn till.
- Det finns fladdermöss kring husen och en svartvit flugsnappare på vår gård – Rödlistade?
- Har man koll på biotop?

Kort 49, boende

Tänk på oss med friska livet med alla fåglar, rådjur, kid, ekorrar samt all grönska med stora vackra träd.

Kort 53 och 150, boende

Bygg inte bort de små grönområden som finns invid brf. Isdubben/kvarteret Pulkan. För höga hus som kommer att skymma ljuset. Finns inte andra större grönområden i Västertorp som skulle kunna användas istället? Ersättning för störningar under byggnationen. Om miljön blir så pass försämrad för vår brf. Isdubben bör inte kommunen höja vår tomträttsavgäld som är planerad om några år.

-Hur har staden utrett trafiksituationen utmed Västertorpsvägen?
Vägen är redan nu i mycket dåligt skick och på vintern undermålig

snöröjning och brist på parkeringsplatser. Detta lär inte bli bättre med så stor inflyttning. Hur har samordningen med berörda myndigheter gått till?

-Varför väljes ett av de minsta gröna områdena som finns i Västertorp för nybyggen när det finns ganska stora andra områden där nya hus inte skulle störa omgivningen lika mycket, t ex utmed det s. k Västertorpsstråket.

-De nya planerade husen passar inte in i detta 50-talsområde, varken vad det gäller höjden och utformningen.

-Enligt planen kan husen eventuellt bli högre om takbjälklag användes, hur då nya mätningar angående skuggor gjorts? De nuvarande skuggstudierna visar att skuggorna i stort sett når ända fram till huset (Västertorpsvägen 84). När och hur bestäms detta?

-Vem ersätter eventuella skador på omgivande hus vid sprängningar?

Kort 54, boende

Vi behöver vårt fina grönområde som är så betydelsefullt för alla som bor i området. Många fina arter av fåglar ser vi varje dag. Gamla fina ekar och björkar. Grönområden är sällsynta i Stockholm men viktiga för människor och djur.

Kort 55 boende

- Det är för tätt mot befintliga bebyggelsen.
- Det är inte tillräckligt med p-platser.
- Husen i förslaget är för höga.
- Gatan Västertorpsvägen är för smal.
- Förslaget tar bort för mycket av växtligheten bland annat stora fina träd på västra sidan.

Kort 100, boende

Tycker att det är fullt tillräckligt med byggandet som just nu pågår i området. Den lilla grönområde som finns behövs för alla så med andra ord jag tycker inte att det ska byggas nåt mer.

Kort 116, boende

I aktuell plan planeras 60 bostäder men planeras endast 27 p-platser i garage. Stockholmshem bygger just nu 91 bostäder något längre bort efter Västertorpsvägen, intill God mörning Hotell, där planeras 43 p-platser. Det innebär att inte ens hälften av de nya bostäderna har möjlighet att få tillgång till en p-plats i dagens läge när många familjer har en eller två bilar. Garageplatser är ju inte heller gratis och medför ytterligare kostnader för de boende som de kanske inte är helt beredda att ta. Risker är stora att garageplatser väljs bort och de som flyttar in i de nya husen parkerar efter gatorna i närområdet istället. Redan nu kan det vara problem för boende och besökande att hitta en p-plats efter Västertorpsvägen och närliggande gator. Med

anledning av det låga p-talet kommer det sammantaget att innebära ett ännu större problem för boende att hitta en p-plats i området.

Många boende på Bjällervägen är äldre så att det behövs möjlighet till parkering för hemtjänst m fl. I de bästa av världar skulle de flesta använda kollektivtrafiken och cykel men tyvärr är vi inte där ännu.

Därutöver används Västertorpsvägen som en extra fil vid stopp på E20, vilket också kan vara problematiskt.

Trafiken på E20 intill Västertorp släpper ut stora mängder av koldioxid. Med tanke på de klimatförändringar som sker här och i vår omvärld är det viktigt att bevara alla friska lövträd efter Västertorpsvägen och i närliggande skogsområden. Den stora mängden biltrafik efter Västertorpsvägen och på närliggande E20 gör det än mer nödvändigt.

Kort 117, boende

Det byggs mycket runt omkring i Västertorp i närmaste området, det är redan trångt mellan de olika husen, inte minst de som håller på att byggas närmast hotellet vid Västertorpsvägen. Gröna ytorna krymper, träd har blivit färre och färre, inte minst hundraåriga ekar som går förlorade om ni fortsätter att bygga mer i vårt område; i och med detta kommer även djur att förlora sina hem. Vi människor som bor här kommer att trängas på den lilla ytan som "blir över" när ni har byggt de höghusen som ni planerat att klämma in i den redan täta förtätningen på vår gata.

NEJ TILL FLER BOSTÄDER PÅ VÅR GATA!!!

Kort 123, boende

Jag är totalt emot detta! Vi har nu levt med buller, byggdamm och byggtrafik i runt 10 år. Ska vi behöva plågas i ytterligare flera år?

Dessutom kommer våra sista grönområden med unika ekar och fågelliv naggas ytterligare i kanten. Vi har ingen bostadsbrist, vi har för mycket folk.

Kort 134, boende

Västertorp planerades och byggdes i skiftet av 40 och 50 talet. Meningen var att stadens befolkning skulle kunna få en möjlighet till bättre miljö att bo i. Man hade stora planer med att separera gång och biltrafik och mycket annat. Det har nu gått över sjuttio år sedan dessa fantastiska planer förverkligades. Vad har hänt under dessa sjuttio år? Under dessa sjuttio år har bilägandet mångdubblas

och vi har kvar våra trånga gator där vi parkerar våra bilar i långa rader om vi hittar en plats!

Västertorp har varit en lugn och rofylld plats för barnfamiljer att växa upp i. Tyvärr så har detta lugn minskat avsevärt med ökad bullernivå och sämre luftkvalitet från motorväg och den interna trafiken. Vid en förtätning av Västertorp så kommer dessa problem ökas.

Vi kräver att en miljöbedömning görs innan man fattar några beslut om eventuella förtätningar (vilket kommunen på s. 2 i planbeskrivningen bedömt inte vara nödvändig). Miljöbedömning bör göras för att belysa de kumulativa effekter planen har på trafikmiljön tillsammans med andra planer och den övergripande ambitionen som staden har om förtätning av området i stort.

Kort 136, boende och även kort 151 och 216 om fågelbeståndet
Eu kommissionens förslag till naturrestaureringslag som lades fram i juni 2022, när det gäller städer föreslås bland annat att andelen grönytor i städer skall ökas med minst 3% till 2040 och 5% till 2050. Varje land ska också förbättra allt från mängden fjärlar till andelen skogar, med andra ord samtliga ekosystem.

4 av 10 svenskar önskar sig mer grönska i städerna enligt rapporten "Den hållbara staden" som White Arkitekter tagit fram. Grönska som främjar vår hälsa och välbefinnande är extremt viktig. Tidigare har man prata mycket om stadens utbud men vi måste ha med oss att de gröna värdena är minst lika viktiga säger Gustav Fornwall på White Arkitekter.

Fågelbeståndet parken

STANNFÅGLA	FLYTTFÅGLAR	VINTERFÅGLAR
Blåmes	Stare	Domherre
Talgoxe	Svartvit flugsnappare	Gråsiska
Nötvecka	Rödhake	Grönsiska
Gråsparv	Rödstjärt	Sidensvans
Pilfink	Bofink	
Trädkrypare	Sådesärja	
Hackspett större	Ringduva	
Grönfink	Hörsångare	
Koltrast	Hussvala	
Björktrast	Taltrast	
Duvhök		
Sparvhök		
Nötskrika		
Skata		
Kråka		
Korp		
Stenknäck		
Kaja		

Vi har också Nötkråka som är specialiserad på kottar.

Tack vare grankottar, tallkottar och ekollon uppehåller sig ett antal ekorrar i parken en stor del av året.

Kort 139, boende

Infrastrukturen

Har utredning av konsekvenserna av denna förtätning som innebär en ökad belastning på kommunikationer och trafik gjorts?

Samarbete med Trafikkontoret/SL? Tunnelbanan är redan hårt belastad med trängsel i synnerhet under rusningstrafik då många reser till arbete och skola. Det är redan svårt att få sittplats vid påstigning i Västertorp varför många resenärer måste stå hela vägen in till stan. Snart börjar även inflyttning till Familjebostädernas 91 hyresrätterna som färdigställs vid hotell Good Morning på Västertorpsvägen. Det kommer att innebära ännu fler resenärer på tågen.

Cykeltrafik förordas i utredningen men Västertorpsvägen är för smal varför många, både vuxna och barn, väljer att cykla på trottoaren istället bland gångtrafikanter och rollatorer. Biltrafiken är tät, många kör dessutom alldeles för fort och med parkering på ena sidan av gatan gör det svårt för bilar och lastbilar att mötas.

Vintertid plogas inte den ena trottoaren varför snövallar lämnas kvar när plogbilen kört förbi de bilar som står parkerade på gatan. Detta gör att gatuutrymmet krymper ytterligare. Västertorpsvägen används också flitigt som smitväg när det är köer (ofta) på intilliggande E4. Detta medför ökade avgaser, föroreningar och buller för boende utefter gatan.

Kort 140, boende

Stockholm lider nu åter av växtvärk. Framtidens Stockholm kommer lida av dagens oförsikt, såsom vi idag, med facit i hand också kan se tidigare misstag som gjordes. Därför önskar jag att man nu drar lite i bromsen för att undvika ej tillräckligt genomtänkta projekt

Vi hör att det måste byggas fler och fler bostäder i takt med den ökade befolkningmängden. Detta är för oss alla ett väl känt faktum. Nu byggs det i ett oerhört tempo. Nya stadsdelar har vuxit fram. Hammarby Sjöstad och Liljeholmskajen är två exempel där gammal industrimark använts, men det nya är att man nu prompt också ska bygga på de snart obefintliga gröna områden som trots allt finns kvar i närförorter som upprättades på 50-talet. Då byggdes det för att skapa hälsosamma boendemiljöer där grönska, luft mellan husen och ljusets tillgänglighet var det primära. Dess värde har gjort oss gott, men under den senaste tidens paniska byggande har jag med flera andra upplevt en oerhörd snabb förtätning som påverkar många på ett dåligt sätt. Många bär på en uppgivenhetskänsla och nimby-fenomenet sprider sig. Det är inte många som välkomnat de senaste färdiga uppbyggda kvarteren här i Västertorp men låtit det passera på grund av förståelighet. Projekten har nu varit så många att de faktiskt blandas ihop. Vi är många som varit förvirrade. Nu har det däremot nåtts en gräns då man inte ser någon hejd på nya byggprojekt som väller fram i ett än snabbare tempo.

Att miljonprogrammen en gång sågs som en snabb lösning på bostadsbristen där och då, var tvunget att ändå försöka säljas in. Konsekvenser av vissa boendemiljöer över tid får alltid ses i ett facit. Många boendeformer kan också vara en nödvändighet med tanken att det är en tillfällig stationerad bostad, men att alla sen kan sitta hemma i ett hem och drömma om ett slott någon dag i framtiden.

Nu vill man inte göra om dessa miljonprogramsbyggen, och det är bra.

Förstår tanken att förtätningen då skulle vara en möjlighet.

Från ett satellitperspektiv kan man som stadsplanerare hitta hur många gröna områden som helst där man kan trycka in några hus här och där. Men vi lever inte från ovanperspektiv, vi lever på gatunivå, och där ser det väldigt annorlunda ut.

Förtätningen ska, som ni säger: göras varsamt. Dessvärre har jag, som åkt runt och tittat på nu många färdigbyggda nya hus och

kvarter i mina environer, förfasats över en hel del. Staden kvävs nu på grund av mindre ljus, mindre avstånd mellan hus och förlorad grönska och hundraåriga träd. Frågan man ofta ställer sig numer är: Hur tänkte ni här ?

Värdet av även små gröna trädbevuxna lungor i staden ska inte underskattas. Speciellt inte nu när man för sent börjat förstå deras nytta (och glädje). Träd har funktionen att ge skugga från ovan till skillnad från en kastad skugga från ett uppvärmt hus. Ekarna på aktuell plats närmar sig sina hundra år. Känns alltid olustigt att ett hundraårigt klimatnyttigt träd kan fällas på några sekunder för att ersättas av ett ”nätt” hus. Fotsäckens kvarter har under lång tid sett annorlunda ut. Om än den var oss till nytta för barns aktiviteter, då det var en äng som klipptes och sköttes för den användningen. När skötseln av densamma upphörde började man förstå att något var på gång. Den gräsmarken dämpade trafikbuller med hela 3 dBA. Nåväl. Nu står det nya kvarteret nästan klart. Det blev inte bra.

Visionsritningarna ljuger oftast en aning, det är ju en del i själva insäljandet. Precis som alla vidvinkelinställda kameror som får oss att tro något annat. I det här projektets presentation visar ingen av bilderna ett perspektiv utifrån den vinkel man sedan i realiteten kommer se. Så som man skulle se det rakt fram i riktning från väster till öster eller tvärtom, om man stod mitt i vägbanan. Då hade man kunnat få uppfattningen om hur höga husen i realiteten kommer förhålla sig till de befintliga.

En första bild ni använde har ett märkligt ”snett ovanifrån”-perspektiv som min gamla teckningslärare skulle ha underkänt.

Följande text i markerade rutor är utdrag från stadsbyggnadskontorets protokollunderlag och våra synpunkter delges i anknytning.

Ny bebyggelse vid Västertorpsvägen ska bidra till ett tryggare och mer aktivt gaturum och till ett ökat underlag för handel och service i det lokala centrumet.

Bostäderna avses upplåtas med bostadsrätt, vilket skulle bidra till att balansera utbudet i Västertorp.

De senaste åren har många hyresrätter i Västertorp omvandlats till bostadsrätter så balans finns redan i dagsläget. Om det är så, att ni inte tycker att den är tillräcklig får ni kanske bara vänta ut tiden och hoppas på att fler vill omvandla sitt boende. Det finns fortfarande

många här som gillar hyresrätt och allmännyttan som boendeform. Att då tränga in nya hus som ska vara bostadsrätter blir ett konstigt resonemang. De som här i Västertorp prompt vill köpa en bostadsrätt har ju möjlighet att välja och vraka på den marknaden. Ser ett hyfsat stort utbud på BR även i närliggande områden.

TOMTMARKEN

Marken ägs av Stockholms stad. Delar av planområdet anvisades till Victor Hansson AB
--

Kommer Viktor Hansson köpa tomtmarken ? Finns det avtal om att husen ska stå på Stockholms stads mark ? På hur lång tid är de kontrakten i så fall gällande ? Kommer BRF sen kunna köpa tomten? Har läst men tycker det är oklart.

Tydliga gränser mellan privata bostadsgårdar och allmän parkmark bör skapas, så att både boende och parkbesökare känner tillhörighet till respektive markområde.
--

Vi ser nu på många ställen att BRF sätter upp privat-skyltar runt sitt hägn. Det har blivit en otrevlig och segregering inlagda av vårt gemensamma gamla Stockholm. Ingen vet vad som är vad. Får vi gå här? Får alla barn leka på dessas lekplatser ? Har skyltarna täckning ? Gäller allemansrätten inom BRF om de kan köpa upp marken?

Vad menas med "TYDLIGA" gränser ? Vi lär få en sammanhängande stad, men knappt en sammanhållen.

Hur förklarar man då TYDLIGA GRÄNSER mellan Privat och Allmänt?

TRYGGHETEN

Genom en tätare och mer sammanhållen stadsmiljö med bebyggelse på båda sidorna av Västertorpsvägen skapas ett mer befolkat gaturum, iakttaget under dygnets alla timmar.
--

Jag antar att argumentet om att vi ska få äran att bo i en mer stadslig miljö är menat att det skulle kännas lockande för oss då ni trycker på att tryggheten då skulle öka! Med flera ögon??? Iakttaget under dygnets alla timmar? Då krävs det ju att en hel del av oss måste hålla oss vakna när man borde sova.

Ska vi nattpatrullera ute? För har man lampan tänd inomhus när det är mörkt ute så ser man ju bara spegelbilden av sig själv i fönstret. För inte så länge sedan var det en skottlossning i en portuppgång i närliggande Fruängen på en gata som omgärdas av just många

gatunära bostadshus med restauranger i bottenplan och frekvent trafik. Så jag tycker nog inte att det argumentet håller. Kanske det är så att dagens kriminella själva är "rädda och otrygga" på "mörkare" platser ?

Det finns fler exempel på kriminalitet och skottlossningar som skett på "övervakade" områden och platser, så det är ingen garanti.

För att bidra till ett attraktivt stadsliv, ökad trygghet och bättre kontakt mellan det privata och det allmänna placeras den nya bebyggelsen längs Västertorpsvägen och får entréer MOT gatan.

Betyder det att attraktionen består av att få sitta på den där tänkta bänken utanför porten någon meter från vägen och titta på den ökade trafiken ? Samt hoppas på att bilarna inte får sladd och kraschar in i dig. Spännande tillvaro i alla fall.

EN SOCIALT SAMMANHÅLLEN STAD (nämnts i protokollets flöde)

Vad är det som åsyftas här ?

Det görs inte av att man tror att det är den blandade boendeformen som ger oss det.

Inte heller förtätningen och stadsdelar utan luft emellan.

En stad borde inte vara så tätt komprimerad att folk går vilse.

Idén med olika stadsdelar och närförorter har sin funktion i att veta var man är.

Om bebyggelsen flyter ihop mer än vad som nu är, kommer ingen känna av förflyttningarnas tjusning och de olika områdenas karaktär.

När alla närförorter nu byggs in i varandra kan vi ju sluta benämna områdes namn och bara säga - "någonstans i stadsdjungeln, vet inte direkt var" när någon frågar var man är.

Likaså om man tror att inhägnade privata BRF ska skapa den känslan.

Vidare att vi skulle lockas av: att om vi blir många fler boende skulle vi plötsligt få känna en större gemenskap med andra och varandra ?

Vill alla det ? Finns det plats för alla de som har behov av lugnare och stillsammare miljöer? Svaret på den frågan bör inte besvaras med att de då kan flytta ut på landet.

Boverket skriver varmt om visionens teman. Om vi börjar med INFLYTANDET så är det där vi är just nu. De menar att beslut helst ska bli förankrade med de berörda boende med deras egna kunskaper om området. Att mer eller mindre ha försvårat den processen för oss gör ju att många känner sig helt överkörda. Att

man behöver ett slutdatum för inkomna synpunkter må så vara. Men fortfarande stöter jag på grannar som inte har en aning om vad som är på gång. Hur kommer det sig ?

Om IDENTITET skriver Boverket ” att det ska stärka ett områdes kollektiva självkänsla och höja platsens status i andras ögon”. ???

Vet faktiskt inte hur man ska reagera på det här.

Vad menas ? Vad exakt är det som höjer statusen ? Är statusen allas eftersträvan ? Syftar det på att om man får in BR kommer statusen höjas ? Jag förstår inte. Vad har ”i andras ögon” med vårt Västertorp att göra ? Jag gissar att vi som bor här hellre ser det utifrån våra egna ögon. Så pass mycket självkänsla tror jag existerar här.

Vad det handlar om är snarare att se till att ett område får det underhållsarbete av det som redan finns. Allt ifrån husfasader, gröna ytor, gångvägar, parkleken mm.

Nya bostäder bidrar till underlag för handel och service i det lokala centrumet.

Att vi nu värderas till ”konsumenter” i det att vi ska vara affärsidkares underlag ?

Det minskade underlaget beror inte på oss, det är sedan länge de stora köpcentrums tillkomst som är orsaken, samt handlandet på nätet. Om det försvinner finns det i så fall ett redan stort underlag som kommer börja trava ner till vårt lilla centrum igen.

Ett aktiv gaturum

Ett aktivt gaturum har ni inte specificerat närmare. Men självklart kommer Västertorpsvägen bli aktivt, men snarare kommer den aktiviteten utgöras av ökad trafik, bråk om parkeringsplatser, barn som studsar runt i trafikerad miljö, och mer än minst 60 personer till utöver de 255 som ej ännu flyttat in i Fotsacken som ska promenera på våra smala trottoarer fram och åter till Tunnelbanan. Kommer busstrafik tillkomma även dagtid ? Är tanken kanske att det ska främja sociala möten mellan människor ?

Vi har våra gårdar här och stundom använder vi dem som mötesplats och aktivitet. Det som vi oroar oss för är att vi kommer få en ökad bullerljudsnivå som kan komma att göra det svårare att kunna prata med varandra i normal samtalston. Redan nu får vi stundom höja våra röster. Skulle vilja påstå att kontakten oss emellan skulle riskera att blekna bort snarare än främjas.

Kopplingen till Fruängen bör stärkas.

Javisst. Om det bara inte varit en så öronbedövande skärande ljudupplevelse att gå via gångbroarna över E4:an, så visst. Har ni uppmätt ljudnivån där ?

LJUSET

Ljusförhållandena idag bedöms som goda då planområdet ligger i direkt söderläge. Då det finns många fullvuxna träd skuggar dessa under olika delar av dagen. En del av dessa kommer behöva fällas i samband med nybyggnationen. Då kommer istället de nya punkthusen ge skugga.

Idag får de växande träden sitt ljus för att kunna växa. När sedan husen står på plats kommer ju kvarvarande träd hamna i skuggan bakom husen.

Övergripande för planområdet är att lövskugga från träd kommer bytas ut mot fallskugga från fasader.

Jag vill påminna om att skuggan från husen är något helt annat än den skugga som trädkronorna ger genom att skugga solen när den står rakt upp på himlen och är som varmast. Platsen där skuggan tillfälligt faller från huset blir ju ändå uppvärmt.

Här vill jag också ta upp de farhågorna med att de nya husen kommer reflektera solljuset och värmen från de uppvärmda husen in på våra gårdar. Gissar att det kan bli väldigt varmt. Husen kommer ju resa sig högre än vårt gamla bestånd.

LUFTEN

Luftförhållandena kan påverkas då fullvuxna träd behöver fällas för nybyggnationen. Träd kan till viss del påverka luftkvalitén, då de kan absorbera partiklar och ”rena” luften. Flertalet nya träd och buskträd föreslås planteras inom planområdet, dock kommer de inledningsvis inte vara lika effektiva luftrenare som de befintliga fullvuxna träden.

Vi som sedan länge, successivt fått en försämrad luftkvalité på grund av den ökade trafiken på E4:an över tid, har all anledning att oroa oss för att de ohälsosamma partiklarna kommer stanna kvar och ansamlas på våra gårdar. Träden har som sagt sin nytta på alla plan.

UPPTRAMPADE STIGAR

Den upptrampade stigen mellan det befintliga huset vid Snöbollsgränd och de nya tilltänka punkthusen i östra kvarteret föreslås ersättas med en anlagd gångväg. Detta innebär att även fortsättningsvis kommer det finnas vägar för barn att röra sig på till viktiga målpunkter.

Är det några som älskar att skutta fram på en upptrampad stig så är det barn. Rätvinkliga asfalterade stigar är inte alltid det vi efterfrågar. Idag måste vi ha sviktande sulor i skorna eftersom gångbanornas underlag idag är så hårda.

Som en liten parentes kan jag nämna min dotter som tyckte det var så roligt att gå på "lilla stigen" när vi skulle gå till dagis. På den lilla sträckan hann hon dessutom lära sig vad träden hette, plocka ett par vitsippor om än hon sjöng att de var blå.

FÖRSKOLAN/BARNPERSPEKTIV

Förskolan får en kompensation för de östra punkthusen med en utökad förskolegård mot Västertorpsvägen

Det här förstår jag inte alls. Menar ni att barnens förskolegården gräns ska flyttas närmare Västertorpsvägen? Träd och buskar har ju här fungerat som en barriär mot trafiken, dess buller och avgaser. I och med den kommande ökade trafiken då ta bort den gröna barriären där låter inte så genomtänkt. Om träden och det gröna ska vara kvar blir det ändå ett större ansvar för personal att ha koll på barnen som då befinner sig närmare vägen. Även om plank sätts upp som barriär måste det i så fall bli väldigt högt. Bollar och annat kan annars hamna i vägbana. Jag tycker allmänt att det är oklokt att ha förskolor och förskolegårdar så nära en väg om en trafikolycka skulle inträffa längs ett sådant vägavsnitt. Nu finns det i alla fall uppväxta träd och buskar som fångar upp.

JÄMSTÄLLDHET (?)

Ur ett jämställdhetsperspektiv
Fokus på gång -, cykel - och kollektivtrafik gynnar särskilt kvinnors och barns rörelsemönster i staden

Angående er formulering "Ur ett jämställdhetsperspektiv"
Här vill jag klämma in en annan aspekt gällande barns rörelsemönster. Att placera huskropparna så nära vägen kan få vilken mamma (och pappa) som helst att ständigt oroa sig för att ens barn springer ut i en ökad trafikerad körbana. Dessa incidenter har förekommit från SHIS huslängor på Västertorpsvägen, men lyckligtvis har ingen allvarlig olycka hänt tills dags dato.

Oron finns även för oss som är bilburna här. Trots lägsta möjliga hastighet man kan framföra sitt fordon på, så är oron över att ett barn plötsligt skuttar ut på vägen stor. Vi som bor här vet om detta men det är värre för de som inte gör det. När evakuerings- och annan trafik susar fram här håller man andan.

TRAFIKEN OCH SÄKERHETEN

... och vara säker och framkomlig för gång -, cykel - och biltrafik. Utrymme kan prioriteras för kollektivtrafik vid behov

Om man följer hela Västertorpsvägen från början till slut finns det bebyggelse på båda sidor av vägen. De äldre 50-tals husen har god marginal till Västertorpsvägen, som då sågs och setts som en större väg. Därför placerades portarna på andra sidan, in mot de små återvändsgatorna. Även där såg man till att husen fick god marginal till innergatan. Gula huset som byggdes 2006 vid skolan (norra sidan) har mindre marginal, men där finns heller inga utgångar från huset som vetter mot vägen (bra). Husen på norra sidan (BRF Isprinsessan) i början på vägen från Personnevägen sett, byggdes 1995, och de ligger närmare vägen än tidigare byggnation. När husen direkt på vänster sida vid Västertorpsvägens början på södra sidan (BRF Isrosen) byggdes 2008 började marginalen till vägen förbises helt (synd). Med ingen som helst marginal/avstånd till vägen byggdes SHIS kvarter år 2014 med portutgångarna direkt ut i gatan. Däremot är det även här fritt från nära huskroppar på dess motsatta norra sida. Senaste kvarter som nu byggts vid hotellet har ej heller något avstånd. Hittills har dessa nya hus inga nära hus på motsvarande sida vägen.

Vad som nu händer med dessa fyra punkthus tänkta läge är att det blir en flaskhals just där då Bjällervägens hus avstånd till vägen inte är jättestort och de nya husen ska stå precis vid vägen (Det blir absolut inte bra.)

Hur blir det med garaget som ska ner under jord ? In- och Utfart ska göras till och från en sannolikt ökad trafikerad väg med parkerade bilar och förmodat fler barn i trafiken. Det kommer bli svårt för bilarna att ta sig upp och ut ur samt ner i garaget. Det kan bli uppstannande trafik när bilarna måste invänta alla gåendes och körandes övriga trafikanter.

Hur mycket berg måste sprängas bort ? Och är det värt det för 29 parkeringsplatser? Dessa irreversibla åtgärder är bland det dummaste som alltid görs. När ska vi lära oss att bygga på kuperat berg ? Berget är för alltid borta sen. Ni vet väl att man inte kan plantera småsten och tro att ett nytt berg ska växa upp ?

Ni nämner att utrymme kan prioriteras för kollektivtrafik vid behov. Finns det en tanke på att införa en busslinje även på dagtid ? Det lär bli trångt om plats när sopbilar, bussar och lastbilar ska mötas i den då skapade flaskhalsen.

Vi som bor här kan vittna om många ”nästan”-olyckor med barn som springer ut från sina portar med studsande bollar och sparkcyklar. Hus som ligger och skymmer sikten i korsningarna. Så vi har redan fått den där stadsgatan här. Men gör det nu inte värre. Efter att ha tittat på planritningarna är det en frågeställning man ytterligare ställer sig. Om det i innerstaden är ett problem med transporter till och från fastigheter i det trånga gatusystemet, så är det väl inget man måste införa här ? Det blir lite som att tänka eftersom de i innerstaden får leva med det, så måste vi också i någon sort rättvisans namn också utstå det, om vi som ni förutsätter vill bo mer stadsligt. Den förutsatsen har ni hittat på, inte vi. Kan denna nu berörda sträcka på Västertorpsvägen tillse att transporter såsom bussar, flyttbilar, sopbilar, lastbilar, taxibilar, ambulanser och brandbilar kan framföras och stanna på ett säkert sätt ? Har läst igenom detta avsnitt i detaljplanen men tycker att det borde tänkas till ännu en gång. Hur kommer trafikeringen gestalta sig ? Då Västertorpsvägen har sin funktion som det nu är verkar det kunna bli väldigt trångt och bäddat för oönskade incidenter.

Nästa farhåga är att ni redan nu tänker att om problem uppstår går det alltid att spränga bort lite mot de befintliga husen på södra sidan och bredda. Det skulle vara en katastrof. Och då är det framgent ett nytt problem som kan uppstå och behövas strida om. Att hoppas på att de då berörda boende senare måste böja sig för det, för att breddning kommer då påtvingas oss som en enda lösning på ett problem som ni skapat. När väl de nya husen står där så står de där och då är det försent att ångra det. Detta är ett typiskt exempel på hur man börjar förstöra en stad.

RIKSINTRESSEN

Området berörs inte direkt av några riksintressen. Cirka 200 meter från området ligger Södertäljevägen E4/E20 som är riks...
--

”Inte direkt..” ???

Skulle nog vilja påstå att vi här på Västertorpsvägen ofta märker av E4:an förutom trafikbullret. Västertorpsvägen har på många sätt utgjort och utgör en sorts evakueringsväg när trafik hinder på E4:an stoppat upp och orsakat långa bilköer. Västertorpsvägen har då kunnat leda trafiken till Skärholmsvägen för att tillfälligt avlasta

E4:ans kaosköer. En sådan väg måste ha goda säkerhetsmarginaler mellan väg och hus.

BULLERNIVÅER

När det gäller ljud och buller går det att räkna i dB, men det går också att upplevas. Här på Bjällervägen har vi ständigt en ljudmatta från E4. Varierande styrka beroende på rusningstrafik, tid på dygnet och väderlek (regnbuller?) för att inte tala om höjt ljud när dubbdäcken åker på under vintern. Vi har sedan länge fått vänja oss vid ett successivt ökat trafikbuller från E4:an i och med ökad trafik över tid. När husen på andra sidan E4:an (Fruängen) uppfördes började vi märka av E4:ans trafikbuller än mer.

Nu har det nya uppförda kvarteret vid hotellet i Fotsacken spätt på det hela. Nu kommer vårt kvarter också, med era planer, omgärdas av ytterligare huskroppar som kommer ta bort det sista grönskande område som skulle kunna rädda oss med sin ljuddämpande förmåga. Vi har också det mera näraljudet när bilar kör förbi på Västertorpsvägen men har inte karaktären av en jämn ström. Jag måste med sorg upplysa er om att sedan det nya kvarteret blev klart i Fotsacken har ljudet från E4:an upplevts skarpare. Hur ljudet nu studsar från de nya husväggarna vet jag inte riktigt men när hela den gräsytan fanns, var det nog den som absorberade mycket av ljudet. Även träd försvann som stod på parad vid Bjällervägens ände längs gräsytan och kanhända ha haft sin funktion.

En av Boverkets uppmaningar är: ”skapa inte miljöer där ljudet studsar mellan hårda ytor!”

Så nu undrar jag vad som kommer hända om husen uppförs. Rimligen borde ljudet studsas in på våra gårdar och göra ljudnivån starkare? Ni måste ta hänsyn till hur vindarna kan ligga på när ni mäter. Boverket har sedan tidigare behandlat ljudmiljön i vår exploaterade stad. Man tar upp diffusionen, det vill säga hur grönska kan reducera och absorbera ljud genom att ljud då kan spridas ut i olika riktningar.

Vidare att man kommit fram till att grönskan med inneboende fågelkvitter och vinden sus kan maskera oönskat buller.

Vidare har man överraskande förstått det väl kända att hårdgjorda ytor ”faktiskt” reflekterar ljud !!!

Studier som gjorts visar att en större gräsyta kan sänka bullernivån hos mottagaren lika mycket som om trafiken halveras (3dBA).

Grönska och träden kan reducera och absorbera ljud genom att ljud då kan spridas ut i olika riktningar. Det handlar förstås också om avstånd !!! Läs mer om AUKUSTISK DESIGN

GRUNDLÄGGNING (inkommen utvärdering 2022)

Påverkan av klimatförändringar. Ett varmare och blötare klimat påverkar inte ras, skred och erosion.

Åtgärder som minskar översvämningsrisker bör vidtas framför allt i de västra delarna. En exploatering med bostäder på platsen kommer att innebära en ökad andel hårdgjorda ytor och därmed väntas belastningen öka

Med tanke på risk för översvämning över körbanan på Västertorpsvägen just där den flaskhals som uppstår (om husen placeras där det är tänkt) blir ett stort avbrott i trafiken. Med tanke på vägens funktion som en avlastande (dock ej klassificerad) evakueringsväg skulle det bli direkt problematiskt. Som sagt: Västertorpsvägen är ej någon klassificerad evakueringsväg, men vi som bor här ser det i praktiken.

GRUNDTVATTNET (inkommen utvärdering 2022)

De östra byggnaderna grundläggs i nivå med befintlig mark och förutsätts inte komma i kontakt med grundvattnet. De västra byggnaderna med källarvåning kräver något djupare schakt och riskerar att komma i kontakt med grundvattnet.

Hur ska man tolka ” förutsätts inte” ? Är detta utrett än ? Vad är i så fall lösningen på detta?

LJUDET (inkommen utvärdering 2022)

För att innehålla målet högst 60 dB(A) ekvivalent ljudnivå vid alla fasader krävs att trafiken på väg E4 minskas med minst 2/3. Detta bedöms inte realistiskt varför bedömningen av bullersituationen sker utgående från målet högst 55 dB(A) utanför minst hälften av bostadsrummen i varje lägenhet.

KLIMATSMART

Ett effektivt markutnyttjande med bostäder i ett kollektivtrafikhärläge är positivt ur klimatsynpunkt.

Här tycker jag nog att er tanke har en poäng, men det finns även en klimatnytta med att bibehålla vår stads gröna lungor. Trädens och grönskans nytta vid pågående klimatförändring med upphettade städer och ökade regnmängder måste beaktas. Det må väga mellan varandra, men tycker att förtätningen är värre. För varje hus som plockar upp offras mer av det gröna. Det tar tid för träd att växa.

Det går betydligt snabbare att avverka dem. Värst är alla berg som sprängs bort. De kan aldrig fås tillbaka. Även bergens kuperade struktur gör sin nytta. Problemet är också att ju mer natur ni tar bort i våra närförorter som nu, kommer fler vilja ha bil så att man någon gång kan komma ut på "landsbygden" för att få uppleva den.

NATUR

Planförslaget bidrar med bostäder i ett naturnära och attraktivt område

Är det inte just den naturen ni kommer avverka som ni syftar på ? Det är väl allmänt känt, att om man tar bort det som är attraktivt så blir det ju inte längre just det. Det där naturnära kommer med förtätningen hamna allt längre och längre bort.

BRISTANDE , SVÅRTILLGÄNGLIG OCH MISSVISANDE INFORMATION

Informationen har varit och är undermålig. Den har och är ej rättvis mot de som idag faktiskt inte klarar hänga med i att vi själva på något märkligt sätt nu ska bära ansvaret att hitta information. Det är Bank-ID, det måste skapas "mina sidor"- konton, felsöka inloggningsproblem, chatta skriftligt med supportrar, skriva e-mails, hitta rätt sida, scanna QR-koder med hjälp av appar som inte alla har. Vem ska man kontakta ? Vad söker man på ? –Varför har de undanlåtit skötsel av allmänningar den senaste tiden ? - Varför går det gubbar och borrar hål i marken överallt ?

Själva hittade vi informationen om just detta byggprojekt på ett litet A5 kort mellan Willys och Coops reklamblad den 10 juni 2023. Det duger inte. Tillfrågade grannar hade inte heller sett utskicket. Endast ett fåtal grannar hade "hört" av någon som inte ens bor i vårt område. En del har trott att det gällt de projekt där bygget redan var igång.

Är det för att många buntar ihop reklambladen och slänger bunten efter en snabb förströdd titt. Var det någon uppsatt lapp i porten jag missat ? Det är så trist att få känslan att ni på allehanda sätt verkar vilja försvåra vår enda chans att få tycka till. Själva förfarandet från ert håll kör över oss totalt. Det här är så viktigt för oss som berörs av denna nu pågående förtätning. Så oerhört mycket mer än vad ni troligen orkar höra. Vad vi orkar och vad vi mäktar med i stadens pågående exploatering gör oss snart sjuka. Alla går ständigt runt i ett byggkaos som aldrig tar paus. Den 10:e juni hittade vi således informationen om att vi kunde komma på "möte" den 12 juni. Efter ett par akuta blodtryckshöjningar av stressen det medförde ångade

jag iväg till mötet. Dessutom var lokalens position inte direkt klargörande då jag fick hjälpa många som vilset gick till skolan men inte förstod att det inte var skolans huvudentré som avsågs. Redan här börjar ilska koka. Sedan för att göra det lite svårare för oss valde ni det gamla knepet att låta oss få tid att tycka till och lämna synpunkter över sommaren då många redan åkt på semester efter skolavslutningarna. Det värsta av allt är att projektet gått så långt i sin planering att ni kommer köra över oss totalt. Det här är inte bra. Vad är det för stad ni bygger upp ? Ni basunerar ut hur fantastiskt fint och hållbart det ska bli utan att ens vilja veta vad vi som bor upplever. Det är något som VI ska bo i. Det bekommer sällan de som själva bor långt härifrån, om än ni har använt er av så kallade lugnande ord om att det ska byggas varsamt. Jag vet inte hur många ni är som ”bestämmer” och designar stadsplaneringen, men vi som bor här är kanske ändå fler i att vara direkt berörda. Ni lägger ut visuella ritningar, teckningar på hur det kommer att se ut när det är klart.

Ganska så missvisande vill jag bestämt hävda, men förstår att man försöker få det att se ut som några små ”nätta” hus från erat önskvärda perspektiv. Om detta tycker jag inte ! Det tycker jag inte ska höra hemma i sådana här större sammanhang. Att fotografera lägenheter ur ett vidvinkelperspektiv är ett annat sätt, men då kan man ju gå på visning och se den befintliga lägenheten innan beslut tas om köp. De här husen bygger man inte upp för att sedan be om ursäkt för, utifall vi fått en annan bild av hur det i verkligheten kom att se ut.

Husen kommer vara 5 våningar höga !!! De här femvåningshusen kommer torna upp sig som gigantiska murar/ väggar tätt inpå oss. Det som inte tas i yta ska tas i ökade våningsantal. Enligt brandskyddsregler får inte huskroppar stå närmare än 8 meter ifrån varandra. Ni har lyckats med konststycket att få husens hörn mellan huset vid Snöbollsgränd och ett av de fyra tänkta nya husen att uppgå till dryga 9 meter. Jag antar att det är därför husen måste ligga precis så nära Västertorpsvägen som det bara är möjligt. Ur trafiksäkerhetsaspekt får inte hus placeras närmare än 12 meter från gata. De reglerna togs väl bort (sådana regler ni kallar ”krångel”) då många hus nu byggs med bara någon meter till trottoarens kantsten som marginal. Vi som bor här kan vittna om många ”nästan”-olyckor med barn som springer ut från sina portar direkt ut i gatan med studsande bollar och sparkcyklar.

Glöm inte att alla ”krångliga regler” som idag av vissa anses stå i vägen för dagens önskade exploatering, en gång kommit till på

grund av dyrköpta erfarenheter. Det verkar tyvärr som så, att varje ny generation inte kan ta det till sig förrän det är för sent.

FLER BOENDE ÖKAR DET ALLMÄNA BELASTNINGSTRYCKET

Ökat antal bilar som står parkerade överallt är ytterligare ett ovälkommet inslag. Men då spränger ni bort lite mer berggrund och lockar med parkering i underjordiska garage. 30 garageplatser räcker nog inte så långt. Fler kommer vilja skaffa bil eftersom vi som bor här sen vill kunna ta oss ut till naturen för att få uppleva den natur ni nu tar ifrån oss. Mycket berg och grönska har försvunnit här i Västertorp och förtätningen gör det verkligen inte ljusare och luftigare. Det var just det sistnämnda som faktiskt var idén med 50-talets bostadsbyggande, det att människor skulle få komma bort från de trånga kvarteren med de mörka bakgårdarna i innerstaden. Nu byggs det i helt motsatt riktning. Höga hus som nu kläms ner varhelst man hittar en liten bit mark och som nu hindrar ljusinsläppen för det gamla beståndet. Det finns redan idag en hel del exempel på sådana groteska förtätningar som dykt upp lite varstans, framförallt i närförorterna.

Vad människor känner och hur det står till med människors välbefinnande i denna förtätning av hus når inte fram till er. Dels för att ni försvårar för oss att berätta, dels för att ni oftast replikerar med att ni "hör vad vi säger" men tänker låta det stanna där. Vi fick ju i alla fall säga vad vi tycker. 140 000 lägenheter var starten på det som måste byggas. 70 000 lägenheter av dem har nu byggts. Trångt har det blivit på många ställen. Ni bygger numer för att det ska byggas, inte för hur resultatet i praktiken kommer bli.

Visioner är bra, men vi vet också att människor inte alltid kommer leva utefter tänkta mönster. Vill folk umgås mera bara för att man sammanföser fler människor inom ett område? Kommer de boende sitta på sina balkonger stirrande på grannen mittemot som sitter på sin balkong om husen dessutom står tätare? Kommer boende älska att plantera potatis i odlingslådorna om tid inte finns? Kommer vi handla mer från affärerna om det är tjockleken på plånboken som ändå till slut avgör den saken? etc.

NI HAR INTE BETT OSS LÄMNA SYNPUNKTER. NI HAR MED DÅLIG INFORMATION GETT OSS MÖJLIGHETEN. DET ÄR STOR SKILLNAD PÅ DET.

Ni ger oss möjligheten att lämna synpunkter, men vi befärar redan att det inte kommer tas någon större hänsyn till det, då varenda liten detalj har prövats med hjälp av involverade instanser. Det finns dock ett aber. Det är att dessa detaljlösningar görs separat och

parallellt med varandra. Man måste tänka till när det gäller hur detta kommer fungera i ett samspel. Ni vet att ert mål är att slutföra uppdraget ni fått, utan att länka ihop konsekvenserna av denna er framfart. Detta kommer också medföra att avståndet mellan beslutsfattare och väljare ökar än mer. Medborgare som ständigt ställs utanför beslutsfattarnas slungande med klubban, kokar förr eller senare över för att de tvingas ge upp. Dessutom är det också nästintill hopplöst att få kontakt med er. Inga besök går att göra för att ni nu har stängt över sommaren, nu när vi måste få kontakt. Är det taktiken för att våra protester hamnar i ett "Nu är det försent"? Finns fortfarande en äldre generation som minns när Klarakvarteren revs just när alla lämnat staden under sommarens semestertid.

Vi som bor utefter Västertorpsvägen, om än gatuadressen är en annan, har redan sett nya kvarter växa fram. Era byggprojekt går alltid igenom då det alltid bara blir de absolut lokalt närmaste berörda boende som lämnar in protester och de är alltid då för få i antal. Det som inte händer på ens egen gata vet man inget om. Därför går det lätt att ta en liten tomtmark i taget och hoppas att det går obemärkt förbi. Det går inte obemärkt förbi men vi har varken information, än mindre en aning förrän grävskoporna är på plats. Vad händer?

NYTT I SPÅREN AV STÄDERS MÅENDE

Ni stenbelägger på innergårdar mot allt bättre vetande då man nu i städer, som ex Paris, bryter upp asfalt och avlägsnar stenbeläggningar för att undkomma översvämningar som kommer vara ett framgent bekymmer. Våra kvarvarande små gröna lundar kommer ta emot regn och dagvattnet. I spåren av varmare klimat kokar städer i hettan mellan tät bebyggelse. Husväggar som stoppar upp svalkande vindar. Uppvärmda husväggar som reflekterar mer värme mellan husen. Trädens kronor ger oss skuggan som är värd att bevara. Ekarna växer och kommer framgent vara vår största tillgång.

VAD VI REDAN OMGÄRDATS AV TROTS VISSA PROTESTER

Eftersom vi på Bjällervägen, Västertorpsvägen och Snöbollsgränd redan har (trots vissa protester) ingärdats med två större nya kvarter på södra sidan av Västertorpsvägen samt att vi har E4:an på vår bakgård, är vi vid det här laget ganska inträngda. Att den gamla och nya bebyggelsen nu ligger som ett stråk på södra sidan gör att vi alla åtminstone kommer kunna ta del av ett grönt stråk på motsvarande sida norrut. Av den anledningen borde ni verkligen ta er en funderare om dessa ytterligare 60 lägenheter kommer mötas av det ni önskat. Att vi ska glädjas åt att få bo ännu mer stadslikt.

NEJ, det vill inte någon majoritet. Vi vill se en gammal ek och andra uppväxta träd som snart är det enda här i området som med bladens färgskiftningar kan informera oss om vilken årstid vi befinner oss i. Höra fåglarnas kvitter som än så länge kan överrösta eller snarare maskera biltrafikens ljudmatta från E4:an. Att kunna sitta vid köksfönstret och må bra av grönskan utanför. Finns anledning att gissa att även de som nu kommer flytta in i det nya kvarteret vid Hotellet kommer uppskatta det lilla gröna på väg mot T-banan. Om ni värnar om vårt välbefinnande över tid:
STOPPA BYGGET.

Vi kommer inte att hitta en sällsynt art av insekter eller grodor i gräset. Att fåglarna redan börjat leta efter andra marker med kvarvarande träd är en varning.

Fåglar och fladdermöss har inte undersökts i denna inventering
--

Ringduvor, nötskrika, allehanda småfåglar, koltrast och den lilla lärkan jag hör om våren är än så länge fortfarande våra välkomnande besökare då deras kvitter, drillande och kuttrahoande avleder och maskerar oljudet från trafikrusningens värsta timmar på E4:an En sak kan jag gå i god för, och det är de fladdermöss ni undrar om de finns. Här mellan husen på Bjällervägen har jag skådat dem, som i mörkret svischat förbi från ovan när jag (som stundom är nattuggla) stått ute på min balkong när de dyker upp.

Sist men inte minst är vi som bor här också en art. En art att ta hänsyn till.

Vi får snart tacksamt sitta inne bakom de nya ljudisolerade fönster ni snällt ska förse oss med. Fönster vi tvingas ha stängda för att kunna höra vad vi tänker.

Vem kommer tralla på den gamla slagdängan ” Öppna ditt fönster, släpp in lite sol...” utan att minnas bättre tider. Och då är jag ändå inte särskilt gammal.

Avslutningsvis vill jag påminna det ironiska med att kvarteret PULKAN med ert förslag kommer bli av med sin pulkabacke.

Kort 137, två boende

Under våren 2023 hörde vi en del rykten i området där vi bor att Stockholms Stad planerade att sälja delar av parken vid Västertorpsvägen för utveckling av ytterligare bostäder i området. Efter uppsökande verksamhet lyckades vi få reda på att det skulle hållas ett samrådsmöte i Västertorpsskolan 2023-06-12. Där tog vi

del av de planer som förevisades. Trots att vi bor grannar med det tilltänkta området för bebyggelse hade vi inte blivit kallade eller fått information om detaljplanen eller samrådsmötet från stadsbyggnadskontoret. Det visade sig på mötet att ytterst få grannar i förväg hade fått denna information och anser därför att Stockholms Stad brustit i information till närliggande och påverkade grannar.

Generella synpunkter

I det redan tätt bebyggda området finns få gröna platser. Den delen av Västertorpsvägen som nu är utpekad är ett grönt och lummigt område som bör bevaras. I nuvarande detaljplan är området dessutom markerad som naturmark. I processen för att bygga de två 5 våningshus är det nödvändigt att halvera parken samt att avverka flera av de gamla ekar och andra träd som idag skapar en grön och viktig atmosfär, inte bara för de som bor på Storsvängen och utan även för de som promenerar på gångvägen mellan Storsvängen och Västertorpsvägen eller längs med Västertorpsvägen. Att dessutom avgränsa ytterligare grönområden för de barn som idag använder ytan för lek. kan inte ligga i stadens vision för att skapa barnvänliga "hubbar" och mervärde för vår kommande generation.

Miljö

I Stadsdelen har de senaste år flera nybyggnationer gjorts på tidigare parkmark. Därför bör denna - den sista parkmarken efter Västertorpsvägen bevaras för att:

- Främja den biologiska mångfalden gällande träd, växter, fåglar och insekter i området.
- Behålla den "lilla lunga" av parkområde för rekreation som finns kvar i området.

Placering

Enligt kartan skall husen placeras dikt med den trottoar som idag finns på södra sidan av Västertorpsvägen. Det betyder att husen kommer att ligga knappt två meter från Västertorpsvägen och därmed skapa en för området annorlunda stadsbild i stället för idag en lummig smågata i ett mixat villaområde.

Trafik

Västertorpsvägen är idag hårt trafikerad under rusningstid på morgnar och kvällar. Trafiken har de senaste åren ytterligare förtätats av de många nya lägenheter som uppförts efter Västertorpsvägen, trots att den nu pågående byggnationen med 94 lägenheter på ången bredvid God Morning Hotel inte tagits i bruk. Västertorpsvägen har parkering tillåten på höger sida i riktning mot Västertorps centrum. Den har idag därför i princip bara en fil för

trafiken vilket gör den svår att köra på samt orsakar ofta trafikstopp. Med placering av fyra nya huskroppar med totalt 60 lägenheter kommer trafiken att ytterligare öka. Enligt ritningen kommer det byggas ett underjordiskt garage under det västra huset med 30 platser. Angöringen till parkeringsgaraget sker via en smal ramp direkt från Västertorpsvägen. Denna angöring kommer att förorsaka många stopp för trafiken på Västertorpsvägen.

Parkering

Vi anser att det saknas 30 parkeringsplatser med hänsyn till att det är 60 lägenheter i brf form som byggs. Idag är Västertorpsvägen alltid full med parkerade bilar. Det innebär att många parkerar på Storsvängen och Larmässgatan eftersom det redan idag saknas parkeringsplatser för boende. Detta resulterar i allt högre grad att parkering sker på intill liggande gator, där det enligt Stockholms Stad är fritt att parkera. Dessa parkerade bilar förorsakar problem då de ofta ställer sig framför och nära utfarter, med trafikproblem som följd. Med 60 nya lägenheter och bara 30 planerade garageplatser kommer med all sannolikhet parkeringssituationen i området att bli än mer katastrofal.

Utredningar

- Det saknas det en riktig trafikutredning i de handlingar som tagits fram gällande projektet. En sådan utredning bör definitivt tas fram för att studera antalet bilar som kör Västertorpsvägen dagligen. Här kan man också passa på att mäta tiden det tar att passera Västertorpsvägen från Slättgårdsvägen till Personnevägen samt de utsläpp som trafiken bidrar till. Stadsbyggnadskontoret verkar ha missat att beställa denna väsentliga utredning i projektet.
- Det Parkerings-PM som finns pratar om ett parkeringstal om 0,55 platser/lägenhet. I samma PM beräknar man antalet lägenheter till 58. Genom en snabb matematisk övning ger detta ett behov om 31,9 P-platser. Men i handlingarna framgår att det endast byggs 30. Man har alltså redan i Parkerings-PM gjort ett medvetet eller omedvetet räknefel. Stadsbyggnadskontoret verkar ha missat att kritiskt granska denna utredning.
- I Naturvärdesinventeringen framtagen av CONEC på uppdrag av Byggnadsfirma Viktor Hansson AB, dvs exploatören, saknas iakttagelser gällande fåglar och fladdermöss. Som boende kan vi intyga att både fåglar och fladdermöss finns i parken. Samtidigt negligerar man behovet av parkmark, träd och växtlighet i området. Stadsbyggnadskontoret verkar ha missat att kritiskt granska

den utredning som beställts av exploatören och som bör kompletteras.

Sammanfattning av synpunkter

Vi anser att Stockholms Stad bör omvärdera sina planer gällande byggnationer i kvarteret Pulkan med hänvisning till ovanstående synpunkter.

Kort 141, boende

Nej tack till planförslaget Pulkan i Västertorp, Dnr 2021-05762.

Kort 151, boende

Naturmiljön.

I utredningen talas yvigt om den högt värderade "Grönskande naturmarken Västertorpsstråket" som viktig för de boende till rekreation lek och bollspel mm. Ja den är mycket viktig.

Hur kan man då föreslå placering av två punkthus som direkt skär bort den södra delen av Västertorpsstråket? Bygg inga hus i grönområdet! Stoppa planen.

Genom att skära bort den delen av Västertorpsstråket kommer skogen bestående av stora äldre träd av ekar och tallar med flera att försvinna. Därmed påverkas djurlivet för insekter och fåglar. Hur ska det gå för tex Stenknäcken? Habitatet för insekter knutna till ekar och tallar är skyddsvärda. Den ekologiska mångfalden måste skyddas. Var är utredningen om skydd av dessa värden? Ta åtminstone fram en naturskyddsplan!

Trafiken.

Västertorpsvägen saknar genomtänkt strategi för gång och cykeltrafik. Gatan är smal. Gående och cyklar ska samsas på trottoarer med olika bredd. Trottoarerna håller inte riktvärdet på 2,5 m. bredd.

Kantstensparkeringen nyttjas inte bara av personbilar utan också skåpbilar och lastbilar. Gatan är för smal. Var ska cyklisterna åka? På gatan längs parkerade bilar eller på trottoaren? Vintertid är det dessutom ingen snöröjning av trottoaren på södra sidan.

Vi påstår att punkthusen kommer att medföra fler gatuparkeringar. Parkering 0,47 bilar per lägenhet är alldeles för låg i ett nybyggt område med bostadsrätter. Har man råd till bostadsrätt så har man råd och lust att ha en bil. Följden blir ökad gatuparkering. För detta finns ingen plats, det är redan fullt.

Utredningen borde ta hänsyn till att problemet om 0,47 bilar/lgh är helt orealistisk låg. Ta åtminstone fram ett nytt realistiskt förslag till

bilparkeringar. Politiker säger att det ska var 0,5 bilar/ lgh, ett direktiv som man slaviskt vill följa. Men om det visar sig vara alldeles för lågt, vad har planförfattarna då för reservplan? P-hus i Parken?

Anslutning till Västertorpsstråket.

Planförslagets text ger en positiv, men falsk beskrivning av tillgängligheten av Västertorpsstråket. Bland annat hävdas att genom trevlig beväxt förgårdsmark och grönska mellan huskropparna bevaras den grönskande karaktären.

Detta är falskt eftersom förgårdsmarken är bara 2 meter med plats för entréer och cykelställ och soffor. Det blir således inget kvar till plantering som ska jämföras med Västertorpsstråkets grönska. Dessutom ska mellanrummet mellan de västra punkthusen ges en förhöjning, ovan p-garaget, som medför att en trappa måste anläggas. Det man ser från gatan är lekplats för husens småbarn, privata uteplatser och cykelparkeringar mm. Detta är inget som inbjuder till att passera privat mark för att nå Västertorpsstråket.

Ja, cykelvägen är kvar till villaområdet i väst. Dock måste den efter omläggning utföras med rejäl bergsskärning. Är det en trevlig och inbjudande passage till grönområdet? Nej. Den föreslagna planen måste därför slopas.

Träbjälklag kan tillåtas enligt planen. Då ökar hushöjden med ca 2 meter. Var är utredningen om skuggor, med hänsyn till denna nya höjd?

Punkthus vid Förskolan.

De föreslagna punkthusen ligger alldeles för nära befintlig bebyggelse. Avståndet till Pulkan är bara ca 15 m, till Isdubben ca 8 m och till Förskolans gräns ca 4m. Jämför med lamellhusen längs Västertorpsvägen som har ca 25 m mellan samtliga hus! Punkthusens placering kommer att kraftfullt bryta mot stil och miljö i stadsbilden på Västertorpsvägen, med sina 50-tals hus. Den kulturhistoriskt värdefulla miljön måste enligt Stadsmuseet ges särskild hänsyn.

Slutsatsen är att planen för de fyra punkthusen måste skrotas.

Sammanfattning och slutsats:

Bygg inte de föreslagna punkthusen enligt planförslaget. Lägg ned planen.

Kort 152, två boende och Kort 216, tre boende

Agenda 2030

Förtätning av Västertorpsvägen/Västertorp kan faktiskt strida mot flera mål i Agenda 2030, särskilt om den inte genomförs på ett genomtänkt och hållbart sätt. Regeringen har antagit Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling. Nedan finns några av målen för Agenda 2030 och frågor kring hur ni ställer er till dessa mål nu när ni planerar att genomföra en förtätning som vi finner rimmar illa med målen i Agenda 2030.

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Förtätningen kommer att leda till ökad trångboddhet i området, särskilt som området Mälaräng, Fotsacken 1, Pucken skall genomföras nära området för de planerade punkthusen. Vi och många med oss kan inte se att det ger annat än en påtagligt begränsad tillgång till grönområden och offentliga platser samt ge en kraftigt ökad trafikbelastning på en redan trång och trafikerad gata som dessutom redan idag inte uppfyller stadens krav på gator och gångbanor. Detta kommer vad vi kan bedöma underminera målet om att skapa säkra, inkluderande, motståndskraftiga och hållbara städer och samhällen. På vilket sätt ser ni att det är hållbart att utifrån detta mål att förtäta området?

Mål 3: God hälsa och välbefinnande

Ökad förtätning kommer att resultera i sämre luftkvalitet, minskad tillgång till grönområden för rekreation och ökat buller. Buller är något som vi sedan länge är vana vid i detta område som ligger så nära E4:an. Fler hårda ytor för ljud att studsas på och mindre träd och grönytor som kan absorbera ljud kommer troligtvis öka bullret. Dessa faktorer kommer med största sannolikhet påverka människors hälsa negativt och gå emot målet om god hälsa och välbefinnande. På vilket sätt anser ni att ni kan säkerställa en god luftkvalitet och en rimlig bullernivå när ni skall öka antalet människor som skall förflytta sig i området dagligen, många med egna bilar som kommer att köra på den redan trånga Västertorpsvägen? Hur ser ni att det svarar upp mot mål 3 i Agenda 2030 om god hälsa och välbefinnande?

En annan synpunkt, var finns barnperspektivet i det hela? Om vi förstår korrekt så kommer en del av förskolan Snöbollsgränd lek-yta (med lite pulkabacke) att gå till ett av punkthusen. I stället skall förskolebarnen få en yta i direkt anslutning till vägen? På vilket sätt blir det bra?

Träden som står mellan förskolan och gatan fungerar som ett skydd och absorberar säkert en del av utsläppen som kommer från bilarna som kör på Västertorpsvägen. Hur kan ni säkerställa att barnen som leker på förskolan inte exponeras för ökade utsläpp när gården

flyttas och andelen bilar som kör på Västertorpsvägen kommer att öka?

Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Om förtätning inte balanseras med grönområden och naturliga livsmiljöer kan det hota den biologiska mångfalden och ekosystemens välbefinnande, vilket går emot målet att skydda och återställa ekosystem. I och med att en stor del av vårt grönområde kommer att försvinna så ser vi detta som ett påtagligt hot. I vår park/skog lever många djur och insekter. Hur ser ni att ni kommer att kunna bevara den biologiska mångfalden i området?

Mål 13: Klimatåtgärder

Förtätningen kommer helt visst att leda till ökad trafik och ökade transporter. Det kommer att resultera i ökade koldioxidutsläpp och motverka ansträngningarna att minska klimatpåverkan enligt målet om klimatåtgärder. Vi som redan bor så nära en kraftigt trafikerad Europaväg, på vilket sätt kan ni säkerställa att vi inte kommer att exponeras för ännu mer utsläpp?

Påskyndad omställning till eldrift är regeringens svar på hur transportsektorns 2030- klimatmål kan nås. Om vi skall kunna ställa om vår fordonsflotta till el så krävs det att möjligheterna finns. Hur har ni planerat för att de som redan bor i Västertorp ska kunna vara med i denna omställning? Har ni planerat för detta? Hur ser den planen ut?

Sammanfattningsvis kan felaktigt genomförd förtätning av Västertorpsvägen och kvarteret Pulkan strida mot flera av målen i Agenda 2030. Det är därför viktigt att förtätningen planeras och genomförs med hänsyn till sociala, ekonomiska och miljömässiga faktorer för att undvika att underminera de hållbarhetsmål som FN har fastställt. Vi vill gärna ha svar på hur ni kan upprätthålla målen i Agenda 2030 och ändå genomföra detta byggprojekt.

Kort 159, boende

Hur kan 4 stycken bruna 5 våningshus passa in i miljön på Västertorpsvägen, med alla negativa effekter det kommer att ha för oss som redan bor här i ett oroligt område. Med 3 våningshus på ena sidan Västertorpsvägen Bjällervägen samt Villor på andra sidan Västertorpsvägen. Vi har ett stort bygge på Västertorpsvägen i början av Bjällervägen och nu pågår det ett stort bygge i slutet av Bjällervägen vid Västertorpsvägen, så vi är verkligen inbyggda. Och 1 hus ska byggas nära Snöbollgränd så grannarna ser in till varandra. Trafikproblemen kommer att bli katastrofal, det finns redan nu problem på Västertorpsvägen, speciellt under vinterhalvåret när det är städdagar. Vi har suset från E4an hela

dagarna, med hus på andra sidan gatan , studsar ljudet tillbaka till oss på Bjällervägen så vi får dubbelt upp.

Det som är, är att ni som sitter i stadsbyggnadskontoret bestämmer och gör de ni vill och inte lyssnar på människorna som bor här.

Kort 161, boende

Personnevägen är bebyggd, gräsmatta bredvid hotellet på Västertorpsvägen och det nya området Mälarängen ska bebyggas. Rådande forskning säger att grönområden främjar miljön. Ska ni då ta bort det kvarvarande gröna som vi har i Västertorp? Tänk på miljön, djur och barn. Vi behöver våra träd.

Kort 169, boende

Jag anser att undersökningarna mer har riktat in sig på hur området påverkar de nya tilltänkta punkthusen, än hur de nya husen påverkar området. Det liknar mer ett prospekt för försäljning av bostadsrätter. Förtätning i städer, som syftar till att öka bebyggelse och befolkningstäthet, har både positiva och negativa konsekvenser. När det gäller negativa aspekter och som jag anser att inte har undersökts i tillräcklig grad:

1. Täthet och trångboddhet: För mycket förtätning kan leda till överbelastade områden och ökad trångboddhet. Människor kan uppleva begränsat utrymme och minskad livskvalitet. Har man tagit hänsyn till detta?
2. Skuggning och luftkvalitet: Höga byggnader i tätbefolkade områden kan skapa skuggiga områden och påverka luftcirkulationen, vilket kan påverka mikroklimatet och luftkvaliteten negativt. Är förtätningen av området och dess påverkan av luftkvalitet och mikroklimaten utrett?
3. Infrastrukturutmaningar: En ökad befolkningstäthet kan överbelasta befintlig infrastruktur som vatten- och avloppssystem, vägar, elnät och andra tjänster. Ingen utredning har gjorts hur ev. ökad trafik pga. antalet fler bostäder i området som kan komma att påverka området. Bullerutredningen tar bara hänsyn till vad nybyggena an utsätts för av redan rådande förhållanden i området.
4. Sociala frågor: Förtätning kan leda till ökade boendekostnader och gentrifiering, vilket i sin tur kan påverka den sociala mångfalden och potentiellt utesluta vissa samhällsgrupper från stadens kärna. Är detta verkligen utrett?
5. Grönområden och natur: Överdriven förtätning kan minska tillgången till grönområden och påverka stadens ekosystem negativt. Detta kan ha konsekvenser för människors hälsa och den

biologiska mångfalden. Naturvärdesinventering Pulkan Västertorp som gjorts handlar mer om området mot hägerstensåsen och inte det grönområde vid kv Pulkan och kv Isdubben. Angående djurlivet har bara antaganden gjorts, att det bör vara som andra grönområden runt om i stan. Detta område har ett rikt djurliv, med Ekorrrar, rådjur, rävar, harar. Fågellivet är stort och varierat med koltrastar, hackspett, talgoxe, blåmes, gråsparv, björktrast m.m.

6. Översvämningar och regnvattenhantering: Brist på grönområden och ökad täthet kan förvärra översvämningensrisken och försvåra hanteringen av överskottsvatten, särskilt med ökad intensitet av nederbörd till följd av klimatförändringar. Är beräkningar med en klimatkoefficient av 1.25, tillräcklig med tanke på den ”ökande” hastigheten på klimatförändringarna?

För att hantera dessa utmaningar och skapa en balanserad förtätningsstrategi är det nödvändigt att ta hänsyn till både de positiva och negativa aspekterna. Genom att integrera grönområden, gröna infrastrukturlösningar och hållbar stadsplanering kan städer arbeta mot en mer motståndskraftig och hållbar framtid.

Kort 171, boende

4 stycken 5-våningshus med garage alldeles för nära ett 55-plusboende. På det sista lilla grönområdet (innan Bredäng, Sättra och Skärholmens betongkomplex) känner boende på Västertorpsvägen 80-84, Puckgränd m fl. nära boende, stor oro inför planerna på bygget av 4 stycken 5-planshus med garage mm. 5-våningshus planeras att byggas oroande nära kv Pulkan och kv Isdubben. Alldeles för nära!

Huset på Västertorpsvägen 80-84 är ett 55-plus boende vilket betyder att många av bostadsrättsinnehavarna är pensionärer (några runt 90 år) i varierande hälsotillstånd som känner stor oro inför en byggnation så nära sin balkong. De flesta är hemma om dagarna. De kommer inte att kunna använda sina balkonger under byggnadstiden. Oro inför allt oväsen från maskiner och trafiken med stora tunga bilar, som alltid uppstår vid byggen, är påfrestande. Alldeles för nära!

Samtliga har sina balkonger vända mot söder/väster. Många har som enda möjlighet, för att njuta av av grönskan (som är livsviktig för alla människors livslust) fågellivet och djurlivet, att gå ut på sin balkong. Eftersom grönområdet utanför balkongerna är det sista som finns kvar, innan höghusbebyggelsen, söker sig många vilda djur hit, rådjur, harar, ekorrar. Många fågelarter har också hittat denna lilla oas. Bebyggelse Alldeles för nära kommer att störa både människor och djur

Västertorpsvägen, en 50-talsväg, som redan idag är alldeles för smal för dagens trafik. Parkering är idag möjlig på ena sidan. Här trängs ofta både bussar, stora lastbilar med personbilar. Mötande trafik på den trånga Västertorpsvägen är besvärlig. Några har fått sina bilar ordentligt repade vid sådana möten.

Cyklister och gångtrafikanter trängs redan idag på smala gångbanor längs Västertorpsvägen. På vintern är bara en av gångbanorna plogade vilket ofta medför kaos. Snömassor gör också vägen ännu smalare. Minsta stopp på motorvägen/rusningstid medför alltid långa köer även på Västertorpsvägen.

Flera bostadshus = flera bilar = flera människor på

Västertorpsvägen kommer att försvåra trafikproblemet för alla ännu mer.

Kort 181, boende

Inledning om medbestämmande och demokrati

Jag tar tagit del av de synpunkter som lagts fram av de boende i närområdet. De personer som fått chansen att vara delaktiga i detta samråd. Vi ser många välgrundade argument om varför dessa byggplaner måste läggas ner. Vi ser data från de mest berörda om hur Stadsbyggnadskontoret inte tagit hänsyn till eller inte utrett de skadliga effekterna vad gäller trafiksäkerhet, grönområden/-naturmark, barnens miljö, djurliv, för att nämna några få.

En första fråga måste då bli i vilken grad de stolta orden om samråd betyder något. Är det här ett spel för galleriet, ett sken, där de direkt berörda får ”komma till tals”, men där deras synpunkter inte har någon betydelse, och där utgången av samrådet är förutbestämt?

Om inte, så måste den samlade mängden tunga synpunkter, innebära att dessa byggplaner snarast läggs ner.

Trafik och säkerhet

För en boende i direkt anslutning till de fyra föreslagna punkthusen är det uppenbart att trafiksäkerheten på Västertorpsvägen redan nu är ett problem. Det har också utförligt belysts i av andra lämnade synpunkter.

En begäran från mig (210823) om att få de utredningshandlingar som visar hur hänsyn tagits till den tänkta omställningen av bilbeståndet till elbilar, när det gäller parkeringsplaneringen för de nya husen, får som svar att inga sådana handlingar finns. En begäran om att få den säkerhetsutredning som gjorts vad gäller att bygga parkeringsplatser för elbilar under mark, i direkt anslutning till bostadshus, får samma svar. En sådan utredning borde i högsta

grad vara påkallad med tanke på de alarmerande rapporter vi sett på sista tiden om brinnande elbilar. Inte heller finns någon utredning om parkeringsplaneringen rent generellt längs den aktuella delen av Västertorpsvägen, om uppskattningen 0,5 bilar per lägenhet i de nya husen visar sig underskattad.

Stadsbyggnadskontoret har redan i andra skrivelser fått viktiga påpekanden om att Västertorpsvägen och gångbanor vid det aktuella avsnittet inte alls uppfyller stadens krav för bredd och framkomlighet. De uppräknade problemen och trafikfarorna kommer att mångdubblas i och med nybyggnationen västerut på Västertorpsvägen. I ett läge där gång och cykeltrafik kommer att öka avsevärt, på den enda aktuella gångbanan, ska alltså boendeparkeringen för de nybyggda punkthusen nås genom en ramp direkt från Västertorpsvägen. De nya husens portutgångar byggs också i omedelbar anslutning till den hårt trafikerade gångbanan. Det här utgör allvarliga trafiksäkerhetsrisker.

Vi som bor här har nog alla förfärats av det vi sett vid de i direkt anslutning till gatan byggda SHIS-husen mot tunnelbanan. Barn som leker på den smala trottoaren framför husen, bollar som far ut i gatan, där bilar som långtifrån håller hastighetsbegränsningen susar fram. Stadsbyggnadskontoret måste vara medvetet om att man skapar samma typ av riskbild vid kvarteret Pulkan genom byggandet av punkthusen.

Barnperspektivet

Byggandet av punkthusen är direkt skadligt för barnen i området. Trygghet och säkerhet har redan nämnts. Planen strider i avgörande delar mot barnkonventionens artikel tre som säger att "[v]id alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa".

Delar av området som barn använder för fri lek, för byggande av kojor och pulkaåkning, ska tas bort eller begränsas. De ska enligt underlagen ersättas av "anlagda lekplatser på båda gårdarna". Förutom att vara minimala, om de ens faktiskt planerats, måste dessa lektytor vara tänkta enbart för boende i bostadsrättsföreningen. Det fina område för lek och utevistelse vid förskolan, där vi under en stor del av dagen ser barn (under övervakning) leka fritt bland träd och stubbar, ett område som på vintern flitigt används för pulkaåkning, ska inskränkas genom bygget av det östligaste punkthuset. Stora träd kommer att behöva tas bort – och mot Västertorpsvägen skyddande vegetation ska tas ned. Det sistnämnda, med en utdragning av förskolans mark direkt mot vägen, framställs i underlagen som "en compensation" för den

kraftiga inskränkningen av förskolans lekområde som bygget medför.

Frågor till Stadsbyggnadskontoret

Varför har Stadsbyggnadskontoret valt att inte göra en utredning om trafiksäkerheten vid den aktuella delen av Västertorpsvägen, hur denna kommer att påverkas av byggandet av punkthusen, och av det ökade trafikflödet (bilar, cyklar, gångtrafikanter) som annan byggnation i området medför?

Varför har Stadsbyggnadskontoret valt att inte göra en utredning om hur den tänkta omställningen av bilbeståndet till elbilar ska tas om hand i det aktuella området, också med hänsyn till numera kända säkerhetsrisker?

Hur har trygghet och säkerhet för barnen, med planerade huskroppars portutgångar placerade i direkt anslutning till en smal och hårt belastad kombinerad gång- och cykelbana, och med en kraftig biltrafik, ofta i hög hastighet, på den likaledes smala gatan, tagits omhand?

Hur kan det ur ett barnperspektiv och med hänsyn till barnkonventionen (jfr artikel 31 Barns rätt till lek) vara aktuellt att ta bort eller starkt begränsa barnens nuvarande möjligheter till fri lek?

Till sist: Kommer Stadsbyggnadskontoret att på allvar ta hänsyn till de många tunga argument som framförts i detta samråd, som alla pekar i samma riktning: Det framlagda förslaget till detaljplan måste dras tillbaka i sin helhet.

Jag förbehåller mig rätten att inkomma med kompletteringar till ovan framförda synpunkter.

Kort 184, boende

Jag anser att det inte ska bebyggas på platsen eftersom det skulle bygga bort ett viktigt grönområde som behövs för att göra staden svalare och mer syrerik.

Ett sådant projekt skulle även leda till mer trafik genom området som redan nu måste ta emot tung trafik. Jag anser det vara dåligt för boende i området att utsättas för mer avgaser från vägen.

Jag anser det vara dåligt att ta av förskolegården för att bygga bostäder. Det ger barnen mindre grönområden och yta att röra sig på.

Bygget skulle även förfula området. Västertorp har idag en klassisk 50tals arkitektur som bör bevaras genom att bygga hus i liknande stil.

Kort 187, boende

Det pågår för närvarande ett bygge på ena sidan av Bjällervägen och ett avslutat på den andra sidan (som blev dubbelt så stor). Den enda gröna lunga som är kvar är oacceptabelt att bygga bort. Västertorpsvägen är mycket smal, det är redan svårt med möte. Lastbilar och dylikt är en trafikfara. Därtill pågår renoveringar av husen längs Bjällervägen och Västertorpsvägen. Vi behöver mer grönyta inte mindre.

Kort 204, boende

Min mamma och jag har bott här sedan 1978. Den grönska som finns kvar ska inte förstöras. Den utgör en livsviktig "lunga" för vår planet och livsmiljö. Det räcker med den byggnation som finns. Alla kan inte bo i Stockholm. Vi är dödströtta på att enbart pengar styrs.

Kort 205, boende

Ta inte bort den lilla grönska vi har. Tänk på att vi som bor här behöver den. Tänk på barnen. Låt inte vårt område bli packat med hus utan låt det få vara en plats för de boende och naturen.

Kort 206, boende

Nu är det nog med förtätning av Västertorp. Mera bilar, Mera skräp, Mera våld. Nej tack

Kort 207, boende

Jag tycker att platsen för de här husen är illa vald. Det kommer att förstöra det väldigt få och små grönområde som finns i Västertorp. Ta istället marken mellan Stockholmshuset och bullerplanket mot motorvägen.

Kort 208, boende

Nu får det vara nog. Måste man bygga ut hela vårt Västertorp? Nej, stoppa allt byggandet runt vårt grönområde. Snart vet våra barn inte hur ett grönområde ser ut. All ska förvandlas till höga hus med alla villor.

Kort 209,boende

Vi behöver behålla de fåtal grönområden som återstår. Efter hotellhemmets utvidgande och bygget av parkeringsplatsen bakom det, har de blivit alltmer sällsynt med vilda djur här. Förr såg jag ofta igelkottar men de är nu helt borta. Jag såg rådjur i gryningen ibland under min balkong. Rävar förekommer mindre frekvent och igår såg jag två grävlingssungar. Vart ska de ta vägen?

Kort 210, boende

Vi behöver den grönska och vegetation mellan Mälarhöjden och Västertorp som finns kvar. Tätbebyggelsen är redan tillräcklig. Västertorpsvägen används idag som genomfartsled av andra. En ökning av trafiken skulle påverka miljön mer negativt med fler bostäder. Ytan som är där är för liten.

Kort 211, boende

Det räcker med den förtätning ni redan skapat i området. Inget mer av det. Tack

Kort 212, boende**Kort 213, boende****Kort 214, två boende**

Räcker det inte med att ni bygger på gräsytor mellan Bjällervägens slut och hotellet. Skall ni ta ännu mer gräsytor här i Västertorp till att förtätat med fler bostadshus? Vi bor här på grund av att vi vill ha avstånd mellan husen och inte stadskänsla som blir med all förtätning som görs i de södra förorterna.

Kort 215, boende

Bevara det finns med västertorp, dvs grönområden. Sluta förtätning och för fula Västertorp. Bygg inte nya hus.

Kort 216, tre boende**Inledning**

Vi ser många välgrundade argument om varför dessa byggplaner måste läggas ner. Vi ser data från dem mest berörda om hur Stadsbyggnadskontoret inte tagit hänsyn till eller inte utrett de skadliga effekterna vad gäller trafiksäkerhet, grönområden/-naturmark, barnens miljö, djurliv, för att nämna några få.

Vi anser att planförslaget om ny bebyggelse på grönytor och i sparad naturmark i del av Västberga 1:1 intill Pulkan och Isdubben i Västertorp kommer att innebära negativa konsekvenser för platsens kulturhistoriska värden. Planförslaget kommer att innebära ingrepp i den medvetet sparade naturmarken och grönskan, ett värdebärande karaktärsdrag för Västertorp med gångvägar samt uppväxta tallar och lövträd. Vi anser att dessa skall bevaras och att särskild hänsyn skall tas till den sparade naturmarken. Placering av flerbostadshus intill Pulkan och Isdubben kommer att innebära ett för stort ingrepp i parkmarken, samt kommer för nära närliggande bebyggelse.

Med den samlade mängden tunga argument och synpunkter som boende och andra aktörer skickat in skall byggplaner vid Isdubben och Pulkan snarast läggas ner. Vi boende anser att Västertorp har

fått tagit sin del av förtätningen i Stockholmsregionen. Det räcker nu!

Tryggheten i Västertorp

Tidigare var Västertorp känt för sin lugna och fridfulla atmosfär, med gröna områden. Vi som har bott i Västertorp under många år har sett hur ett genuint tryggt Västertorp har förändrats i samband med förtätningen av bostäder, vilket även har medfört sociala förändringar.

Inför att Bjällerkransen vid Västertorpsvägen skulle byggas framfördes det samma argument då som stadsbyggnadskontoret nu framför att ny bebyggelse vid Västertorpsvägen ska bidra till ett tryggare gaturum, men så blev inte. Med bygget vid Bjällerkransen har det i stället blivit stökigare i området som succesivt har ökat kraftigt. Västertorps centrum vid Störtloppsvägen samt södra tunnelbaneutgången på Västertorpsvägen och området vid Bjällerkransen är platser som sticker ut vad gäller brottslighet, ordningsstörningar och upplevd otrygghet. På dessa platser förekommer bland annat, våldsbrott, rån, narkotikarelaterad brottslighet och andra problem som kräver polisinsatser.

Sammanfattningsvis kan man säga att förtätningen och inflyttningen av nya invånare har förändrat Västertorp från ett genuint tryggt område till en mer stressig och otrygg miljö. Det är något som många av oss som har bott här länge har märkt av och som påverkar vår vardag negativt.

När stadsbyggnadskontoret framför att ny bebyggelse vid Västertorpsvägen ska bidra till ett tryggare gaturum, vilken faktorer och fakta stödjer sig Anette Scheibe Lorentzi (Stadsbyggnadsdirektör), Monika Joelsson (Avdelningschef) samt Pia Ölvebro (Enhetschef) detta påstående på?

Luftföroreningar, partiklar och buller från E4

I anslutning till vägbygget utefter E4 vid början från kungens kurva tog man bort träd och annan växlighet som har markant ökat buller från trafiken samt att luftföroreningen från fordonen tränger sig in mellan fastigheterna runt området. Även boende i villaområdet vid Segeltorp och fruängen känner av både buller och luftföroreningar från E4 och har klagat hos Skanska som är ansvariga för vägbygget. E4:ans infart mot Stockholm från kungens kurva och skärholmen har en lång raksträcka med öppna platser som resulterar i att luftdrag från fordon trycker obehindrat in avgaspartiklar och buller in i området vid bland annat Västertorpsvägen på grund av att det har avverkat för mycket växlighet.

Att ta bort mer träd och bygga fler fastigheter utefter Västertorpsvägen kommer att öka både luftföroreningar och trafikbuller in i hela området. De fastigheterna utmed Västertorpsvägen som inte är skyddade av träd gör att ljudet inte absorberas utan i stället kommer bullret att öka och sprida sig in mellan husen.

Förskola

Förskolan intill Västertorpsvägen ligger i farozonen och kommer att få en förhöjning av både partiklar och buller från fordon som trafikerar vid E4 om träd och växlighet tas bort utefter Västertorpsvägen och i direkt anslutning till förskolan. Att ta bort träd och bygga fler fastigheter kommer att öka bullret från trafiken. Träd spelar en viktig roll i att dämpa buller genom att fungera som naturliga ljudbarriärer och absorbera ljud.

Punkthus vid Förskolan

De föreslagna punkthusen ligger alldeles för nära befintlig bebyggelse. Avståndet till Pulkan är bara ca 15 m, till Isdubben ca 7 m och till Förskolans gräns ca 4 m. Jämför med lamellhusen längs Västertorpsvägen som har ca 25 m mellan samtliga hus.

Punkthusens placering kommer att kraftfullt bryta mot stil och miljö i stadsbilden på Västertorpsvägen, med sina 50-tals hus. Den kulturhistoriskt värdefulla miljön måste enligt Stadsmuseet ges särskild hänsyn. Dessutom innebära fler fastigheter en ökning av trafiken i området, vilket i sin tur leder till ökat trafikproblem utefter Västertorpsvägen.

Elbilar och ladd stolpar

Med den pågående omställningen att gå från bensin och dieseldrivna fordon till elbilar kommer energibolagen inom kort att behöva bygga ut området med ladd stolpar på sidan av bland annat Västertorpsvägen mot E4 då det är den enda plats som man idag kan parkera. Inkommande el till dessa ladd stolpar behöver även ha ett flertal stationer som matar och förgrenar ut strömmen genom elkablar till ladd stolparna. Om det inte finns mark för dessa stationer och kablar kommer de boende inte kunna införskaffa en elbil på grund av brist av ladd möjligheter.

Snöröjning utefter Västertorpsvägen

När man byggt ut ladd stolpar utefter Västertorpsvägen är enda alternativet vid snöröjning, att lägga snön utefter Västertorpsvägen mot skogspartiet vid dagiset, pulkan och på sidan av Isdubben, vid parken.

Om dessa platser är ockuperad med bostadshus måste snöröjningen tvingas transportera bort snön med stora lastfordon som avger avgaser och blir ett störande moment med bland annat buller och det blir svårt för gående att ta sig fram varje gång det är snöröjning.

Byggnad är för nära vägen

Att bygga nya fastigheter så nära Västertorpsvägen med portar till fastigheten som är placerade någon meter till gång och cykelbana, samt till Västertorpsvägen som är både smal och hårt trafikerad med fordon i båda riktningar är inte säkert för vare sig barn eller vuxna.

Breddning av gång och cykelbanan

Gång och cykelbanan behövs istället breddas då nybygget lite längre ner vid Västertorpsvägen nära hotellet kommer att belasta gång och cykelbanan kraftigt då boende behöver ta sig till och från skola, butiker samt till och från tunnelbanan som är den enda kollektivtrafiken som finns i anslutning till området.

Bygget av punkthusen omöjliggör att gång och cykelbanan kan breddas och det utsätter både barn och vuxna för fara som dagligen måste använda den idag för smala gång och cykelbanan utefter Västertorpsvägen.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontoret bedömer att den planerade verksamheten inte medför väsentlig påverkan på miljö, kulturarv eller människors hälsa. Detta förslag till detaljplan bör dras tillbaka i sin helhet, då det kommer att förändra områdets karaktär till det sämre, försämra trafiksäkerheten avsevärt och skapa en sämre livsmiljö för boende i området, speciellt för barnen.

Stadsbyggnadskontoret har lagt fram underlag som i väsentliga delar är bristfälliga då de varken utgår från hur Västertorpsvägen används i dagsläget, eller hur området rimligen kan komma att användas i framtiden. I underlagen för ”PM Gator och gångbanor” (2023-05-23) konstateras redan i ingressen att Västertorpsvägen idag inte uppfyller stadens krav på gator och gångbanor.

Frågor till Stadsbyggnadskontoret

Eftersom det finns tydliga brister i stadsbyggnadskontorets rutiner att genomföra tydliga och klara utredningar ställer vi ett antal frågor som snarast bör besvaras.

- Varför har Stadsbyggnadskontoret valt att inte göra en utredning om trafiksäkerheten vid den aktuella delen av Västertorpsvägen, hur denna kommer att påverkas av

byggandet av punkthusen, och av det ökade trafikflödet (bilar, cyklar, gångtrafikanter) som annan byggnation i området medför?

- Varför har Stadsbyggnadskontoret valt att inte göra en utredning om hur den tänkta omställningen av bilbeståndet till elbilar ska tas om hand i det aktuella området, också med hänsyn till numera kända säkerhetsrisker?
- Hur har trygghet och säkerhet för barnen, med planerade huskroppars portutgångar placerade i direkt anslutning till en smal och hårt belastad kombinerad gång- och cykelbana, och med en kraftig biltrafik, ofta i hög hastighet, på den likaledes smala gatan, tagits omhand?
- Hur kan det ur ett barnperspektiv och med hänsyn till barnkonventionen (jfr artikel 31 Barns rätt till lek) vara aktuellt att ta bort eller starkt begränsa barnens nuvarande möjligheter till fri lek?

Parkeringsbehov för de boende

Exploateringskontoret har beräknat på ett parkeringsbehov för bil med 0.47 per lägenhet. Enligt tidigare regler var stadens parkeringsnorm beräknat med 1.0 bilplatser per lägenhet. Att man gått ifrån tidigare behov av parkeringsplatser till 0.47 per lägenhet är missvisande då det faktiska behovet är närmare 1.0 bilplatser per lägenhet.

Brandförsvaret

Brandförsvaret anser att bostäder idag byggs för tätt som ökar brandrisken. För att minska brandrisken och underlätta brandbekämpning, rekommenderar brandförsvaret att man bygger bostäder med tillräckliga avstånd mellan dem. Detta gör det möjligt för brandkåren att snabbt nå och släcka bränder samt hindrar eventuell brandspridning till angränsande byggnader.

För högre byggnader, speciellt där det kan vara svårt att effektivt släcka en brand från marken, kan brandkoder kräva större avstånd för att underlätta släckningsinsatser och minska risken för att närliggande byggnader påverkas.

Det nya förslaget är att punkthuset skall vara 5 våningar och eventuellt byggas i trä. Vid högre byggnad skall det vara ett större avstånd till Isdubben.

Vad är det nya beräknade avståndet mellan fastigheterna?

Laddplatser i garage

Vid planering av laddplatser i garage skall en övergripande riskbedömning genomföras vars syfte handlar om att utreda risker för människor, egendom och miljö. Byggnadens och garagets lämplighet behöver bedömas i det enskilda fallet. Detta bland annat med hänsyn till aktuellt bärverk, längden på inträngningsvägar för räddningspersonal, möjlighet att brandgasventilera samt omhändertar kontaminerat släckvatten osv...

Det finns tydligen ingen beskrivning på hur man planerar att bygga garaget med tanke på att man planerar att installera ladd möjligheter för el bilar i garaget. Det verkar heller inte som att man har gjort någon utredning eller en övergripande riskbedömning. Varför finns inte detta med?

Evapotranspiration

Träd bidrar till en temperatursänkning även genom evapotranspiration vilket är den samlade processen av evaporation och transpiration, även kallat avdunstning, innebär att vatten omvandlas från flytande till gasform. Transpiration är processen när vatten absorberas genom växtrötter och sedan avges som vattenånga från löven. Processen evapotranspiration minskar temperaturökningen i trädets omgivning. Detta beror på att vid avdunstning av vatten tas värmen upp från omgivningen för att det skall bli vattenånga. Denna process kan ha en signifikant påverkan på lufttemperaturen, då träd kan transpirera upp till cirka 400 liter vatten per dag. Västertorp behöver mer träd och växlighet för att få bort både vatten, obehaglig luft och buller från fordon.

Risk för översvämningar

Boverket skriver i PBL kunskapsbanken 2019-03-28 'Översvämningar vid skyfall kan få förödande konsekvenser för bebyggelse, infrastruktur och samhällsfunktioner, men också på privat egendom. Hårdgjorda ytor förhindrar att vatten infiltreras ner i jorden. Det genererar mer dagvatten som måste ledas bort. På detta sätt är den ökande andelen hårdgjorda ytor ett problem.

I förslaget ska en del av parkområdet förvandlas till bostäder med insprängda underjordiska garage. Området är idag en viktig del i att fånga upp och fördröja dagvatten vid regn. Utifrån prognoser kommer skyfall att öka över tid som en konsekvens av klimatpåverkan. Föreslagen byggnation med nya hårdgjorda ytor ökar kraftigt risken för okontrollerad avrinning och översvämningar. Redan befintlig översvämningssituation förstärks med inverkan på fastigheterna i direkt närhet. I underlagen är det tydligt att förändringen av detaljplanen och det nya byggprojektet innebär en ökad risk för okontrollerad avrinning och

översvämningar. Citat från ”Dagvattenutredning för detaljplan Pulkan” (2023-05-08):

”I Figur 12 presenteras förväntade vattendjup inom planområdet med omnejd vid ett 100-årsregn med klimatfaktor 1,25 vid befintlig situation. Nedströms planområdet i nordväst finns ett avrinningsområde på 54 ha, inklusive planområdet på 0,9 ha. Den planerade bebyggelsen inom kvarter 1 kommer innebära ökade flöden mot lågpunkten.”

Enligt bilder i underlagen är det tydligt att det finns en lågpunkt i närliggande villaområde. Frågan här är vem som kommer att bekosta skydd mot ökade vattenmängder samt eventuella skador till följd av översvämning? Citat från ”Dagvattenutredning”:

”Befintlig villabebyggelse längs Storsvängen har dessutom källare som kan drabbas vid ökad belastning i ledningsnätet” I underlagen nämns inte heller en uppenbar risk för allvarlig påverkan på direkt angränsande villafastigheters bergvärmeanläggningar som kan skadas och försämrats av sprängningar och dränage.

Boende samordnade möten

Boende i området har haft ett antal möten och diskuterat vikten av att bygget av de fyra punkthusen skall stoppas. En viss uppdelning av olika synpunkter har fördelats ut och skickats in av de boende. Vi förbehåller oss rätten att inkomma med kompletteringar till ovan framförda synpunkter samt att få möjlighet att ta del av andras inlämnade synpunkter samt komplettera dessa vid eventuella brister eller klagoranden.

Övriga, ej sakägare

Kort 39, boende

Jag tycker att husen ser OK ut jämfört med mycket annat. Det mesta som byggs i Stockholms förorter fortsätter i samma stil, tråkigt och skönlöst. Det är bara att konstatera. Det som är mindre lyckat här är takfrågan. Bygg platta tak istället för en ”lustig knopp” som det blir i det här fallet. Med befintligt förslag så ser husen mer klumpiga ut än om det hade varit ett platt tak.

Tänk på de misslyckade husen i Årstaberg, Årstahusen. Jättefina balkonger mot stan, dock. Baksidan och de fruktansvärda sadeltaken som lades till (fanns ej med från början) ser bedrövliga ut. Inte innerstadskaraktär över huvud taget. Utan en förstärkning av ”välkommen till förorten”, Klondyke. Väldigt sorgligt.

Bygger ni som enligt plan (d vs lustiga sadeltak) så befäster ni och förstärker ni mer av samma tråkiga och feltänkta förortsbebyggelse. Tanken med bostäder som byggs kan väl ändå inte vara att ”alla ska bo lika fult”?

Kort 40, boende

Bygg omgående! Vi behöver bostäder i Stockholm! Se till bara att det skapas lokaler för verksamheter i bottenvåningarna då att det blir lite mera liv i området.

Kort 41, boende

Ska det bli en mer stadsliknande gata utmed Västertorpsvägen tycker jag ni ska sluta bygga punkthus och bygga lamellhus som det är utmed Broddgränd och resterande Västertorp med möjlighet till lokaler för verksamheter i bottenplan. Se hur Slalomvägen ser ut - västertorps kanske finaste gata. Bevara Västertorps tidstypiska charm men med moderna och miljövänliga material.

Området väster om tunnelbanan behöver mer liv och rörelse och trygghet. De nya bostäderna som uppförs vid Good morning hotel osv. kommer ge en ökad genomströmning av folk till tunnelbanan vilket kan motivera verksamhetslokaler. Det måste ju bli fler bostäder med lamellhus än punkthus. Punkthus bidrar inte alls till någon stadskänsla.

Kort 45, boende

På ett generellt plan kan man förstå att byggnation behöver ske om byggnationen innebär bostäder för privat personer som kan säljas till ett rimligt pris men ytterligare förtätning i aktuell stadsdel är fel väg att åstadkomma detta. Det har redan skett och kommer att ske omfattande förtätning i området som innebär att de få grönområden som finns bebyggs. Det är inte hållbart utifrån ett socialt- och miljöperspektiv. Byggnation har stora konsekvenser över lång tid. Bygg inte på parkmark i det aktuella området.

Kort 46, boende

Det byggs just nu - och har under flertalet år byggts - väldigt mycket i Hägersten. Det är förståeligt att det behövs fler bostäder, men vid någon punkt behöver blicken lyftas för att se det större perspektivet. Om alla tillgängliga grönytor till slut är bebyggda finns ingen plats för de boende att hämta andan, rasta hunden eller erfara naturen.

Just nu byggs flerbostadshus lite längre ned efter Västertorpsvägen. Detta på vad som var en stor, luftig äng där många hundägare lekte och tränade med sina hundar, barn busade och pensionärer kunde betrakta blommor eller buskar.

Mitt emot bensinmacken vid infarten från E4 ska nu ytterligare en stor ängsyta bebyggas, ett projekt som också sträcker sig efter hela Bredängsvägen och där naggat det lilla men mycket uppskattade skogspartiet ganska kraftigt i kanten.

I ett annat skogsparti längst Slättgårdsvägen och mitt emot Mälarhöjdens skola vill man också bygga och därmed kraftigt reducera naturinslaget i området. Även bygget i Kastanjeparken får stor påverkan på områdets känsla av naturnära och luftighet.

Jag vill därför framföra att jag tycker det är olämpligt att bygga det föreslagna projektet i Pulkan. Jag är mycket orolig för att rekreationsvärden ska försvinna genom att det inte längre går att röra sig fritt i det park- och skogsområde som förbinder Mälarhöjden, via Västertorp med Hägerstensåsen. Till slut är all mark anlagd och tillrättalagd och det finns inga naturstigar kvar att strosa.

Kort 50, boende

Bygg inget runt vår fina parklek Lugnet. Det räcker med bostäder i Västertorp. Om ni behöver bygga, bygg vid Filmhuset, Borgvägen nära Gärdet, eller i Bromma industriområde eller Västberga industriområde. Flytta ut industrin utanför staden.

Kort 51, boende

Bygget strider mot Barnens bästa. Barnen på Snöbollen kommer få det nog sämre. Jag motsätter mig bygget och det hus som kommer ta förskolans gård i anspråk. Min som går på Snöbolls förskolan och vi föräldrar samt personalen har pratat om hur illa detta är. Kompensationen som ska ges norrut vägen känns ej bra då den är mot vägen. Huset är högt och kommer att ta ljuset från gården. Dessutom kommer det störa barnen när bygget sker.

Kort 52, boende

Bygget strider mot Barnens bästa. Barnen på Snöbollen kommer både få en sämre gård samt få en bullerstörd vardag, när bygget sker. Kompensationen av ny mark, men den är ned mot vägen nedan för gården vid vägen. Det är ej bra för de att gården ska ligga vägg i vägg med vägen. Bullerplanket kommer både vara omysigt och ta ljus. Nu har de både ljus och skugga runt sig men det kommer att ersättas med ett högt hus som tar ljus + bullerplank. EJ BRA!

Kort 175, boende

Jag protesterar mot planerna på att bygga hus som så kraftigt avviker och försämrar den befintliga boendemiljön i kvarteret Pulkan.

Kort 65, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 98, 101, 102, 103, 104, 106, 107, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 122, 126, 128, 135, 145, 147, 149, 153, 154, 155, 156, 157, 160, 165, 166, 167, 168, 170, 172, 174, 176, 178, 180, 183, 188, 190, 191, 192, 196, 197, 200, 201, 216, totalt 74 boende

71 boende har framfört följande:

Jag bor och vistas i området där det ska byggas fyra nya punkthus. Jag tycker inte att detta byggprojekt bör genomföras av följande skäl:

58 boende i 56 brev har framfört följande:

Försämrad trafiksäkerhet: Västertorpsvägen är redan idag en hårt trafikerad väg som inte uppfyller stadens krav på gator och gångbanor. Det ökade antalet boende och bilar i området kommer att förvärra trafiksituationen och skapa en sämre livsmiljö, särskilt för barnen.

73 boende i 71 brev har framfört följande:

Minskad tillgång till grönområden: Bygget av bostadshusen kommer att ta bort en attraktiv del av Västertorps grönområden, vilket kommer att påverka möjligheterna till rekreation och naturupplevelser för de boende i området.

64 boende i 62 brev har framfört följande:

Förändring av områdets kulturhistoriska karaktär till det sämre: Bygget av punkthusen avviker starkt från omgivningens befintliga arkitektur och kommer att försämma områdets karaktär.

58 boende i 56 brev har framfört följande:

Brist på barnperspektiv och rekreation: Förslaget saknar ett barnperspektiv och tar inte hänsyn till människors behov av rekreation och områdets naturvärden. Det finns inte tillräckligt med lekplatser och grönområden för barnen att leka säkert, och förslaget kommer att minska andelen naturmark i området.

1 boende har framfört följande:

Dessutom kommer gällande EU direktiv om utökade grönområden ej att följas.

Påverkan på djurlivet i området: Djurlivet kommer att påverkas negativt då detta område har ett rikt djurliv, med ekorrar, rådjur, rävar, harar. Fågellivet är stort och varierat med koltrastar, hackspett, talgoxe, blåmes, gråsparv, björktrast m.m.

1 boende har framfört följande:

Av miljöskäl (framtida klimatförändringar) borde det beaktas att växtlighet håller temperaturen nere i staden under sommaren och kan ta upp vatten vid höga flöden (kraftiga regnväder), minskar risken lokala översvämningar.

1 boende har framfört följande:

Minskning av grönområden: Jag går längs den här delen Västertopsvägen varje dag på väg till och från arbetet. Grönskan där är en viktig del av att hantera min stressnivå. Den underbara parken väster om hotellet har nyligen fyllts med höga hus. Området kring Slättens Gård ska snart hårdexploateras. Det finns snart bara små gräsplättar kvar av "natur" i mitt närområde.

47 boende i 45 brev har framfört följande:

Brister i underlagen och planering: Stadsbyggnadskontorets underlag är bristfälliga och tar inte hänsyn till nuvarande användning av Västertorpsvägen eller det ökade trafikflödet som kommer med 1525 nya planerade bostäder i området. Det finns även formella fel i förslaget som gör att det inte kan genomföras som planerat.

46 boende i 44 brev har framfört följande:

Avsaknad av trafikflödesanalys: Det saknas en beskrivning av hur trafikflöden med gångtrafikanter, fordonstrafik och cyklister påverkar området i dagsläget och i framtiden. Detta kommer att skapa nya krav på Västertorpsvägen som redan idag inte uppfyller stadens riktlinjer för dimensionering av gator och gångbanor.

1 boende har framfört följande:

Ett hus ska byggas bredvid förskolan Snöbollsgränd. Man ska ta mark från dem och barnen kommer få mindre yta att röra sig på även in Parken Lugnet ska det byggas. Ur barnen behöver plats för rörelse och de fåtal träd som finns måste få stå kvar för klimatets skull.

1 boende har framfört följande:

Vi behöver ha kvar de grönområden som finns och tunnelbanan är redan full när den anländer från Fruängen till Västertorp när det är morgon rusning till jobb och skola!

2 boende har framfört följande:

Alla tjarar varje dag i regering och i media om förhöjda halter av koldioxid. Verkar som folk glömt bort fotosyntesen då det är grönområden och växter och skog som omvandlar koldioxid till syre.

1 boende har framfört följande:

Jag och min familj bor och vistas i kvarteret där det planeras att bygga på Västertorpsvägen. Jag ställer mig kraftigt emot förslaget

1 boende har framfört följande:

Förändring av områdets kulturhistoriska karaktär till det sämre: Vid övrig nyligen genomförd exploatering längs Västertorpsvägen har man i alla fall valt husformer som passar in, även om de står obehagligt nära gatan. Punkthusklossar är inte bara fula i sig, utan utgör här ett brutalt stilbrott.

1 boende har framfört följande:

Självklart behövs fler bostäder i en storstad! Dock finns det ett antal platser framför allt utmed pendeltågsnätet som bättre lämpar sig än det grönskande och genomtänkta samhälle som Västertorp faktiskt utgör.

VI bor i ett attraktivt område med närhet till Tunnelbana och centrum. Självklart vill byggherrar profilera på detta!

Självklart kommer det inte bli ekonomiskt tillgängliga hyresrätter! I stället dyra bostadsrätter för de som redan har råd!

Vår stadsdel och framförallt Västertorpsvägen har redan drabbats hårt av ökad trafik i området vilket bland annat leder till att ett antal cyklar på trottoaren gångvägen för sin egen säkerhet vilket såklart är en stor risk för alla gående, barn och hundar .

Västertorps "gröna" oaser minskar mer och mer att bygga en lekplats på gården till de projekterade husen är ett hån för de barn som inte kommer bo där och inte kan leka där.
Avslutningsvis en mycket självisk reflexion.

Just på den planerade byggplatsen har jag sedan jag var barn på 60 talet plockat årets första vitsippor!

Kort 70, boende

Vi vill anföra följande angående förslaget att bygga 4 ytterligare flerfamiljshus vid Västertorpsvägen:

1) Detta är ännu ett exempel på vad som ibland kallas ”de små stegens tyranni”. Bit för bit bebyggs alla de grönområden i Stockholm som inte fått status av naturreservat. Det är särskilt tydligt i Mälarhöjden/Västertorp för närvarande. Detta nya förslag bör betraktas samtidigt med de många övriga förslagen/planerna för utbyggnad: (a) vid Slättens gård, (b) i slutningen vid Slättgårdsvägen mitt emot Mälarhöjdens skola, (c) vid den s k

Kastanjeparken vid Brådstupsvägen, (d) vid Selmedalsvägen, (e) vid den del av Lugnetparken som vetter mot Vasaloppsvägen. Sammantaget innebär de att området förlorar sin prägel av grönskande förort. Detta sker samtidigt som expertisen fastslår att bostadsområden med stor andel hårdgjorda ytor är tydligt sämre på att lindra värmeböljor i spåren av klimatförändringarna, och samtidigt som staden stoltserar med sin plantering av träd, som faktiskt är betydligt färre än dem man hugger ner vid dessa exploateringar. Det staden planterar är enstaka träd, det man förstör är hela biotoper.

2) Estetiskt är de föreslagna husen ytterst misspyrdande. Husen är för höga, för kompakta och fult färgsatta. De ljusst färgade husen i Långbro park, med ordentliga mellanrum, borde tjäna som förebild – om staden nu ändå bygger.

Kort 96, 97, 121, 138 tre boende

Inledning och krav

I ett förslag till ny detaljplan framgår att fyra nya punkthus ska byggas utmed Västertorpsvägen. Punkthusen är fem våningar höga och avviker starkt från resten av omgivningens arkitektur. De byggs på Västertorpsvägen som redan idag är en hårt trafikerad väg, trots att den inte uppfyller stadens krav på gator och gångbanor.

Jag är boende i området, och kommer direkt påverkas av det nya förslaget, men jag skriver dessa synpunkter framför allt som medborgare, oroad över något som Stadsbyggnadskontoret fastslår i underlagen: ”Med ny bebyggelse kommer andelen naturmark i området minska”.

Stadsbyggnadskontoret bedömer att den planerade verksamheten inte medför väsentlig påverkan på miljö, kulturarv eller människors hälsa.

Jag menar att detta förslag till detaljplan bör dras tillbaka i sin helhet, då det kommer att förändra områdets karaktär till det sämre, försämrar trafiksäkerheten avsevärt och skapa en sämre livsmiljö för boende i området, speciellt för barnen. Förslaget saknar ett barnperspektiv och är inte utformat med respekt för människors behov av rekreation och områdets naturvärden. Förslaget har dessutom ett par formella fel som gör att det inte kan genomföras som planerat i sin nuvarande utformning.

Stadsbyggnadskontoret har lagt fram underlag som i väsentliga delar är bristfälliga då de varken utgår från hur Västertorpsvägen används i dagsläget, eller hur området rimligen kan komma att användas i framtiden.

Västertorpsvägen idag

I underlagen för "PM Gator och gångbanor" (2023-05-23) konstateras redan i ingressen att Västertorpsvägen idag inte uppfyller stadens krav på gator och gångbanor. Från en person som bor i området idag ser situationen på Västertorpsvägen ut på följande sätt idag:

- Västertorpsvägen är en hårt trafikerad väg trots att den är smalare än rådande riktlinjer. Vid flertalet sträckor behöver bilar stanna för att släppa fram mötande.
- Vägen har en hastighetsgräns på 40 km/timmen som sällan hålls.
- Vägen trafikeras dagligen av bussar och sopbilar. Inte sällan trafikeras den av ersättningsbussar.
- Flera gånger i veckan trafikeras Västertorpsvägen av uttryckningsfordon som av naturliga skäl behöver åka i hög fart.
- Då det inte finns någon cykelbana på Västertorpsvägen, cyklar många barn och vuxna på trottoaren, till och från skola/boende-/tunnelbana.
- Det bor många barn utmed Västertorpsvägen, och då det inte finns tillräckligt med lekplatser och grönområden för icke koordinerad lek, händer det ofta att bollar och andra leksaker åker ut på, eller ligger mitt i, trafiken (det vill säga en stor säkerhetsrisk, framför allt för de lekande barnen).

Västertorpsvägen om tre till fem år

Inom en snar framtid kommer området kring Västertorpsvägen förändras radikalt. Det är bra att Stockholm växer, det behövs, och självklart ska det även byggas i Västertorp. Men frågan är vad detta betyder för just Västertorpsvägen? I dagsläget byggs, eller planeras det att byggas, närmare 1525 lägenheter i det omedelbara närområdet av vägen (förutsatt att detta projekt genomförs):

- 1100 lägenheter i Mälaräng
- 255 lägenheter i Fotsacken 1
- 110 lägenheter i kvarteret Pucken
- 60 lägenheter vid kvarteret Pulkan

En majoritet av lägenheterna är klara för inflyttning inom tre till fem år. Om det bor två-fyra personer per lägenhet betyder det att ytterligare 5000-6000 personer dagligen, på något sätt kommer använda Västertorpsvägen som huvudsaklig väg till exempelvis skola, affär, serviceinrättningar, vårdcentral och/eller tunnelbana. Om man räknar samma andelar bilar per lägenhet som det gjorts i underlaget (0,47), betyder det att det blir ytterligare cirka 720 bilar i området. De kommer med stor sannolikhet parkera på Västertorpsvägen och på närliggande gator.

Trafikflödesanalys saknas

Analysen i ”PM Gator och gångbanor” saknar helt beskrivning av hur trafikflöden med gångtrafikanter, fordonstrafik och cyklister påverkar området i dagsläget. Analysen tar inte heller hänsyn till hur dessa flöden kommer förändras och ökar markant när 1525 nya bostäder byggs i det absoluta närområdet. Dessa byggen kommer att ställa helt nya krav på Västertorpsvägen som redan idag inte uppfyller stadens riktlinjer för dimensionering av gator, gångbanor och cykelbanor.

En ytterligare fråga är hur detta påverkar trafiksituationen på Västertorpsvägen på vintern? I och med att den södra delen av vägen är för smal för snöröjning, kommer det endast att ske på den norra sidan. Därmed kommer denna öka gångtrafiken ytterligare.

I och med att bostäderna såväl öster som väster om Västertorps tunnelbana ökar, så kommer också behovet av trygga och säkra gång- och cykelbanor öka. Inte minst mot bakgrund av att tunnelbana kommer att vara det prioriterade kollektivtrafikslaget för de flesta boende. En cykelbana planeras visserligen att byggas utmed motorvägen, men på grund av buller, föroreningar och ljud från motorvägen kommer en majoritet ändå med säkerhet välja Västertorpsvägen.

Västertorpsvägen redan idag uppnår inte till riktlinjerna för en vägs bredd. I PM:et framgår det att boendeparkeringen för de västra punkthusen ska nås genom en ramp direkt från Västertorpsvägen. Det är tydligt att detta kommer att innebära en trafiksäkerhetsrisk, då Västertorpsvägen redan idag inte uppfyller stadens krav på gator och gångbanor.

I PM:et resoneras det kring vilket av alternativen som innebär minst ytterligare avsteg från riktlinjerna, trots att Västertorpsvägen redan idag inte når upp till dem. Analysen i PM:et utgår från en dialog med Trafikkontoret och Trafikförvaltningen och där framgår det anmärkningsvärt nog, att bygget av bostäder ska genomföras oavsett utfall i konsekvensanalysen.

Citat från PM:et (mina markeringar i fetstil)

”Eftersom befintliga gator och gångbanor inte uppfyller dagens krav avseende bredd har ett antal utformningsalternativ undersökts. Efter att ha genomfört denna process har Stockholms stad valt att gå vidare med dagens utformning på Västertorpsvägen. Den norra gångbanan är varierande i bredd mellan 1,8 och 2,5 meter. Den södra gångbanan är smalare och underhålls ej vintertid,

den mäter cirka 1,5 meter. Längs körbanans södra kantsten behålls i detta skede boendeparkeringen som finns där i dagsläget. Körbana inklusive boendeparkering är 7 meter bred. **Denna sektion innebär ett flertal avsteg från diverse riktlinjer.**

Stockholms stad eftersträvar att gångbanor ska vara minst 2,5 meter breda vilket inte uppnås på någon av gatans sidor. Då Västertorpsvägen trafikeras av nattbussar och ersättningsbussar vid behov ställs även krav på körfältens bredd. Enligt RiGata Buss ska ett busskörfält vara minst 3,5 meter brett vid raksträckor.

Detta innebär att kantstensparkeringen skulle behöva tas bort eller att körbanan skulle behöva breddas minst två meter för att uppnå riktlinjerna. Inget av dessa alternativ anses vara rimligt utifrån planens förutsättningar.”

Detta står i stark kontrast till Stockholms stads riktlinjer (Framkomlighetsstrategin) som bland annat stipulerar att:

- Gång-, cykel- och kollektivtrafik ska prioriteras för att kunna förflytta fler människor på samma yta. Även godstrafik med hög beläggning ska främjas.
- Gång är det grundläggande trafikslaget och de flesta förflyttningar sker till fots. Gångtrafikanter finns inom alla åldersgrupper, gamla som barn. Gångtrafiken är kittet som håller ihop staden och de olika transportsystemen. Alla är gångtrafikanter någon del av resan, även om det bara rör sig om sträckan från kollektivtrafiken, cykeln eller bilen till entrén. En välfungerande gångtrafik är grundläggande för en bra kollektivtrafik. I normalfallet finns gångbanor på gatans båda sidor. På gångbanan ska fotgängare lätt kunna transportera sig. Det innebär att det både ska finnas tillräckligt med plats och att underlaget ska vara jämnt, fast och halkfritt.

Västertorpsvägens gröna oas

I Planbeskrivningen konstateras att det är en attraktiv del av Västertorps få grönområden som nu ska bli bostadsrätter, om de fyra punkthusen byggs. Det som i dagsläget kan nyttjas av allmänheten, beskrivs i underlagen som en ”grön oas”:

”Delar av området används för naturlek och som promenadstråk. Norr och väster om planområdet ligger Västertorpsstråket som är en grön oas med möjlighet till bollek och promenad.”

Det har redan konstaterats att Västertorpsvägen inom några år kommer att förändras radikalt med cirka 5000-6000 fler boende i

området. Frågan är vilka grönområden de ska använda sig av för rekreation?

I Naturvärdesinventeringen konstateras ”att grövre träd (särskilt ekar) har stor betydelse för den biologiska mångfalden i området. I området finns 35 större träd (med en stamdiameter över 40 cm), varav två ekar är större än 60 cm. Dessa träd har påtagligt naturvärde.

”För den biologiska mångfalden i området har de grova träden, särskilt de lövträd som är utpekade, störst betydelse. Sambandet med promenadstråket mot Hägerstensåsen har också betydelse för t.ex. spridningssamband för ekar och troligen för många andra organismer också. Det är alltså särskilt viktigt att försöka spara grövre träd i området och gärna i den västra delen nära gångstråket så att ett samband med Hägerstensåsen kan behållas. Ekar, och särskilt gamla ekar har stor betydelse och bör prioriteras.”

Området ligger relativt nära habitatnätverket för eklevande insekter och där promenadstråket som förbinder området med Hägerstensåsen kan vara en viktig konstaterar att en viktig spridningslänk för djur och växter kommer att blockeras genom bygget. Sambandet med det promenadstråk som leder till Hägerstensåsen är också viktigt.

I underlaget står det att särskild hänsyn till ovanstående bör tas vid en exploatering, men i underlagen framgår att man inte har tagit hänsyn till detta.

- Av underlagen framgår att majoriteten av de större träden, inklusive dem med påtagligt naturvärde, kommer att behöva huggas ner.
- De fyra punkthusen planeras byggas där några av de största träden växer, trots att det är just grövre träd (särskilt ekar) som har stor betydelse för den biologiska mångfalden i området.
- Av underlagen framgår att man inte tagit hänsyn till att det kommer att bli 5000- 6000 fler boende i området som också har behov av rekreation och promenad – och vad gäller barnen: ej koordinerad lek.

Barnperspektivet - försämrade lekmiljö för barnen

De fyra punkthusen byggs, som nämnts tidigare, i en del av Västertorp som beskrivs som ”en grön oas”. Det är ett område som dagligen används av områdets barn för okoordinerad lek, bygge av kojor, promenader och pulka (på vintern).

Underlagen lämnar mycket att önska vad gäller barnperspektivet. Även i dessa underlag saknas en analys för hur området kommer att påverkas av att så många nya lägenheter byggs. En majoritet av barnen i området kommer därmed att bo i hus som varken har grönområden för spontan okoordinerad lek eller planerade lekplatser.

Om en tredjedel av de nyinflyttade är barn, betyder det att 1500-2000 barn kommer att röra sig runt Västertorpsvägen på fritiden eller på väg till skola och/eller tunnelbana. Men samtidigt som antalet barn i området kommer att öka kraftigt, så betyder byggandet av de fyra punkthusen att lekytan minskar väsentligt.

I "Barnchecklistan" konstateras att det är tydligt att Västertorpsstråket används av barn då det finns spår av lek i form av bland annat kojor. Men trots att detta är ett underlag som är tänkt att stå på "barnets sida", konstaterar man följande:
"Oprogrammerade ytor för spontanlek försvinner delvis men ersätts med nya ytor för lek i form av anlagda lekplatser på båda gårdarna."

Frågan blir här vilka lekplatser som avses? I underlagen framgår att de fyra punkthusen har några mindre uteplatser som är till för de boende i själva bostadsrättsföreningen. Kanske är det dessa som avses? Här är det tydligt att barn från övriga områden förlorar sin rätt att leka på allmänna ytor, då stora områden för lek försvinner och det endast blir de som bor i husen som kan ha tillgång till de (betydligt mindre) gröna områdena.

I underlagen förblir frågan obesvarad om var de allmänna ytorna för okoordinerad lek finns för områdets övriga barn. Barnens lek kommer i framtiden bland annat behöva ske vid och på Västertorpsvägen, vilket med en ökad trafik rimligen kommer innebära en trafiksäkerhetsrisk för barn och övriga trafikanter. När programmerade grönytor och gräsmattor försvinner kommer det med stor sannolikhet också leda till att aktivitet och lek minskar.

Risk för översvämningar

Boverket skriver i PBL kunskapsbanken 2019-03-28

'Översvämningar vid skyfall kan få förödande konsekvenser för bebyggelse, infrastruktur och samhällsfunktioner, men också på privat egendom. Hårdgjorda ytor förhindrar att vatten infiltreras ner i jorden. Det genererar mer dagvatten som måste ledas bort. På detta sätt är den ökande andelen hårdgjorda ytor ett problem'.

I förslaget ska en del av parkområdet förvandlas till bostäder med insprängda underjordiska garage. Området är idag en viktig del i att fanga upp och fördröja dagvatten vid regn. Utifrån prognoser

kommer skyfall att öka över tid som en konsekvens av klimatpåverkan. Föreslagen byggnation med nya hårdgjorda ytor ökar kraftigt risken för okontrollerad avrinning och översvämningar. Redan befintlig översvämningsproblematik förstärks med inverkan på fastigheterna i direkt närhet. I underlagen är det tydligt att förändringen av detaljplanen och det nya byggprojektet innebär en ökad risk för okontrollerad avrinning och översvämningar.

Citat från ”Dagvattenutredning för detaljplan Pulkan” (2023-05-08):
”I Figur 12 presenteras förväntade vattendjup inom planområdet med omnejd vid ett 100-årsregn med klimatfaktor 1,25 vid befintlig situation. Nedströms planområdet i nordväst finns en stor lågpunkt i villaområde vid Storsvängen. Denna belastas av ett avrinningsområde på 54 ha, inklusive planområdet på 0,9 ha. Den planerade bebyggelsen inom kvarter 1 kommer innebära ökade flöden mot lågpunkten.” Enligt bilder i underlagen är det tydligt att det finns en lågpunkt i närliggande villaområde. Frågan här är vem som kommer att bekosta skydd mot ökade vattenmängder samt eventuella skador till följd av översvämning?

Citat från ”Dagvattenutredning”:

”Befintlig villabebyggelse längs Storsvängen har dessutom källare som kan drabbas vid ökad belastning i ledningsnätet”

I underlagen nämns inte heller en uppenbar risk för allvarlig påverkan på direkt angränsande villafastigheters bergvärmeanläggningar som kan skadas och försämrats av sprängningar och dränage.

Buller och risker vid sprängningar

I tjänsteutlåtandet nämns buller som ett eventuellt problem och att det finns en viss risk för förhöjda halter av sulfidmalm i berg, vilket kan påverka lämpligheten att spränga ut för garage. Det nämns inget om hur angränsande villor och dess fundament och fasader kan påverkas av sprängningar, och eventuella konsekvenser för de angränsande fastigheter som har bergvärme.

SLUTSATS

Det är uppenbart att det föreslagna byggprojektet går emot stadens egna riktlinjer, policys och mål. Underlagen i det föreslagna byggprojektet utgår från att detta är en isolerad händelse, när det i själva verket är en del i en radikal förändring av hela Västertorp. Därför bör detta förslag till detaljplan dras tillbaka i sin helhet.

Frågor till Stadsbyggnadskontoret:

Trafikflödesanalys

- Varför har Stadsbyggnadskontoret valt att inte göra en analys av

Västertorpsvägens trafikflöden idag och analys av hur flödena kommer förändras i och med den pågående förtätningen av området?

- Hur ser en trafikflödesanalys av hur gångtrafikanter, fordonstrafik, cyklister, servicetrafik (såsom sopbilar) samt utryckningsfordon påverkar området kring Västertorpsvägen, idag och i framtiden (efter att 1525 lägenheter byggts och cirka 5000-6000 boende flyttat in)?
- Hur ser konsekvensanalysen ut om Stadsbyggnadskontoret inte skulle göra avsteg från gällande riktlinjer?
- Hur ska trafiksäkerheten säkerställas med fler gångtrafikanter, fordonstrafik och cyklister när utryckningsfordon kör på Västertorpsvägen?
- Hur ska trafiksäkerheten säkerställas på Västertorpsvägen, när boende kör in och ut från det underliggande parkeringsgaraget i det västra punkthuset, med tanke på att denna väg redan idag inte uppfyller stadens krav på gator och gångbanor?

Biologisk mångfald

- Inom några få år kommer 1525 lägenheter byggas och cirka 5000-6000 boende flytta in utmed Västertorpsvägen, vilka grönområden ska de använda sig av för rekreation? Hur säkerställer Stadsbyggnadskontoret att det räcker för människors välmående?
- Varför väljer staden att diskriminera barn och deras möjlighet till okoordinerad lek, till förmån för några få boende i de nya punkthusen?
- Hur kommer Stadsbyggnadskontoret säkerställa att bygget av de fyra punkthuset inte kommer att blockera en viktig spridningslänk för djur och växter?
- Hur kommer Stadsbyggnadskontoret säkerställa att den biologiska mångfalden inte försämras trots att en stor mängd grövre träd kommer att behövas huggas ner på grund av bygget?
- Hur kommer Stadsbyggnadskontoret skydda de träd som har påtagligt naturvärde?

Barnperspektivet

- I underlaget nämns att ”Oprogrammerade ytor för spontanlek försvinner delvis men ersätts med nya ytor för lek i form av anlagda lekplatser på båda gårdarna.” Vilka lekplatser avses (det finns inga lekplatser utmärkta på några av planerna i underlaget)?
- Hur kommer Stadsbyggnadskontoret säkerställa att bygget inte får till följd att barn blir stillasittande och förlorar gröna ytor för okoordinerad lek?

Risker vid översvämningar

- I underlagen pekas det närliggande villaområdet som en lågpunkt med ökad risk för översvämning. Vem kommer att bekosta skydd mot ökade vattenmängder samt eventuella skador till följd av översvämning?

Buller och risker vid sprängningar

- Hur ser konsekvensanalysen ut vad gäller angränsande villor och lägenheter, och hur dess fundament och fasader kan påverkas av sprängningar?
- Hur ser konsekvensanalysen ut för sprängningar och dränage nära de angränsande fastigheter som har bergvärme?
- Vem kommer att i framtiden bekosta de skador som kan uppstå till följd av sprängningar på omkringliggande fastigheter?

Kort 118, boende

Jag bor och vistas i området där det ska byggas fyra nya punkthus och jag skriver detta meddelande för att jag har synpunkter gällande detta, och hoppas ni tar er tid att verkligen fundera över synpunkterna ni får in.

Stockholm, Sverige och världen är under ständig utveckling. Vi kan inte kontrollera all utveckling, men vi kan försöka bidra till att utvecklingen blir positiv i det långa loppet och ge goda förutsättningar för framtida generationer.

Jag har vuxit upp i Mälarhöjden och i Hägerstensområdet. Det har varit en vacker plats med en mycket intressant och anrik historia. Ett semesterparadis för stockholmare under tidigt 1900-tal. Den här miljön som präglas av en fantastisk närhet till natur har utvecklat dom flesta jag känner till fantastiska medborgare i Sverige. Vi är stolta att vi kommer härifrån.

När grönområden i Mälarhöjden och Hägersten försvinner så är det en självklar negativ utveckling på flera sätt. Framförallt så försvinner med detta möjligheten att bidra till ett välfungerande ekosystem och till bibehållandet av flera djur, insektsarter och växter. Vi måste göra allt i vår makt för att ge dessa djur, insekter och växter en chans att överleva och inte utrotas. Det är helt otroligt att vi i dagens värld inte bryr oss mer om de grönområden som finns kvar. Även möjligheterna till lek och rekreation försämras drastiskt. Det kommer ge en sämre miljö, speciellt för barn som växer upp i området.

Övriga aspekter som är värda att ta upp är att det kommer bli en försämrad trafiksäkerhet i området, då Västertorpsvägen redan idag

är en trafikfarlig väg. Ett ökat antal boende och bilar skulle ytterligare försämra situationen.

Bygget tar även inte områdets kulturhistoriska karaktär i aktning. Detta kommer försämra vårt framtida kulturvärde i Hägerstensområdet.

Jag vill råda er att inte gå igenom med det här förslaget. Jag förstår att det behövs nya lägenheter, men det finns bättre sätt att lösa detta. Stockholm måste med tiden växa, istället för att enbart öka tätheten i vissa områden.

Tänk på framtida generationer. Om förslag som dessa går igenom kommer framtida generationer se tillbaka på oss som de som förstörde det vi hade. I detta fall förstörde kulturvärden, förstörde vår natur och miljö, och varför? Framtida generationer kommer skämmas.

Kort 120, boende

Jag vänder mig till er med en djup oro över de planerade byggprojekten i parken vid Västertorpsvägen. Denna park, en av Västertorps få kvarvarande gröna oaser, står nu på spel.

Era planer på att uppföra fyra punkthus, som var och en sträcker sig upp till fem våningar, står i skarp kontrast till det kulturhistoriska arvet av Västertorp. Denna storslagna planering leder till en direkt minskning av våra grönområden. Hundraåriga ekar och tallar kommer att förloras, ett hårt slag för lokal flora och fauna. Utöver förlusten av grönområden kommer hundägare att mista sina strövområden och våra barn kommer att ha färre ytor att utforska och leka på. Det är också värt att notera att Västertorpsvägen redan är en hårt trafikerad sträcka, som inte ens uppfyller stadens nuvarande krav på gatudimensionering och gångbanor. Med planerna på att införa 1525 nya lägenheter i detta område, förutspår jag en ohållbar trafikökning som kommer att förvärra den redan pressade situationen.

Jag uppmanar er att ompröva era planer och bevara Västertorps grönområden. Som en aktiv medborgare i området och med stöd från mina grannar, kräver jag att ni tar hänsyn till de långsiktiga effekterna av dessa planerade byggprojekt.

Kort 125, boende

Detta bör byggas omgående! Husen ser fina och välplacerade ut och vi som bor i Stockholm behöver lägenheter och läget är AKUT!!!

Bygg så snart ni kan! Förtätning och mera stad samt bostäder åt folket är bara bra!

Kort 127 och 142, två boende

Starkt emot detta projekt!! Återigen planeras exploatering på våra grönområden. Vilka grönområden ska få finnas kvar i Mälarhöjden, Västertorp och nya Mälaräng?!! Var ska folk promenera, andas frisk luft, barn klättra i träd, plocka pinnar? Rasta hundarna?? Ert ansvar är att minimera negativ miljöpåverkan och att gällande lagstiftning och övriga styrdokument följs i samband med stadens exploateringsprojekt. Detta görs inte och de analyser som gjorts tar endast hänsyn till detta enskilda projekt och inte helheten i staden. Låt Stockholm behålla sina grönområden och vara en grön stad.

5 våningar anses dessutom för högt och skiljer sig mot husen på andra sidan gatan (slädpartiet) som är mycket lägre, tar för stor volym i anspråk. Inte arkitektoniskt genomtänkt. Bryter mot utseendet med lägre höjd på flerbostadshus i Västertorp, sticker ut för mycket i volym.

Gröna städer och hållbar stadsutveckling är avgörande för vår framgång när det gäller att minska koldioxidutsläppen, bekämpa den globala uppvärmningen och skydda den biologiska mångfalden.

Stockholm har lanserat ett system, Green Area Factor (GAF), som syftar till att utvärdera stadsutvecklingsprojekt utifrån hur de bidrar till biologisk mångfald, klimatanpassning och sociala och estetiska faktorer. Klimatförändringarna förväntas orsaka mer regn, högre temperaturer och intensivare värmeböljor. Därför har gröna områden byggts för att hjälpa till att reglera temperaturen, liksom vattenstrukturer runt staden. Detta är helt emot vad man lanserat och strävar emot i Stockholm!

Barnen glöms bort i detta projekt och en barnkonsekvensanalys tar endast hänsyn till det berörda området och inte helheten. Man måste se till hela områdets grönområde möjligheter för barnen, var ska de få motion? Få klättra, plocka pinnar, bygga kojor. I analysen såg man spår av kojor. Förskolan byggs ut men samtidigt krymper man förskolegården, detta är helt emot det behov som finns om det kommer fler barn till området. Det strider mot barnkonventionen! Enligt barnkonventionen: Vid alla beslut som rör barn ska i första hand beaktas vad som bedöms vara barnets bästa. Det gör man inte i detta projekt, barnanalysen brister!

Bygget vid kvarteret Pulkan omfattar (i nuläget) endast 56 bostäder, vilket är relativt lite i förhållande till den förstörda byggnaden utgör med minskad skolgård för förskolebarnen, minskat

grönområde för barn och hundägare, äldre som vill strosa runt som jag ofta ser sitta på parkbänken där.

Trafiken kommer att öka kraftigt. Skolor och förskolor för få för att hantera de nya bostäderna som uppkommit kring nya Mälaräng samt vid Västertorpsvägen. Kommunen ska vid planläggning se till att det, inom eller i nära anslutning till områden med sammanhållen bebyggelse, finns lämpliga platser för lek, motion och annan utevistelse samt möjligheter att anordna en rimlig samhällsservice och kommersiell service samt vägar, gator och torg. (prop. 2009/10:170 sid 167). Kommunerna ska enligt lag (PBL) ta hänsyn till de allmänna intressena vid planläggning och lovgivning. Läs: ”Planläggning och beslut i ärenden enligt plan- och bygglagen ska ske med utgångspunkt i de natur- och kulturvärden som finns i den byggda miljön och i landskapet. Exempelvis är olika typer av grönområden grundläggande komponenter i en ändamålsenlig struktur. (prop 94/95: 230 s 49)” från del av PBL.

Dessutom gäller att:

”Vid planläggning och i ärenden om bygglov eller förhandsbesked ska bebyggelse och byggnadsverk lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till

- människors hälsa och säkerhet
- jord, berg- och vattenförhållandena
- möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning, avlopp, avfallshantering,
- elektroniska kommunikationer samt samhällsservice i övrigt
- möjligheterna att förebygga vatten- och luftföroreningar samt bullerstörningar
- risken för olyckor, översvämning och erosion.”

Vad jag förstått är att det planeras underjordiska garage, något som kräver stora sprängningar. Husen som ligger bredvid är äldre hus från egnahemsområde där risk för sprickor och sättningar finns vid omfattande vibrationer i marken. Detta är sannolikt inte tillåtet.

Det finns däremot befintliga entréer med i anslutning till lågpunkten som kan påverkas vid ökad risk för översvämning enligt rapporten från dagvattenhantering.

Enligt naturvärdesinventeringen påverkas flera saker:

I tjänsteutlåtandet start-PM (2021) står det att ”De nya volymerna ska tydligt samspela med befintlig bebyggelse och anslutas varsamt till naturområdet och med hänsyn till parkentrén.” I utlåtandet står det också att fladdermöss kan finnas i området samt att området gränsar till skyddsvärda trädmiljöer, utpekade av länsstyrelsen.

29 av 180 träd bedöms ha högt naturvärde. Värdefulla ekar i området samt tallar. Området ligger relativt nära habitatnätverket för eklevande insekter och där promenadstråket som förbinder området med Hägerstensåsen kan vara en viktig spridningslänk för djur och växter i dessa miljöer. Vidare finns två spridningslänkar (utsedda av länsstyrelsen) för skyddsvärda ekmiljöer som berör området.

Fåglar och fladdermöss har inte undersökts i naturvärdesinventeringen vilket bör göras! Inventeringarna måste göras i april – augusti för att det ska bli ett tolkningsbart resultat. Om detta inte är gjort kan projektet inte gå vidare. Tallticka är en rödlistad art (nära hotad, NT) som växer på tallar där.

Fler skolor, förskolor, butiker, vårdcentraler krävs vilket det inte finns någon plats kvar till!

Detta projekt strider mot den ursprungliga detaljplanen för Mälarhöjden och Västertorp som villaområde och äldre bostadsrätter insprängt in i naturen. Luftförhållandena kan påverkas då fullvuxna träd behöver fällas för nybyggnationen. Träd kan till viss del påverka luftkvalitén, då de kan absorbera partiklar och ”rena” luften. Barns lungor är känsligare än vuxnas, mängden luftföroreningar ökar i Stockholm likaså cancer som är associerade med luftföroreningar! Byggnationen kommer innebära att oprogrammerade grönytor och gräsmattor delvis försvinner, vilket kan leda till att aktivitet och lek minskar. Oprogrammerade ytor för spontanlek försvinner, barns möjligheter att leka i skog och mark, röra sig fritt bland träd, bygga kojor mm försvinner. Exploatering inom planområdet kan därmed innebära ökad risk för översvämning vid skyfall i befintliga lågpunkter nedströms enligt bedömning av dagvattenhantering. Idag får vi ofta mycket skyfall på kort tid (som augusti 2023), risken för detta ökar vid bebyggelse.

Ta ett helhetsgrepp mot den negativa utveckling som pågår kring Västertorp och Mälarhöjden, Axelsberg samt nya Mälaräng. Det byggs bara mer och mer på få de grönområden som finns kvar. Ni på staden har bara ett intresse, öka antalet bostäder, men tänker inte på helheten, infrastruktur, trygghet i området, parkering, trafiksäkerhet, och inte minst biologisk mångfald och klimatförändring. Ta ert ansvar gentemot de riktlinjer och lagar som finns (Grönytefaktorn, proportionalitetsprincipen, barnens rättigheter, prop. 2009/10:170 sid 167, prop 94/95: 230 s 49) Om vi nu pausar/ avslutar detta projekt kommer vår fina omgivande natur finnas kvar. Som exploateringsansvarig bör man följa trafikens utveckling och tänka befolkningstillväxt, behov för

transportmedel, skolor arbete mm. Ett sätt att hantera detta bättre för att balansera hela Stockholm och satsa på nya områden längre ut där kollektivtrafiken byggs ut.

Fler bostäder ökar osäkerhet och minskar trygghet till och från tunnelbana.

Detta projekt strider helt emot erat uppdrag där staden ska säkerställa ett hållbart samhällsbyggande och uppfylla stadens bostadsmål på 140 000 bostäder till 2030 med tillhörande infrastruktur och samhällsservice. Var kommer den tillhörande infrastrukturen och samhällsservicen in i alla dessa projekt i Mälarhöjden, Västertorp, Mälaräng? Var är förskoleplatserna, vårdcentralerna, äldreboenden, servicehus, affärslokaler, bensinstationer mm?? Besvara denna fråga först innan man arbetar med att förstöra grönområden med betong.

Ökat truck på röda linjen från och till Fruängen(Västertorpk) som ska klara av människor från Mälaräng, nya boenden vid Actic, och detta projektets planerade bostäder, slättgårdsvägen med flera. I nuläget går trafiken var 5:e minut i rusningstrafik men det är fullt på tågvarnarna vid rusningstid. Riskanalys bör göras hur transport av alla dessa boende ska ske. Cykelbanor dessutom undermåliga och trånga och på flera ställen obefintliga.

Så minska luftföroreningarna(och cancerrisk), trafik, belastning på infrastrukturen, låt Stockholm vara en grön stad! Satsa hellre på nya områden längs med nya linjen som ska gå mellan Fruängen och Kungens kurva. Bygg ut Stockholm, invånarna ökar i antal hela tiden och här måste man tänka 20-50 år framåt i tid och lösningen då är nya områden för att man ska klara av antalet bostäder.

Dessutom måste vi verkligen tänka på miljö, luftföroreningar, trafik, hälsa, trygghet i staden. Ta gärna idéer från andra städer där man behåller arkitektur, gröna områden, bra cykeltrafik mm tex Köpenhamn.

Så stoppa detta projekt omgående!

Kort 133, boende

Vi som boende på Bjällervägen i Västertorp har följande synpunkter

För det första är vårt område redan väldigt tätbebyggt, omgivet av asfalterade vägar med tung trafik. Den lilla grönska som finns i området behövs för de boendes trivsel och för att vårt område ska fortsätta vara attraktivt att bo i. För det andra sänks standarden något enormt för de boende i husen som ligger intill det planerade bygget, då de får nya hus nära inpå sina egna fasader.

Men kanske viktigaste av allt att ta hänsyn till är klimat- och miljövärden. Vi som bor i redan tätbebyggda områden behöver den lilla grönska vi har för att bevara små ekosystem av viktiga djur och insekter. Grönskan behövs även för att balansera upp icke dränerande asfalt och betong, samt rena vår luft från den tunga trafiken.

Med tanke på detta så rimmar även förslaget väldigt illa med den nya EU-lagen som röstades igenom i somras, där medlemsländerna nu blir ålagda att aktivt återställa natur samt arbeta mot förtätning av städer för att vi ska vara motståndskraftiga mot klimatförändringarna i framtiden. Vi har denna sommar sett både värmeböljor och översvämningar, och att förtäta redan tätbebyggda områden är det sista vi behöver för att lyckas stå emot det värsta av konsekvenserna för oss som bor här. Jag förstår att det behövs nya bostäder, men det här förslaget skapar fler problem än det löser.

Kort 163, boende

Jag bor och vistas i området där det ska byggas fyra nya punkthus. Jag tycker inte att detta byggprojekt bör genomföras av följande skäl:

Alla våra grönområden har redan naggats i kanten eller helt försvunnit. Vi människor är beroende av naturen, så låt den vara kvar!

Kort 173, boende

Under de senaste tio åren har staden tagit i anspråk parkmark för att bygga nya bostäder på ett flertal platser inom bostadsområdet Västertorp. Här kommer några exempel:

55+huset på Västertorpsvägen 80.

Hyreshus vid korsningen Västertorpsvägen-Personnevägen.

Hyreshus i korsningen Vasaloppsvägen-Lungtorpsvägen.

Byggnation pågår nu av hyreshus längs Västertorpsvägen bredvid hotellet på samma gata där det tidigare funnits en grön lunga med gräsmatta och stora vackra körsbärsträd.

Det är förkastligt att bygga bort de små gröna områden som nu finns mellan husen i Västertorp. Det håller inte som en del politiker säger att man måste förtäta för att ge människor någonstans att bo. Alla kan inte bo i Stockholm. Man får bygga utanför Stockholm där det finns ledig mark.

Resultaten blir en försämrad boendemiljö för områdena Västertorp och Mälarhöjden. Dessa områden brukar beskrivas som trivsamma och populära att bo i. Med denna förtätning försämras kvaliteten i områdena. Och hur ska infrastrukturen lösas? En parkering under

jord ja men trafiken kommer att öka väsentligt på den smala Västertorpsvägen.

Jag anser att stadsbyggnadskontorets förslag till detaljplan med diarienummer 2021-05762 ska avvisas och kastas i papperskorgen.

Kort 179, boende

Jag har en djup oro angående det föreslagna bostadsbygget som innebär att ännu ett av våra få grönområden i Västertorp riskerar att försvinna. Det är med en tyngd i hjärtat jag uttrycker mina farhågor över de potentiella konsekvenserna av detta beslut, särskilt när det gäller förskolan Snöbollen och dess närliggande lekytan, samt det föreslagna bullerplanket.

De grönområden som nu hotas av byggprojektet är inte bara en källa till skönhet, utan också en oas av frisk luft och avkoppling i vårt närområde. Att offra detta område för att rymma bostäder är en handling som kan få långtgående konsekvenser. Vi måste fråga oss själva om vi är beredda att byta ut en så viktig tillgång mot ytterligare bostäder i en redan så tät terräng av bostäder.

Det som särskilt oroar mig är konsekvenserna för förskolan Snöbollen som ligger intill detta grönområde. Att minska den befintliga lekytan för våra barn är inte bara ohållbart utan även oansvarigt. Barn behöver mer utrymmen för att leka, utforska och växa, inte mindre. Genom att ta ifrån dem den möjligheten riskerar vi att påverka deras fysiska, mentala och sociala utveckling negativt. Vår prioritet bör vara att skapa en trygg och stimulerande miljö för våra barn, och det innebär att värna om deras lekutrymme.

Det föreslagna bullerplanket som planeras installeras istället för de träd som nu finns där är också något som väcker oro. Träd är inte bara estetiskt tilltalande, de har också värdefulla funktioner som att minska buller, förbättra luftkvaliteten och bidra till en svalare och mer behaglig omgivning. Att byta ut dessa träd mot ett bullerplank är en kompromiss som vi bör undvika om det är möjligt. Dessutom kan bullerplanket i sig ha en negativ inverkan på områdets utseende och skapa en känsla av avskildhet.

Vi måste också överväga de långsiktiga konsekvenserna av detta bostadsbygge. Visst, det kan vara lockande att öka antalet bostäder, men till vilket pris? Om vi förlorar vårt grönområde, skadar våra barns möjligheter till lek och kompromissar med den naturliga skönheten och funktionaliteten i vårt område, vad är då egentligen kvar att vinna?

En annan aspekt som inte får förbises är den potentiella trafikökningen. Trafiken i området är redan hög. En ökad mängd bostäder kommer med största sannolikhet att leda till fler fordon på vägarna. Detta kan inte bara leda till trafikstockningar och längre restider för de som bor här, utan det kommer även att påverka luftkvaliteten negativt. Vi har redan sett hur luftföroreningar kan påverka hälsan hos invånare i andra städer, och vi bör vara försiktiga så att vi inte hamnar i samma situation.

Slutligen, och kanske mest bekymmersamt, är den långsiktiga hållbarheten. Om vi inte tar hänsyn till hur dessa nya bostäder kommer att påverka vårt område på lång sikt, kan vi hamna i en situation där vi har skapat fler problem än lösningar. Det är avgörande att vi inte bara fokuserar på de omedelbara fördelarna med ett bostadsbygge, utan också tänker på hur det kommer att påverka våra barns och barnbarns framtid.

Jag vädjar till er att tänka långsiktigt och helhetsmässigt. Låt oss försöka hitta alternativa lösningar som kan uppfylla vårt behov av bostäder utan att offra sådana viktiga aspekter av vårt samhälle. Det är vår plikt att skydda och bevara det som är värdefullt för oss – vår natur, vårt samhälle och vår hållbarhet. Låt oss arbeta tillsammans för att skapa en balans mellan utveckling och bevarande. Det finns bättre platser för detta ändamål.

Jag hoppas innerligt att planerna på dessa bostadsbyggen på denna plats stoppas och att en annan, bättre, plats hittas.

Kort 195, boende

Jag bor inte i området utan framför dessa synpunkter i egenskap av att vara stockholmare - mån om vår vackra stad och bekymrad över vart utvecklingen är på väg.

Enligt min mening så är den tolkning som kommunen gör av vad som är en eftersträvtansvärd hållbar utveckling inte förenlig med de kriterier man har rätt att ställa upp på vad en hållbar utveckling faktiskt ska innebära.

Eftersom möjligheterna att bygga på redan hårdgjord mark nått sin vägs ände, pågår just nu en exploatering - i accelererande skala - av grönområdena i Hägersten. Det här är en utveckling som märks i stadsdel efter stadsdel. Det innebär en förlust av naturvärden och livskvalitet för de boende idag och i än större utsträckning för kommande generationer. Och naturligtvis är detta helt ohållbart.

Jag har tidigare haft föräldrar som bott på seniorboendet på Västertorpsvägen 80-84 och har även bekanta som bor på andra sidan Västertorpsvägen. Jag vet vilken känslomässig betydelse som grönområdet har, eftersom det är en sådan inverkan som natur belägen nära det egna boendet har. Medan vissa aspekter av känslolivet tillmätts stor betydelse inom stadsplaneringen – t.ex upplevelsen av trygghet – ignoreras mer eller mindre andra aspekter även om dessa kan ha lika stor betydelse för välbefinnandet. Att ha tillgång till natur nära det egna boendet kan vara speciellt viktigt för seniorboendet, eftersom en del av de boende på grund av ålder har svårt att förflytta sig.

Av de skäl jag redogjort för ovan anser jag därför att det finns goda skäl att ifrågasätta den nu aktuella detaljplanen för ”Del av Västberga 1:1, Västertorp, Dnr 2021-05762-54” Detta gäller även den utveckling i Hägersten där en allt högre grad av grönområdena tas i anspråk.

Kort 198, boende

Jag är emot bygget. Alla grönytor i redan tätbebyggda områden är extremt viktiga. Jag känner att jag inte behöver förklara mer ingående varför, det vet ni helt säkert själva.

Stadsbyggnadskontorets ställningstagande

Allmänt om samrådet och samrådsmötet i form av öppet hus

Flera boende anser att ingen information hade skickats till boende i närliggande flerbostadshus och småhus.

En boende har framfört att informationen har varit och är undermålig. Den är svårtillgänglig för de som idag faktiskt inte klarar hänga med i att vi själva ska bära ansvaret att hitta information. Det är Bank-ID, det måste skapas ”mina sidor”-konton, felsöka inloggningsproblem, chatta skriftligt med supportrar, skriva e-mails, hitta rätt sida, scanna QR-koder med hjälp av appar som inte alla har. Vem ska man kontakta ?

Kontoret anser att information om samråd och planförslag funnits tillgänglig för boende och övriga medborgare. Under samrådet fanns flera alternativa sätt att ta del av planförslaget och information om hur synpunkter lämnas. Planförslaget (handlingar och utredningar) fanns tillgängligt på stadens hemsidor ”Stockholm växer” och ”Bygg- och plantjänsten”. På ”Stockholm växer” fanns även bilder, frågor och svar. I Tekniska nämndhuset fanns utställningar med tillgång till planhandlingar, bilder och utredningar i tryckt form. Planförslaget visades även på Fruängens bibliotek, Fruängsgången 6, i Fruängen, Information om samråd

annonserades i lokaltidningen Mitt i Liljeholmen. Samrådsbrev skickades till remisstanser och sakägare i enlighet med fastighetsförteckningen.

Natur

Boende motsätter sig att grönyta tas i anspråk för byggande av nya bostäder. Man menar att tillgången till grönområden minskar och att träd, växter, fåglar, insekter och andra djur påverkas negativt, liksom den biologiska mångfalden som helhet. Man vill också behålla ”den lilla lunga av parkområde för rekreation” som finns kvar i området, anför en allmän brist på grönområden i Västertorp och menar att områdets rekreativa värden och upplevelsen av entrén till Västertorpsstråket försämras. Överföring av parkmark till förskolegård, samtidigt som mark överförs från förskolans fastighet till kvartersmark ifrågasätts.

I översiktsplanen pekas Västertorp ut som en stadsdel med möjligheter till stadsutveckling genom komplettering av bebyggelse vid stråk, gator och torg. Centrumet har förutsättningar att kompletteras med ny bebyggelse för att stärka underlaget för befintlig handel och service. Kopplingen till Fruängen bör stärkas. Västertorpsvägen är utpekad som en stadsgata av lokal karaktär, en gata som i huvudsak endast berör stadsdelsnämndsområdet och som på kort eller lång sikt föreslås omvandlas till stadsgata med ny blandad bebyggelse, längs hela sträckan eller på delsträckor. Stadsgatan ska utformas som ett attraktivt offentligt rum och vara säker och framkomlig för gång-, cykel- och biltrafik. Utrymme kan prioriteras för kollektivtrafik vid behov.

Stockholms stad är inne i en snabb tillväxtfas. Som en följd av detta planeras nya bostäder och andra samhällsfunktioner. Då Stockholm växer tittar staden på samtliga ytor man har rådighet över och ser hur mark kan användas på ett effektivare sätt för att möjliggöra byggbara ytor. Inom planområdet bedöms det finnas goda förutsättningar för ny bostadsbebyggelse med närhet till tunnelbanan. Ett effektivt markutnyttjande i ett kollektivtrafikhärläge bedöms kunna motivera borttagande av ett antal träd och förändringar i närmiljön.

Planförslaget innebär att sparad gräsmatta bevuxen med träd, varav några med visst naturvärde, tas bort för att möjliggöra ny bebyggelse. Det promenadstråk som finns inom planområdet flyttas genom planområdet. Växtbäddar och förgårdsmark med planteringar på kvartersmark kan bidra till den biologiska mångfalden och innebära en viss kompensation inom planområdet.

Entrén till befintligt parkstråk ska fortsatt vara tydligt i mötet med gaturummet även om karaktären blir mer hårdgjord.

Genom åren har det skett ett antal kompletteringar inom Västertorp och i närliggande stadsdelar vilket gradvis har förändrat stadsdelens karaktär. Utvecklingen är en konsekvens av staden växer och att marken behöver användas mer effektivt. Många synpunktslämnare lyfter risken att området risker bli för hårdgjort och att viktiga värden för natur och rekreation försvinner. Kontorets bedömning är att de nya husen tillskapas i ett område med fortsatt god tillgång till grönområden, parker och idrottsplatser, men att den grönska som finns i stadsdelen är mycket viktig ur många aspekter och att frågan behöver hanteras varsamt.

En fågel- och fladdermusinventering har beställts och kommer att redovisas i planbeskrivningen i granskningsskedet.

Naturvärdesinventeringen kommer att uppdateras och konsekvenser av ett antal borttagna träd, trädens art och naturvärde kommer att förtydligas i planbeskrivningen i nästa skede. SISAB avser inte att fälla några träd och förskolebarn kommer att använda marken som utemiljö med naturkaraktär. Planen innehåller i huvudsak inte några nya byggrätter för SISAB utan endast ett flytt av befintliga ej nyttjad byggrättspotential. Att förskolan har möjlighet att växa över tid är viktigt för att snabbt kunna hantera förändringar i nativitet men i dagsläget finns inga planer för en utbyggnad. Förslaget bullerplank kommer att flyttas längre från gatan för att möjliggöra grönska synlig mot gatan.

Placering, förtätning, höjd, närhet, skuggning, insyn (konsekvenser för boende)

Boende menar att ett helhetsperspektiv på förtätning på flera ställen i Västertorp saknas och att områdets kulturhistoriska karaktär förändras till det sämre genom detta och andra pågående projekt. Man anser att planförslaget medger för höga hus, som riskerar att bli ännu högre med trästomme och att skuggning, insyn och förändrad utsikt påverkar befintlig bebyggelse negativt. Man anser att de nya husen kommer för nära gatan och grannar, särskilt Isdubben 4.

Kontoret är medvetet om att den planerade bebyggelsen har en täthet och höjdskala som avviker från direkt intilliggande bebyggelse och att detta får konsekvenser på närliggande byggnader. Det finns ett mycket stort behov av nya bostäder i Stockholm framöver och det är vanligt att olika områden intill varandra har olika bebyggelseskalar. Den planerade bebyggelsen

formar en ny årsring i stadsbebyggelsen som både kontrasterar mot, och förhåller sig till omgivande bebyggelse. Bebyggelse i Västertorp består i huvudsak av lamellhus i 3-5 våningar men punkthus är inte en främmande typologi för Västertorp utan det finns ett flertal äldre grupper med punkthus i stadsdelen. Enligt Stockholms byggnadsordning ska grupper av nya hus utformas med beaktande av närliggande bebyggelse, utifrån en sammanhållen gestaltningsidé och en samtida tolkning av platsens förutsättningar.

Att bygga i trä har många fördelar. Växande träd binder koldioxid som sedan finns inlagrad i de trävaror som produceras. Att bygga i trä är därför betydligt bättre för klimatet än att bygga i betong och stål, då tillverkning av dessa material kräver mycket energi och leder till stora utsläpp av fossil koldioxid.

Ytterligare en fördel med att välja trä är att hela kedjan från tillverkning till transporter blir betydligt mer energisnål och kostnadseffektiv då trä väger mindre än betong och stål.

I Stockholm råder idag stor bostadsbrist. Staden befinner sig i en intensiv utvecklingsfas med cirka en miljon invånare. För att möta tillväxten planeras nya bostäder i alla stadsdelar. Att bygga bostäder i goda service- och kollektivtrafiklägen är ett viktigt mål. Planområdet har goda förutsättningar med närhet till tunnelbanan. Den föreslagna bebyggelsen innebär självklart en förändring av platsen. Stockholms stad växer och förtätning sker på flera platser. En successiv utveckling av stadsbebyggelsen innebär alltid konsekvenser för de som bor i det aktuella området. Dessa konsekvenser är normalt ökad trafik, ändrad parkeringssituation på gata, ianspråktagande av ytor som inte är bebyggda, nya ljusförhållanden och förändrad utsikt för närliggande bebyggelse. I en växande stad behöver denna typ av förändringar för omgivningen normalt accepteras om det bostadspolitiska målet ska kunna uppfyllas och inriktningen för en trygg och levande stadsmiljö ska kunna nås.

Med hänsyn till den snabba utveckling som råder i Stockholm idag och den lagstiftning som finns är det inte möjligt att fullt ut kommunicera en sammanhållen bild över den långsiktiga stadsutvecklingen i stadens olika stadsdelar. Däremot finns en omfattande information kring översiktlig planering och pågående projekt på Stockholms stads hemsida.

Flera efterlyser ett större samlat helhetsgrepp genom en fördjupning av översiktsplanen i form av programarbete. Kontoret genomför programarbeten för flera områden inom staden, till exempel närliggande Fruängen. Program är ett gott verktyg för att

arbeta med större helheter, särskilt i området med stort exploateringsstryck och/eller exploateringspotential. Kontorets nuvarande bedömning är att den samlande exploateringspotentialen i Västertorp inte motsvarar vad som är lämpligt för att starta ett samlat program.

Barnkonsekvensanalys

Boende menar att förslaget saknar ett barnperspektiv och inte tar hänsyn till barns och vuxnas behov av rekreation. Man anser att det inte finns tillräckligt med lekplatser och grönområden för barnen att leka säkert i närområdet.

Det finns en barnchecklista kopplad till planförslaget under samrådet (daterad 2023-05-08, ÅWL Arkitekter) som beskriver hur barn i befintliga hus och förskola kommer att påverkas av planen. Konsekvenser kommer att förtydligas i planbeskrivningen i granskningsskedet. I när området finns att antal parker som kan användas av barn i nya och befintliga hus.

Förtätning av Västertorpsvägen/Västertorp kan faktiskt strida mot flera mål i Agenda 2030, Mål 11: Hållbara städer och samhällen, Mål 3: God hälsa och välbefinnande, Mål 15: Ekosystem och biologisk mångfald, Mål 13: Klimatåtgärder

Stadens uppföljning av mål 11: Hållbara städer och samhällen fokuserar som synpunktslämnare beskriver mycket på trångboddhet. Men stadens uppföljning handlar inte om trångboddhet som antal boende inom ett område utan hur många rumsenheter boende har tillgång till och om exempelvis barn har tillgång till egna rum. Nya bostäder kan bidra till att minska den faktiska trångboddheten i staden.

När det gäller mål 3: God hälsa och välbefinnande konstateras i stadens utvärdering från 2021 att Stockholm generellt har en mycket god folkhälsa. Medellivslängden är hög och stiger samtidigt som ohälsotalen har en sjunkande trend. Som synpunktslämnaren beskriver är påverkar trafik närmiljön negativt på många platser i staden, bland annat i Västertorp. Därför arbetar staden aktivt med mål om en minskad bilanvändning och att främja andra färdmedel samt att fasa ut fossila bränslen. Att minska förbränning av fossil energi och därmed få en bättre luftkvalitet och minskat buller är en viktig möjlighet för att stärka invånarnas hälsa.

Förtätningar på grönytor får oundvikligen en påverkan på park och naturmark. Stockholm som kommun har generellt höga naturvärden och en stor andel naturreservat i jämförelse med andra kommuner

och mindre intrång i grönytor bedöms inte påverka den samlade bilden.

När det gäller mål 13: Klimatåtgärder, så arbetar staden aktivt med mål om 30 % minskning av biltrafiken på de kommunala vägarna. Trafikverket som har ansvar för E4/E20 Södertäljevägen arbetar utefter samma övergripande klimatmål men kan ha andra nedbrutna enskilda mål. När det gäller elektrifiering pågår ett stort arbete inom staden att tillsammans med Svenska kraftnät och Ellevio bygga ut det övergripande nätet för att säkerställa tillgång till el i hela staden i samband med den gröna omställningen.

Sammantaget ser kontoret inte att den föreslagna bebyggelsen vid Västertorpsvägen strider mot målen i Agenda 2030 utan att nya bostäder i den centrala stadens närhet är ett viktigt bidrag för att säkra en minskad trångboddhet och skapa förutsättningar för fler bostäder i lägen som kan möjliggöra hållbara resmönster.

Trafik, parkering

Boende påpekar att Västertorpsvägen är hårt trafikerad under rusningstid och används som smitväg när det är köer, vilket det ofta är, på intilliggande E4/E20. Man befärar att situationen förvärras med den tillkommande bostadsbebyggelsen och efterlyser en trafikutredning och trafikflödesanalys avseende både gata och gångväg. Någon känner oro för en försämrad trafiksäkerhet och tillgänglighet för gångvägen från Larsmässgatan till Västertorpsvägen. Någon lyfter risk för bländande strålkastarljus från garagerampen och ytterligare en boende efterfrågar en riskanalys gällande risk för bränder i garage med laddning av elbilar.

Enligt stadens trafikflödeskarta är trafikflödet ca 3600 fordon/dygn på Västertorpsvägen intill Pulkan idag. Ett tillskott på 56 bostäder borde ha en marginell påverkan på trafikflödet. Synpunkter om befintlig trafiksituation, behov av cykelbana och säkerhetsåtgärder för barn förmedlas till trafikkontoret som är ansvarig myndighet för utformning av gatan. Själva gatan ingår inte i detaljplanen.

Del av befintligt gångstråk som kopplar småhusområdet väster om Västertorpsstråket till Västertorpsvägen flyttas för att ge plats för ny bebyggelse men det ska fortsatt vara tillgängligt.

Enligt Storstockholms brandförsvär finns det risk för explosion av laddningsstationer för elbilar i garage men det finns inga officiella regler att förhålla sig till. Det finns åtgärder som kan minska risken, t ex en mekanisk fläkt för att få ut gaser och minska risken.

Byggaktören har informerats om risken och åtgärder ska vidtas i genomförandet av nybyggnationen.

Lågt p-tal

Boende menar att projektets parkeringstal är för lågt satt och att det finns risk för att nyinflyttade parkerar i småhusområdet. Man anser också att de 27 parkeringsplatserna i garaget borde vara 31,9 utifrån det lägesbaserade parkeringstalet på 0,55.

Frågan om parkering och antal parkeringsplatser utgår ifrån Stockholms stads framkomlighetsstrategi och planeringsdokumentet Gröna P-tal. Dokumentet beskriver även att kommunen inte ska planera för nya parkeringsplatser på allmänna gator (allmän platsmark). Kravet på antal parkeringsplatser för nyproduktion ligger i linje med stadens regelverk.

Den föreslagna bebyggelsen kan innebära en ändrad parkeringssituation på närliggande gator och risk för högre konkurrens om gatuparkering. En konsekvens av förtätningen i ett område kan bli en något ökad konkurrens om parkering på gatumark, vilket är vanligt i en storstad och bör accepteras.

P-talet är inte felaktigt, utan det har sänkt på grund av föreslagna mobilitetsåtgärder i linje med Gröna P-tal.

Byggtid

Flera boende oroar sig för konsekvenser under byggtiden, såsom buller och skador på befintliga hus.

Byggaktörer ska upplysa de närboende om vart de ska vända sig vid frågor samt hur länge bygget kommer att pågå. Byggbuller är ofta väldigt oregelbundet och det finns särskilda regler som styr omfattning och tider för störande arbeten. Eftersom byggen är begränsade i tid anses dessa bullerstörningar, vibrationer och avgaser vanligtvis vara tillfälliga. Den som störs ska i första hand prata med byggaktören men om problemen kvarstår ska Miljöförvaltningen, som är stadens tillsynsmyndighet för buller, kontaktas. Ansvar för risk för störningar under byggtiden har, enligt Plan- och bygglagen (10 kap 5 §), den som utför åtgärderna, denne ska följa gällande lagar och regler vid genomförandet.

Kollektivtrafik

Flera boende anser att tunnelbanan är redan idag överfull i rusningstrafik och behöver få tätare trafik.

Generellt är Storstockholms kollektivtrafik högt belastad under

Rusningstrafik men belastningen har minskat efter pandemin. Trafikförvaltningen och SL har ett omfattande och långsiktigt arbete för att förbättra kapaciteten i regionen på sikt. Detta är dock inte en fråga som kan hanteras i enskilda detaljplaner.

Kö till vårdcentralen

Ett antal boende påpekar att det är långa köer till vårdcentralen.

I Sverige har boende möjlighet att välja vilken vårdcentral eller vårdmottagning de vill gå till vid behov av öppenvård. Att utöka antalet vårdplatser i Västertorp eller tillgång till dem är inget som kan styra utbyggnad av bostäder i aktuellt detaljplaneförslag.

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Från de inkomna synpunkterna har intressekonflikter mellan den planerade exploateringen och de närboendes syn på platsen och dess förutsättningar för förändring identifierats. Yttranden från remissinstanser rör mestadels markföroreningar, miljökvalitetsnormer för vatten, skyfall, översvämningsrisk, påverkan på natur- och kulturmiljö, behov av fågelinventering, borttagande av träd, hantering av dagvatten, trafikbuller, gestaltning, förtätning, gata och trafik, framkomlighet för brandfordon, utvidgning av vändplan och befintliga ledningar. Sakägare och övriga boende har bland annat framfört synpunkter om påverkan på naturmarken, träd och fåglar, kulturmiljön, byggnadshöjd, närhet till befintliga bostäder, lågt p-tal, försämrade boendekvalitéer, trafiksäkerhet och risker för skador på befintliga småhus i samband med sprängningar i byggskedet. Flera boende anser att samrådet har varit undermåligt, att informationen inte hade nått alla och att barnkonsekvensanalys- och trafikanalys sanknas i samrådshandlingarna.

Stadsbyggnadskontoret delar länsstyrelsens synpunkt att risk för påverkan på miljökvalitetsnormer för vatten p g a eventuella föroreningar och översvämnning vid skyfall studeras vidare inför granskningen. Dagvattenutredningen och naturvärdesinventeringen kommer att uppdateras. Fågelinventering, markundersökning och brandutlåtande kommer att tas fram och redovisas i granskningsskedet.

Angående synpunkter från boende anser kontoret att förslaget är väl avvägt i förhållande till den befintliga bebyggelsens längs

Västertorpsvägen. Stadsbyggnadskontoret konstaterar att förslaget kan medföra förändrade ljusförhållanden och utsikt samt konkurrens om parkeringsplatser på allmän platsmark. Kontoret menar samtidigt att förtätning och utveckling av området i syfte att möjliggöra nya bostäder i goda kollektivtrafiklägen inte bedöms som möjlig att genomföras utan påverkan på omgivningen.

Planförslaget är ett viktigt bidrag för att uppfylla Stockholms bostadsmål. Stadsbyggnadskontoret ser positivt på ett tillskott av 60 nya bostäder i ett service- och kollektivtrafiknära läge. Kontoret bedömer att tillskottet av nya bostäder och mer levande stadsrum motiverar att grönya tas i anspråk och att det kollektivtrafiknära läget motiverar ett lägre parkeringstal.

Kontorets sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och studeras vidare i det fortsatta arbetet.

Föreslagna förändringar

Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare:

- Översyn av gestaltning
- Flytt av bullerplank längre från gatan för att möjliggöra grönska mot gatan
- Säkerställande av uppförande av bullerplank på plankartan
- Komplettering av redan framtagna utredningar kring dagvatten, naturvärdesinventering och geoteknik
- Framtagande av fågelinventering, markundersökning och brandutlåtande
- Översyn av skyfallshantering och redovisning av åtgärder
- Förtydligande text om borttagna träd och trädens naturvärde
- Översyn av befintliga ledningar och u-området på plankartan
- Anläggning av parkeringsfickor för sopbil och rörelsehindrade
- Framkomlighet för släckfordon samt brandutrymning
- Redovisning av den totala friytan för befintlig förskola

Stadsbyggnadskontoret bedömer att ovanstående revideringar innebär en lämplig avvägning mellan olika intressen.

Pia Ölvebro
Planchef

Tara Nezhadi
Stadsplanerare